2024/1640

19.6.2024.

DIREKTIVA (EU) 2024/1640 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 31. svibnja 2024.

o mehanizmima koje države članice trebaju uspostaviti radi sprečavanja korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Direktive (EU) 2019/1937 te izmjeni i stavljanju izvan snage Direktive (EU) 2015/849

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 114.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrta zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europske središnje banke ([1]),

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora ([2]),

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom ([3]),

budući da:

(1) Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća ([4]) glavni je pravni instrument za sprečavanje korištenja financijskog sustava Unije u svrhu pranja novca i financiranja terorizma. Tom se direktivom utvrđuje sveobuhvatan pravni okvir, koji je Direktivom (EU) 2018/843 Europskog parlamenta i Vijeća ([5]) dodatno ojačan odgovaranjem na nove rizike i povećanjem transparentnosti stvarnog vlasništva. Bez obzira na postignuća unutar tog pravnog okvira, iskustvo je pokazalo da bi Direktivu (EU) 2015/849 trebalo dodatno unaprijediti kako bi se na odgovarajući način smanjili rizici i uspješno otkrili pokušaji počinjenja kaznenog djela zloupotrebe financijskog sustava Unije u kriminalne svrhe te dodatno ojačao integritet unutarnjeg tržišta.

(2) Od stupanja na snagu Direktive (EU) 2015/849 utvrđen je niz područja u kojima bi bile potrebne izmjene kako bi se osiguralo potrebnu otpornost i kapacitete financijskog sustava Unije za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma.

(3) U provedbi Direktive (EU) 2015/849 utvrđene su znatne razlike u praksama i pristupima nadležnih tijela na području Unije te nedostatak dovoljno djelotvornih aranžmana za prekograničnu suradnju. Stoga je potrebno definirati jasnije zahtjeve, koji bi trebali doprinijeti neometanoj suradnji u cijeloj Uniji te istodobno omogućiti državama članicama da uzmu u obzir posebnosti svojih nacionalnih sustava.

([1]) SL C 210, 25.5.2022., str. 15.
([2]) SL C 152, 6.4.2022., str. 89.
([3]) Stajalište Europskog parlamenta od 24. travnja 2024. (još nije objavljeno u Službenom listu) i odluka Vijeća od 30. svibnja 2024.
([4]) Direktiva (EU) 2015/849 Europskog parlamenta i Vijeća od 20. svibnja 2015. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma, o izmjeni Uredbe (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća te o stavljanju izvan snage Direktive 2005/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i Direktive Komisije 2006/70/EZ (SL L 141, 5.6.2015., str. 73.).
([5]) Direktiva (EU) 2018/843 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma i o izmjeni direktiva 2009/138/EZ i 2013/36/EU (SL L 156, 19.6.2018., str. 43.).

(4) Ova Direktiva dio je sveobuhvatnog paketa usmjerenog na jačanje okvira Unije za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma (SPNFT). Ova će Direktiva zajedno s uredbama (EU) 2023/1113 ([6]), (EU) 2024/1624 ([7]) i (EU) 2024/1620 ([8]) Europskog parlamenta i Vijeća činiti pravni okvir kojim će se urediti zahtjevi za SPNFT koje moraju ispuniti obveznici i na kojem će se temeljiti institucijski okvir Unije za SPNFT, uključujući osnivanje tijela za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma (AMLA).

(5) Pranje novca i financiranje terorizma često se provode u međunarodnom kontekstu. Mjere donesene na razini Unije, kojima se ne uzima u obzir međunarodna koordinacija i suradnja, imale bi vrlo ograničen učinak. Mjere koje Unija donosi u tom području trebale bi stoga biti u skladu s ostalim djelovanjima koja se poduzimaju na međunarodnoj razini i barem jednako stroge. Unija bi u svojem djelovanju trebala nastaviti uzimati u obzir preporuke Stručne skupine za financijsko djelovanje (FATF) i instrumente drugih međunarodnih tijela koja su aktivna u borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma. Radi jačanja djelotvornosti borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma relevantni pravni akti Unije trebali bi, prema potrebi, biti usklađeni s međunarodnim standardima za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma te širenja oružja koje je donio FATF u veljači 2012. („revidirane preporuke FATF-a”) te naknadnim izmjenama tih standarda.

(6) Posebne prijetnje, rizici i ranjivosti povezani s pranjem novca i financiranjem terorizma koji utječu na određene gospodarske sektore na nacionalnoj razini umanjuju sposobnost država članica da doprinesu integritetu i stabilnosti financijskog sustava Unije. Stoga je primjereno dopustiti državama članicama da nakon identificiranja takvih sektora i posebnih rizika odluče primijeniti zahtjeve za SPNFT na dodatne sektore osim onih obuhvaćenih Uredbom (EU) 2024/1624. U cilju očuvanja djelotvornosti unutarnjeg tržišta i sustava Unije za SPNFT Komisija bi, uz podršku AMLA-e, trebala moći ocijeniti je li namjeravana primjena zahtjeva za SPNFT od strane država članica na dodatne sektore opravdana. U slučajevima kada bi se za određene sektore najbolji interesi Unije ostvarili djelovanjem na razini Unije, Komisija bi državu članicu koja namjerava primijeniti zahtjeve za SPNFT na te sektore trebala obavijestiti da namjerava djelovati na razini Unije, a država članica trebala bi se suzdržati od poduzimanja namjeravanih nacionalnih mjera, osim ako je namjena tih mjera pružanje odgovora na hitan rizik.

(7) Određene kategorije obveznika za pružanje svojih usluga podliježu zahtjevima u pogledu dobivanja odobrenja za rad ili regulatornim zahtjevima, dok za druge kategorije gospodarskih subjekata pristup profesiji nije reguliran. Neovisno o okviru koji se primjenjuje na obavljanje profesije ili djelatnosti, svi obveznici djeluju kao čuvari financijskog sustava Unije i moraju razviti posebne vještine u području SPNFT-a za ispunjavanje te zadaće. Države članice trebale bi razmotriti pružanje osposobljavanja osobama koje žele stupiti u profesije tih subjekata kako bi im se omogućilo obavljanje njihovih dužnosti. Države članice mogle bi, primjerice, razmotriti uključivanje tečajeva u području SPNFT-a u akademsku ponudu povezanu s tim profesijama ili suradnju sa strukovnim udruženjima radi osposobljavanja osoba koje su tek stupile u te profesije.

(8) Ako obveznici ne podliježu posebnim zahtjevima u pogledu dobivanja odobrenja za rad ili registracije, države članice trebale bi imati uspostavljene sustave koji nadzornicima omogućuju da sa sigurnošću znaju opseg populacije koju nadziru kako bi se osigurao odgovarajući nadzor takvih obveznika. To ne znači da države članice trebaju uvesti posebne zahtjeve u pogledu registracije u području SPNFT-a ako to nije potrebno za identifikaciju obveznika, kao što je slučaj, primjerice, kada upis u registar obveznika PDV-a omogućuje identifikaciju gospodarskih subjekata koji obavljaju djelatnosti obuhvaćene područjem primjene zahtjeva za SPNFT.

([6]) Uredba (EU) 2023/1113 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2023. o informacijama koje se prilažu prijenosima novčanih sredstava i određene kriptoimovine i o izmjeni Direktive (EU) 2015/849 (SL L 150, 9.6.2023., str. 1.).

([7]) Uredba (EU) 2024/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma (SL L, 2024/1624, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj).

([8]) Uredba (EU) 2024/1620 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o osnivanju Tijela za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma i izmjeni uredaba (EU) br. 1093/2010, (EU) br. 1094/2010 i (EU) br. 1095/2010 (SL L, 2024/1620, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1620/oj).

(9) Kad je riječ o ovlaštenim mjenjačima, pružateljima usluga unovčenja čekova, pružateljima usluga trusta ili trgovačkog društva i pružateljima usluga igara na sreću, te financijskim holdinzima s mješovitom djelatnošću nadzornici bi trebali osigurati da osobe koje stvarno upravljaju poslovanjem takvih subjekata i stvarni vlasnici takvih subjekata imaju dobar ugled i postupaju s poštenjem i integritetom te da posjeduju znanje i stručnost potrebne za obavljanje svojih funkcija. Kriteriji na temelju kojih se utvrđuje ispunjava li osoba te zahtjeve trebali bi barem odražavati potrebu za zaštitom takvih subjekata od zloupotrebe od strane njihova rukovodećeg osoblja ili stvarnih vlasnika u kriminalne svrhe. Kako bi se potaknuo zajednički pristup provjeri koju provode nadzornici o tome da rukovodstvo i stvarni vlasnici obveznika ispunjavaju te zahtjeve, AMLA bi trebala izdati smjernice o kriterijima za procjenu dobrog ugleda, poštenja i integritet te o kriterijima za procjenu znanja i stručnosti.

(10) Za potrebe procjene primjerenosti osoba na upravljačkim funkcijama u obveznicima ili osoba koje na neki drugi način imaju kontrolu nad obveznicima, svaka razmjena informacija o osuđujućim kaznenim presudama trebala bi se provoditi u skladu s Okvirnom odlukom Vijeća 2009/315/PUP ([9]) i Odlukom Vijeća 2009/316/PUP ([10]). Osim toga, nadzornici bi trebali moći pristupiti svim informacijama potrebnima za provjeru znanja i stručnosti višeg rukovodstva, kao i njihova dobrog ugleda, poštenja i integriteta, te dobrog ugleda, poštenja i integriteta stvarnih vlasnika obveznika, uključujući informacije dostupne iz pouzdanih i neovisnih izvora.

(11) Programi za dodjelu prava boravka ulagačima uključuju rizike i ranjivosti, osobito u pogledu pranja novca, izbjegavanja Unijinih mjera ograničavanja, korupcije i utaje poreza, što bi u konačnici moglo dovesti do određenih rizika za sigurnost Unije. Primjerice, slabosti u funkcioniranju određenih programa, uključujući izostanak postupaka upravljanja rizikom ili slabu provedbu tih postupaka, mogu stvoriti prilike za korupciju, dok bi slabe ili nedosljedno primjenjivane provjere izvora sredstava i izvora bogatstva podnositelja zahtjeva mogle dovesti do većih rizika od iskorištavanja takvih programa u kriminalne svrhe od strane podnositelja zahtjeva u cilju legitimizacije sredstava dobivenih nezakonitim putem. Kako bi se izbjeglo da rizici koji proizlaze iz funkcioniranja takvih programa utječu na financijski sustav Unije, države članice čije nacionalno pravo dopušta dodjelu prava boravka u zamjenu za neku vrstu ulaganja trebale bi stoga uvesti mjere za smanjenje povezanih rizika od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma. Takve bi mjere trebale uključivati odgovarajući postupak upravljanja rizikom, što obuhvaća djelotvorno praćenje njegove provedbe, provjere profila podnositelja zahtjeva, uključujući dobivanje informacija o njihovu izvoru sredstava i izvoru bogatstva, te provjeru informacija o podnositeljima zahtjeva u odnosu na informacije kojima raspolažu nadležna tijela.

(12) Komisija je u dobrom položaju preispitivati posebne prekogranične prijetnje koje bi mogle utjecati na unutarnje tržište, a koje pojedine države članice ne mogu identificirati niti se protiv njih djelotvorno boriti. Stoga bi joj trebalo povjeriti odgovornost koordiniranja procjene rizika povezanih s prekograničnim aktivnostima. Za djelotvornost postupka procjene rizika ključno je uključivanje relevantnih stručnjaka, kao što su Stručna skupina za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma i predstavnici financijsko-obavještajnih jedinica (FOJ-evi), kao i, prema potrebi, drugih tijela na razini Unije, uključujući AMLA-u. Nacionalne procjene rizika i iskustvo također su važan izvor informacija za taj postupak. Takva procjena prekograničnih rizika koju provodi Komisija ne bi trebala uključivati obradu osobnih podataka. Podaci bi u svakom slučaju trebali biti potpuno anonimizirani. Nadzorna tijela za zaštitu podataka na razini Unije i nacionalnoj razini trebalo bi uključiti samo ako procjena rizika od pranja novca i financiranja terorizma utječe na privatnost i zaštitu podataka pojedinaca. Kako bi se maksimalno povećala sinergija između procjene rizika na razini Unije i na nacionalnoj razini, Komisija i države članice trebale bi nastojati primjenjivati dosljedne metodologije.

(13) Rezultati procjene rizika na razini Unije mogu pomoći nadležnim tijelima i obveznicima pri identificiranju, razumijevanju i smanjenju rizika od pranja novca i financiranja terorizma, kao i rizika od neprovođenja i izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija, te pri upravljanju tim rizicima. Iz tog je razloga važno javno objaviti rezultate procjene rizika.

(14) Države članice i dalje su u najboljem položaju da identificiraju, procijene i razumiju rizike od pranja novca i financiranja terorizma koji ih izravno zahvaćaju te odluče o tome kako ih smanjiti. Stoga bi svaka država članica trebala poduzeti odgovarajuće korake da pravilno identificira, procijeni i razumije svoje rizike od pranja novca i financiranja terorizma, kao i rizike od neprovođenja i izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija, te definira

([9]) Odluka Vijeća 2009/316/PUP od 6. travnja 2009. o uspostavi Europskog informacijskog sustava kaznene evidencije (ECRIS) na temelju članka 11. Okvirne odluke 2009/315/PUP (SL L 93, 7.4.2009., str. 33.).

([10]) Okvirna odluka Vijeća 2009/315/PUP od 26. veljače 2009. o organizaciji i sadržaju razmjene podataka iz kaznene evidencije između država članica (SL L 93, 7.4.2009., str. 23.).

dosljednu nacionalnu strategiju za uvođenje mjera za smanjenje tih rizika. Takva nacionalna procjena rizika trebala bi uključivati opis institucionalne strukture i postupaka u okviru režima država članica za SPNFT te dodijeljenih ljudskih i financijskih resursa, u mjeri u kojoj su te informacije dostupne. Kako bi se očuvalo kontinuirano razumijevanje rizika, države članice trebale bi redovito ažurirati svoju nacionalnu procjenu rizika, a trebale bi je moći i dopunjavati ciljanim ažuriranjima i procjenama rizika povezanima sa specifičnim sektorima, proizvodima ili uslugama.

(15) Pravni subjekti i pravni aranžmani mogu kriminalcima pružiti mogućnost za skrivanje iza paravana legitimnosti te bi se stoga mogli zloupotrijebiti za pranje nezakonito stečenih prihoda, bilo unutar zemlje ili preko granica. Kako bi se ti rizici smanjili, važno je da države članice razumiju rizike povezane s pravnim subjektima i pravnim aranžmanima na svojem državnom području, bilo zbog toga što subjekti ondje imaju poslovni nastan ili zbog toga što upravitelji trustova osnovanih izričitom izjavom ili osobe na istovjetnim položajima u sličnim pravnim aranžmanima ondje imaju poslovni nastan ili boravište odnosno upravljaju pravnim aranžmanom s tog državnog područja. Kad je riječ o pravnim aranžmanima, s obzirom na pravo osnivača na odabir prava kojim se uređuje aranžman važno je i da države članice razumiju rizike povezane s pravnim aranžmanima koji se mogu uspostaviti u okviru njihova prava, neovisno o tome regulira li ih eksplicitno njihovo zakonodavstvo ili uspostava tih aranžmana proizlazi iz ugovorne slobode stranaka i priznaju je nacionalni sudovi.

(16) S obzirom na integriranu prirodu međunarodnog financijskog sustava i otvorenost gospodarstva Unije, rizici povezani s pravnim subjektima i pravnim aranžmanima nadilaze rizike na području Unije. Stoga je važno da Unija i njezine države članice razumiju izloženost rizicima koji proizlaze iz stranih pravnih subjekata i stranih pravnih aranžmana. Takva procjena rizika ne mora obuhvatiti svaki pojedini strani pravni subjekt ili strani pravni aranžman koji je u dostatnoj mjeri povezan s Unijom, bilo na temelju stjecanja nekretnina ili dodjele ugovora na temelju postupka javne nabave ili zbog transakcija s obveznicima koje mu omogućuju pristup financijskom sustavu i gospodarstvu Unije. Međutim, procjena rizika trebala bi omogućiti Uniji i njezinim državama članicama da razumiju koja vrsta stranih pravnih subjekata i stranih pravnih aranžmana ima takav pristup financijskom sustavu i gospodarstvu Unije i koje su vrste rizika povezane s tim pristupom.

(17) Rezultati procjena rizika trebali bi se pravodobno staviti na raspolaganje obveznicima kako bi oni mogli identificirati, razumjeti i smanjiti vlastite rizike te upravljati njima. Ti se rezultati mogu dijeliti u sažetom obliku i staviti na raspolaganje javnosti te ne bi trebali uključivati klasificirane ni osobne podatke.

(18) Osim toga, kako bi se dodatno poboljšalo identificiranje, razumijevanje i smanjivanje rizika na razini Unije te upravljanje njima, države članice trebale bi rezultate svojih procjena rizika staviti na raspolaganje drugim državama članicama, Komisiji i AMLA-i. U te prijenose ne bi trebalo uključiti klasificirane podatke ni osobne podatke osim ako se to smatra nužnim za obavljanje zadaća u području SPNFT-a.

(19) Kako bi se djelotvorno smanjili rizici identificirani u nacionalnoj procjeni rizika, države članice trebale bi osigurati dosljedno djelovanje na nacionalnoj razini imenovanjem tijela za koordinaciju nacionalnog odgovora ili uspostavom mehanizma u tu svrhu. Države članice trebale bi osigurati da imenovano tijelo ili uspostavljeni mehanizam raspolaže dostatnim ovlastima i resursima za djelotvorno obavljanje te zadaće i osiguravanje odgovarajućeg odgovora na identificirane rizike.

(20) Kako bi se omogućilo preispitivanje djelotvornosti njihovih sustava za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma, države članice trebale bi voditi relevantnu statistiku i unapređivati njezinu kvalitetu. Radi poboljšanja kvalitete i dosljednosti statističkih podataka prikupljenih na razini Unije Komisija i AMLA trebale bi pratiti situaciju u Uniji u pogledu borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma te objavljivati redovite preglede.

(21) FATF je izradio standarde za jurisdikcije s pomoću kojih se mogu identificirati i procijeniti rizici od mogućeg neprovođenja ili izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija povezanih s financiranjem širenja oružja te poduzeti mjere za smanjenje tih rizika. Ti novi standardi koje je uveo FATF ne zamjenjuju i ne ugrožavaju postojeće stroge zahtjeve prema kojima zemlje moraju primjenjivati ciljane financijske sankcije kako bi poštovale odgovarajuće rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda o sprečavanju, suzbijanju i prekidanju širenja oružja za masovno

uništenje i njegova financiranja. Te postojeće obveze, koje se na razini Unije provode odlukama Vijeća 2010/413/ZVSP ([11]) i (ZVSP) 2016/849 ([12]) kao i uredbama Vijeća (EU) br. 267/2012 ([13]) i (EU) 2017/1509 ([14]), ostaju obvezujuće za sve fizičke i pravne osobe u Uniji. S obzirom na specifične rizike od neprovođenja i izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija kojima je Unija izložena, primjereno je proširiti procjenu rizika kako bi se obuhvatile sve ciljane financijske sankcije donesene na razini Unije. Time što su mjere za SPNFT povezane s ciljanim financijskim sankcijama osjetljive na rizik ne ukida se obveza, utemeljena na pravilima, za sve fizičke ili pravne osobe u Uniji o zamrzavanju i zabrani stavljanja na raspolaganje sredstava ili druge imovine osobama ili subjektima uvrštenima na popis.

(22) Kako bi se uzela u obzir kretanja na međunarodnoj razini, osobito revidirane preporuke FATF-a, te kako bi se osigurao sveobuhvatan okvir za provedbu ciljanih financijskih sankcija, ovom Direktivom trebalo bi uvesti zahtjeve za identificiranje, razumijevanje i smanjivanje rizika od neprovođenja ili izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija na razini Unije i na razini država članica te za upravljanje tim rizicima.

(23) Središnji registri informacija o stvarnom vlasništvu („središnji registri") ključni su u borbi protiv zloupotrebe pravnih subjekata i pravnih aranžmana. Stoga bi države članice trebale osigurati da se u središnjem registru čuvaju informacije o stvarnom vlasništvu nad pravnim subjektima i pravnim aranžmanima, informacije o dogovorima o opunomoćenju i informacije o stranim pravnim subjektima i stranim pravnim aranžmanima. Kako bi se osiguralo da ti središnji registri budu lako dostupni i da sadržavaju visokokvalitetne podatke, trebalo bi uvesti dosljedna pravila o prikupljanju i pohranjivanju tih informacija u registrima. Informacije koje se čuvaju u središnjim registrima trebale bi biti dostupne u lako upotrebljivom i strojno čitljivom formatu.

(24) Kako bi se povećala transparentnost u cilju suzbijanja zloupotrebe pravnih subjekata, države članice trebale bi osigurati da informacije o stvarnom vlasništvu budu upisane u središnji registar koji se nalazi izvan pravnog subjekta, uz potpuno poštovanje prava Unije. U tu svrhu države članice trebale bi upotrebljavati središnju bazu podataka u kojoj se prikupljaju informacije o stvarnom vlasništvu ili poslovni registar ili neki drugi središnji registar. Države članice mogu odrediti da su obveznici odgovorni za pružanje određenih informacija središnjem registru. Države članice trebale bi osigurati da su u svim slučajevima te informacije stavljene na raspolaganje nadležnim tijelima te da se dostavljaju obveznicima kad oni primjenjuju mjere dubinske analize stranke.

(25) Informacije o stvarnom vlasništvu nad trustovima osnovanima izričitom izjavom i sličnim pravnim aranžmanima trebale bi se upisati u registar ondje gdje upravitelji trustova i osobe na istovjetnim položajima u sličnim pravnim aranžmanima imaju poslovni nastan odnosno boravište ili ondje odakle se upravlja pravnim aranžmanom. Kako bi se osiguralo djelotvorno praćenje i registraciju informacija o stvarnom vlasništvu nad trustovima osnovanima izričitom izjavom i sličnim pravnim aranžmanima, potrebna je i suradnja među državama članicama. Međupovezivanjem registara država članica o stvarnim vlasnicima trustova osnovanih izričitom izjavom i sličnih pravnih aranžmana navedene informacije trebale bi postati dostupne te bi se time trebalo osigurati i izbjegavanje višestruke registracije istih trustova osnovanih izričitom izjavom i sličnih pravnih aranžmana unutar Unije.

(26) Trebalo bi osigurati pravodoban pristup informacijama o stvarnom vlasništvu na način da se izbjegne svaki rizik od odavanja tajnih podataka dotičnom pravnom subjektu ili upravitelju trusta ili osobi na istovjetnom položaju.

(27) Točnost podataka unesenih u središnje registre ključna je za sva relevantna tijela i druge osobe kojima je dopušten pristup tim podacima te za donošenje valjanih i zakonitih odluka na temelju tih podataka. Stoga bi države članice trebale osigurati da subjekti zaduženi za središnje registre u razumnom roku od podnošenja informacija o stvarnom vlasništvu i redovito nakon toga provjeravaju da su podnesene informacije primjerene, točne i ažurirane. Države članice trebale bi osigurati da subjekti zaduženi za središnje registre mogu zatražiti sve informacije koje su im potrebne za provjeru informacija o stvarnom vlasništvu i informacija o opunomoćenju, kao i situacija u kojima ne postoji stvarni vlasnik ili se stvarni vlasnici nisu mogli utvrditi. U tim bi situacijama informacijama dostavljenima središnjem registru trebalo biti priloženo obrazloženje koje uključuje sve relevantne popratne dokumente kako bi se

([11]) Odluka Vijeća 2010/413/ZVSP od 26. srpnja 2010. o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Zajedničkog stajališta 2007/140/ZVSP (SL L 195, 27.7.2010., str. 39.).

([12]) Odluka Vijeća (ZVSP) 2016/849 od 27. svibnja 2016. o mjerama ograničavanja protiv Demokratske Narodne Republike Koreje i o stavljanju izvan snage Odluke 2013/183/ZVSP (SL L 141, 28.5.2016., str. 79.).

([13]) Uredba Vijeća (EU) br. 267/2012 od 23. ožujka 2012. o mjerama ograničavanja protiv Irana i stavljanju izvan snage Uredbe (EU) br. 961/2010 (SL L 88, 24.3.2012., str. 1.).

([14]) Uredba Vijeća (EU) 2017/1509 od 30. kolovoza 2017. o mjerama ograničavanja protiv Demokratske Narodne Republike Koreje i o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 329/2007 (SL L 224, 31.8.2017., str. 1.).

registru omogućilo da utvrdi njihovu istinitost. Osim toga, države članice trebale bi osigurati da subjekti zaduženi za središnje registre imaju na raspolaganju odgovarajuće alate za provedbu provjera, uključujući automatizirane provjere na način kojim se štite temeljna prava i izbjegavaju diskriminirajući ishodi.

(28) Važno je da države članice subjektima zaduženima za središnje registre dodijele dostatne ovlasti i resurse za provjeru stvarnog vlasništva i istinitosti informacija koje su im dostavljene te za prijavu svake sumnje vlastitom FOJ-u. Takve ovlasti trebale bi uključivati ovlast provođenja inspekcija u poslovnim prostorima pravnih subjekata i obveznika koji djeluju kao upravitelji trustova osnovanih izričitom izjavom ili osobe na istovjetnim položajima u sličnim pravnim aranžmanima, bilo da ih izvršavaju subjekti zaduženi za središnje registre ili druga tijela u njihovo ime. Države članice trebale bi osigurati primjenu odgovarajućih zaštitnih mjera kada su ti upravitelji trustova ili osobe na istovjetnom položaju u sličnom pravnom aranžmanu pravni stručnjaci ili kada su njihovi poslovni prostori ili registrirana sjedišta isti kao i njihov privatni stambeni prostor. Takve ovlasti trebale bi se proširiti na predstavnike stranih pravnih subjekata i stranih pravnih aranžmana u Uniji ako ti pravni subjekti i aranžmani imaju registrirane urede ili predstavnike u Uniji.

(29) Ako provjera informacija o stvarnom vlasništvu dovede do toga da subjekt koji je zadužen za središnji registar zaključi da u tim informacijama postoje nedosljednosti ili pogreške odnosno ako te informacije na drugi način ne ispunjavaju zahtjeve, subjekt bi trebao moći uskratiti ili suspendirati dokaz o registraciji u središnjem registru dok se ti propusti ne isprave.

(30) Subjekti zaduženi za središnje registre trebali bi obavljati svoje funkcije bez neprimjerenog utjecaja, uključujući svaki neprimjeren politički ili sektorski utjecaj u vezi s provjerom informacija, uvođenjem mjera ili sankcija i odobravanjem pristupa osobama s legitimnim interesom. U tu svrhu subjekti zaduženi za središnje registre trebali bi imati uspostavljene politike za sprečavanje sukoba interesa i upravljanje njima.

(31) Subjekti zaduženi za središnje registre prikladni su za brzu i učinkovitu identifikaciju onih pojedinaca koji u konačnici imaju vlasništvo ili kontrolu nad pravnim subjektima i aranžmanima, uključujući pojedince uvrštene na popis u vezi s ciljanim financijskim sankcijama. Pravodobno otkrivanje vlasničkih i kontrolnih struktura doprinosi boljem razumijevanju izloženosti rizicima od neprovođenja i izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija te donošenju mjera za smanjenje tih rizika. Stoga je važno da se od subjekata zaduženih za središnje registre zahtijeva da provjere unesene informacije o stvarnom vlasništvu s obzirom na uvrštenja na popis u vezi s ciljanim financijskim sankcijama, odmah nakon takvog uvrštenja i redovito nakon toga, kako bi se otkrilo mogu li promjene u vlasničkoj ili kontrolnoj strukturi pravnog subjekta ili pravnog aranžmana dovesti do rizika od izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija. Naznačivanje u središnjim registrima da su pravni subjekti ili pravni aranžmani povezani s osobama ili subjektima na koje se primjenjuju ciljane financijske sankcije trebalo bi doprinijeti aktivnostima nadležnih tijela i tijela zaduženih za provedbu Unijinih mjera ograničavanja.

(32) Prijavljivanje nepodudarnosti između informacija o stvarnom vlasništvu koje se čuvaju u središnjim registrima i informacija o stvarnom vlasništvu dostupnih obveznicima i, ako je primjenjivo, nadležnim tijelima djelotvoran je mehanizam za provjeru točnosti informacija. Svaku utvrđenu nepodudarnost trebalo bi brzo prijaviti i ispraviti, u skladu sa zahtjevima u pogledu zaštite podataka.

(33) Ako bi se prijavljivanjem nepodudarnosti od strane FOJ-eva i drugih nadležnih tijela ugrozilo analizu sumnjive transakcije ili kaznenu istragu koja je u tijeku, FOJ-evi ili druga nadležna tijela trebali bi odgoditi prijavu nepodudarnosti do trenutka u kojem razlozi za neprijavljivanje prestanu postojati. Nadalje, FOJ-evi i druga nadležna tijela ne bi trebali prijavljivati nepodudarnosti ako bi to bilo suprotno bilo kojoj odredbi nacionalnog prava o povjerljivosti ili bi predstavljalo kazneno djelo odavanja tajnih podataka.

(34) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti primjene koncepta stvarnog vlasnika, ključno je da u cijeloj Uniji za pravne subjekte i upravitelje trustova osnovanih izričitom izjavom ili osobe na istovjetnom položaju u sličnim pravnim aranžmanima postoje jedinstveni kanali i sredstva za podnošenje prijava. U tu bi svrhu format za podnošenje informacija o stvarnom vlasništvu relevantnim središnjim registrima trebao biti jedinstven i jamčiti transparentnost i pravnu sigurnost.

(35) Kako bi se osigurali jednaki uvjeti među različitim vrstama pravnih oblika, od upravitelja trusta također bi se trebalo zahtijevati da pribave i čuvaju informacije o stvarnom vlasništvu te da te informacije dostave središnjem registru ili središnjoj bazi podataka.

(36) Ključno je da informacije o stvarnom vlasništvu ostanu dostupne u središnjim registrima i sustavu međupovezivanja središnjih registara najmanje pet godina nakon raspuštanja pravnog subjekta ili prestanka postojanja pravnog aranžmana. Države članice trebale bi moći zakonski predvidjeti dodatne razloge za obradu informacija o stvarnom vlasništvu za svrhe koje nisu SPNFT, ako se tom obradom postiže cilj od javnog interesa i ako ona predstavlja mjeru koja je nužna i razmjerna u demokratskom društvu za ostvarenje legitimnog cilja.

(37) FOJ-evi, druga nadležna tijela i samoregulatorna tijela trebali bi imati trenutačan, nefiltriran, izravan i slobodan pristup informacijama o stvarnom vlasništvu u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma. Obveznici bi također trebali imati pristup središnjim registrima pri provedbi dubinske analize stranke. Države članice mogu odlučiti da pristup obveznika podliježe plaćanju naknade. Međutim, te bi naknade trebale biti strogo ograničene na ono što je potrebno za pokrivanje troškova osiguravanja kvalitete informacija koje se čuvaju u tim registrima i stavljanja informacija na raspolaganje te se njima ne bi trebao ugroziti djelotvoran pristup informacijama o stvarnom vlasništvu.

(38) Izravan, pravodoban i nefiltriran pristup nacionalnih javnih tijela informacijama o stvarnom vlasništvu ključan je i za osiguravanje pravilne provedbe Unijinih mjera ograničavanja, sprečavanje rizika od neprovedbe i izbjegavanja Unijinih mjera ograničavanja te za istragu kršenja tih mjera. Iz tih bi razloga tijela nadležna za provedbu takvih mjera ograničavanja, utvrđena na temelju relevantnih uredaba Vijeća donesenih na temelju članka 215. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), trebala imati izravan i trenutačan pristup informacijama koje se čuvaju u međupovezanim središnjim registrima.

(39) Tijela, uredi i agencije Unije koji imaju ulogu u okviru Unije za SPNFT trebali bi moći pristupiti informacijama o stvarnom vlasništvu pri obavljanju svojih dužnosti. To vrijedi za Ured europskog javnog tužitelja (EPPO), ali i za Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) pri provedbi istraga, kao i za Europol i Eurojust kada podupiru istrage koje provode nacionalna tijela. AMLA-i se, kao nadzornom tijelu, treba odobriti pristup informacijama o stvarnom vlasništvu pri obavljanju nadzornih aktivnosti. Kako bi se osiguralo da AMLA može djelotvorno podupirati aktivnosti FOJ-eva, trebala bi moći pristupiti informacijama o stvarnom vlasništvu i u kontekstu zajedničkih analiza.

(40) Kako bi se ograničilo zadiranje u pravo na poštovanje privatnog života i zaštitu osobnih podataka, pristup javnosti informacijama o stvarnom vlasništvu koje se čuvaju u središnjim registrima trebao bi biti uvjetovan dokazivanjem legitimnog interesa. Različiti pristupi država članica u vezi s provjerom postojanja takvog legitimnog interesa mogu otežati usklađenu provedbu okvira za SPNFT i preventivnu svrhu zbog koje je takav pristup javnosti dopušten. Stoga je potrebno osmisliti okvir za priznavanje i provjeru legitimnog interesa na razini Unije, uz potpuno poštovanje Povelje Europske unije o temeljnim pravima („Povelja”). Ako postoji legitiman interes, javnost bi trebala moći pristupiti informacijama o stvarnom vlasništvu nad pravnim subjektima i pravnim aranžmanima. Legitiman interes trebao bi se pretpostaviti za određene kategorije javnosti. Pristup na temelju legitimnog interesa ne bi trebao biti uvjetovan pravnim statusom ni pravnim oblikom osobe koja traži pristup.

(41) Nevladine organizacije, pripadnici akademske zajednice i istraživački novinari doprinijeli su ciljevima Unije u borbi protiv pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma. Stoga bi se trebalo smatrati da oni imaju legitiman interes za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu, koje su od ključne važnosti za njihovo obavljanje funkcija i, prema potrebi, provedbu javnog nadzora. Mogućnost pristupa središnjim registrima ne bi trebala biti uvjetovana medijem ili platformom putem kojih obavljaju svoje aktivnosti ni prethodnim iskustvom u tom području. Kako bi se takvim kategorijama omogućilo da djelotvorno obavljaju svoje aktivnosti i izbjegnu rizike od odmazde, trebali bi moći pristupiti informacijama o pravnim subjektima i pravnim aranžmanima bez dokazivanja povezanosti s tim subjektima ili aranžmanima. Kao što je predviđeno pravilima Unije o zaštiti podataka, nijedan pristup stvarnih vlasnika informacijama o obradi njihovih osobnih podataka ne bi smio negativno utjecati na prava i slobode drugih, uključujući pravo na sigurnost osobe. Otkrivanjem stvarnom vlasniku da su osobe koje

djeluju za potrebe novinarstva ili organizacije civilnog društva pregledale njegove osobne podatke riskira se ugrožavanje sigurnosti novinara i članova organizacija civilnog društva koji provode istrage potencijalnih kriminalnih aktivnosti. Stoga, kako bi se pravo na zaštitu osobnih podataka uskladilo sa slobodom izražavanja i informiranja za novinare u skladu s člankom 85. Uredbe (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća ([15]) i kako bi se osigurala uloga organizacija civilnog društva u sprečavanju, istrazi i otkrivanju pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma u skladu s člankom 23. stavkom 1. točkom (d) te uredbe, subjekti zaduženi za središnje registre ne bi stvarnim vlasnicima trebali ustupati informacije o obradi njihovih podataka od strane tih kategorija javnosti, već ih samo informirati o činjenici da su osobe koje djeluju za potrebe novinarstva ili organizacije civilnog društva pregledale njihove podatke.

(42) Integritet poslovnih transakcija ključan je za pravilno funkcioniranje unutarnjeg tržišta i financijskog sustava Unije. U tu je svrhu važno da osobe koje žele poslovati s pravnim subjektima ili pravnim aranžmanima u Uniji mogu pristupiti informacijama o njihovim stvarnim vlasnicima kako bi provjerile da njihovi potencijalni poslovni partneri nisu uključeni u pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma. Postoje brojni dokazi o tome da kriminalci prikrivaju svoj identitet iza korporativnih struktura te se omogućivanjem onima koji bi mogli stupiti u transakcije s pravnim subjektom ili pravnim aranžmanom da doznaju identitet stvarnih vlasnika doprinosi borbi protiv zloupotrebe pravnih subjekata ili pravnih aranžmana u kriminalne svrhe. Transakcija nije ograničena na aktivnosti trgovanja ili pružanje ili kupnju proizvoda ili usluga, već bi mogla uključivati situacije u kojima je vjerojatno da će osoba uložiti novčana sredstva kako su definirana u članku 4. točki 25. Direktive (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća ([16]) ili kriptoimovinu u pravni subjekt ili pravni aranžman, ili da će steći pravni subjekt. Stoga se ne bi trebalo smatrati da zahtjev u pogledu legitimnog interesa za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu ispunjavaju samo osobe koje obavljaju gospodarske ili komercijalne djelatnosti.

(43) S obzirom na prekograničnu prirodu pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma, trebalo bi priznati da tijela trećih zemalja imaju legitiman interes za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu nad pravnim subjektima i pravnim aranžmanima u Uniji, ako je takav pristup tim tijelima potreban u kontekstu konkretnih istraga ili analiza za obavljanje njihovih zadaća u području SPNFT-a. Slično tome, subjekti koji podliježu zahtjevima za SPNFT u trećim zemljama trebali bi moći pristupiti informacijama o stvarnom vlasništvu u središnjim registrima Unije ako su dužni poduzeti mjere dubinske analize stranke u skladu sa zahtjevima za SPNFT u tim zemljama u pogledu pravnih subjekata i pravnih aranžmana s poslovnim nastanom u Uniji. Svaki pristup informacijama sadržanima u središnjim registrima trebao bi biti u skladu s pravom Unije o zaštiti osobnih podataka, a osobito s poglavljem V. Uredbe (EU) 2016/679. U tu bi svrhu središnji registri trebali razmotriti i mogu li zahtjevi osoba s poslovnim nastanom izvan Unije biti obuhvaćeni uvjetima pod kojima se može iskoristiti odstupanje na temelju članka 49. te uredbe. Iz ustaljene sudske prakse Suda Europske unije („Sud”) proizlazi da je borba protiv pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma cilj od općeg javnog interesa, te da su ciljevi javne sigurnosti s time povezani. Kako bi se očuvalo integritet istraga i analiza koje provode FOJ-evi, tijela za izvršavanje zakonodavstva i pravosudna tijela trećih zemalja, središnji registri trebali bi se suzdržati od otkrivanja stvarnim vlasnicima bilo kakve obrade njihovih osobnih podataka koju provode ta tijela u mjeri u kojoj bi takvo otkrivanje negativno utjecalo na istrage i analize koje provode ta tijela. Međutim, kako bi se očuvala prava ispitanika, središnji registri trebali bi se suzdržati od otkrivanja tih informacija samo do trenutka kada se takvim otkrivanjem više ne bi ugrozila istraga ili analiza. Taj bi rok trebalo utvrditi na razdoblje od najviše pet godina i trebalo bi ga produljiti samo na temelju obrazloženog zahtjeva tijela u trećoj zemlji.

(44) Kako bi se osigurao režim pristupa koji je dovoljno fleksibilan i koji se može prilagoditi novim okolnostima, države članice trebale bi moći odobriti pristup informacijama o stvarnom vlasništvu, na pojedinačnoj osnovi, svakoj osobi koja može dokazati legitiman interes povezan sa sprečavanjem i suzbijanjem pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma. Države članice trebale bi prikupljati informacije o slučajevima legitimnog interesa koji prelaze kategorije utvrđene u ovoj Direktivi i proslijediti ih Komisiji.

([15]) Uredba (EU) 2016/679 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Direktive 95/46/EZ (Opća uredba o zaštiti podataka) (SL L 119, 4.5.2016., str. 1.).

([16]) Direktiva (EU) 2015/2366 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2015. o platnim uslugama na unutarnjem tržištu, o izmjeni direktiva 2002/65/EZ, 2009/110/EZ i 2013/36/EU te Uredbe (EU) br. 1093/2010 i o stavljanju izvan snage Direktive 2007/64/EZ (SL L 337, 23.12.2015., str. 35.).

(45) Kriminalci mogu zloupotrijebiti pravne subjekte u bilo kojem trenutku. Međutim, određene faze životnog ciklusa pravnih subjekata povezane su s većim rizicima, kao što je faza osnivanja trgovačkog društva ili faza u kojoj dolazi do promjena u strukturi trgovačkog društva, poput preoblikovanja, spajanja ili podjele, koje omogućuju kriminalcima stjecanje kontrole nad pravnim subjektom. Okvirom Unije predviđa se nadzor javnih tijela nad tim fazama postojanja pravnog subjekta na temelju Direktive (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća ([17]). Kako bi se osiguralo da ta javna tijela mogu djelotvorno obavljati svoje aktivnosti i doprinositi sprečavanju zloupotrebe pravnih subjekata u kriminalne svrhe, trebala bi imati pristup informacijama sadržanima u međupovezanim središnjim registrima.

(46) Kako bi se osigurala zakonitost i pravilnost rashoda uključenih u računovodstvenu dokumentaciju podnesenu Komisiji u okviru programâ financiranja sredstvima Unije, programska tijela moraju prikupljati i pohranjivati u svoje sustave upravljanja i kontrole informacije o stvarnom vlasništvu primatelja sredstava Unije. Stoga je potrebno osigurati da programska tijela u državama članicama imaju pristup informacijama o stvarnom vlasništvu koje se čuvaju u međupovezanim središnjim registrima kako bi ispunila svoje dužnosti sprečavanja, otkrivanja i ispravljanja nepravilnosti, uključujući prijevare, te izvješćivanja o njima, na temelju Uredbe (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća ([18]).

(47) Kako bi se zaštitili financijski interesi Unije, tijela država članica koja provode Mehanizam za oporavak i otpornost na temelju Uredbe (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća ([19]) trebala bi imati pristup međupovezanim središnjim registrima radi prikupljanja informacija o stvarnom vlasništvu primatelja sredstava Unije ili ugovaratelja koje se zahtijevaju na temelju te uredbe.

(48) Korupcija u javnoj nabavi šteti javnom interesu, potkopava povjerenje javnosti i negativno utječe na živote građana. S obzirom na ranjivost postupaka javne nabave u pogledu korupcije, prijevare i drugih predikatnih kaznenih djela, nacionalna tijela s nadležnostima u postupcima javne nabave trebala bi moći izvršavati uvid u središnje registre kako bi utvrdila identitet fizičkih osoba koje u konačnici imaju vlasništvo ili kontrolu nad ponuditeljima i identificirati slučajeve u kojima postoji rizik da bi kriminalci mogli biti uključeni u postupak nabave. Pravodoban pristup informacijama koje se čuvaju u središnjem registru ključan je kako bi se osiguralo da tijela koja provode postupke javne nabave mogu djelotvorno obavljati svoje funkcije, među ostalim otkrivanjem slučajeva korupcije u tim postupcima. Pojam javnih tijela u vezi s postupcima nabave trebao bi obuhvaćati koncept javnih naručitelja u pravnim aktima Unije u pogledu postupaka javne nabave robe i usluga ili koncesija, kao i svako javno tijelo koje je država članica odredila za provjeru zakonitosti postupaka javne nabave, a koje nije nadležno tijelo za potrebe SPNFT-a.

(49) Proizvodima poput provjere stranke koje nude pružatelji koji su treće strane podupiru se obveznici u provedbi dubinske analize stranke. Takvi im proizvodi pružaju cjelovito sagledavanje stranke, što im omogućuje donošenje informiranih odluka o klasifikaciji rizika, mjerama za smanjenje rizika koje treba primijeniti i mogućim sumnjama u pogledu aktivnosti stranaka. Ti proizvodi doprinose i radu nadležnih tijela u analizi sumnjivih transakcija i istragama potencijalnih slučajeva pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma dopunjavanjem informacija o stvarnom vlasništvu drugim tehničkim rješenjima koja nadležnim tijelima omogućuju šire sagledavanje složenih kriminalnih shema, među ostalim lokalizacijom počinitelja. Oni stoga imaju ključnu ulogu u praćenju sve složenijih i bržih kretanja koja karakteriziraju sheme pranja novca. Na temelju njihove ustaljene funkcije u infrastrukturi za praćenje usklađenosti opravdano je smatrati da pružatelji tih proizvoda imaju legitiman interes za pristup informacijama koje se čuvaju u središnjim registrima, pod uvjetom da se podaci dobiveni iz registra nude samo obveznicima i nadležnim tijelima u Uniji za obavljanje zadaća povezanih sa sprečavanjem i suzbijanjem pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma.

(50) Kako bi se izbjegli različiti pristupi provedbi koncepta legitimnog interesa za potrebe pristupanja informacijama o stvarnom vlasništvu, postupci za priznavanje takvog legitimnog interesa trebali bi biti usklađeni. To bi trebalo uključivati zajedničke predloške za podnošenje zahtjeva i priznavanje legitimnog interesa, čime bi se olakšalo

([17]) Direktiva (EU) 2017/1132 Europskog parlamenta i Vijeća od 14. lipnja 2017. o određenim aspektima prava društava (SL L 169, 30.6.2017., str. 46.).

([18]) Uredba (EU) 2021/1060 Europskog parlamenta i Vijeća od 24. lipnja 2021. o utvrđivanju zajedničkih odredaba o Europskom fondu za regionalni razvoj, Europskom socijalnom fondu plus, Kohezijskom fondu, Fondu za pravednu tranziciju i Europskom fondu za pomorstvo, ribarstvo i akvakulturu te financijskih pravila za njih i za Fond za azil, migracije i integraciju, Fond za unutarnju sigurnost i Instrument za financijsku potporu u području upravljanja granicama i vizne politike (SL L 231, 30.6.2021., str. 159.).

([19]) Uredba (EU) 2021/241 Europskog parlamenta i Vijeća od 12. veljače 2021. o uspostavi Mehanizma za oporavak i otpornost (SL L 57, 18.2.2021., str. 17.).

uzajamno priznavanje od strane središnjih registara u cijeloj Uniji. U tu bi svrhu Komisiji trebalo dodijeliti provedbene ovlasti radi utvrđivanja usklađenih predložaka i postupaka.

(51) Kako bi se osiguralo da postupci za odobravanje pristupa onima s prethodno provjerenim legitimnim interesom nisu neopravdano opterećujući, pristup se može obnoviti na temelju pojednostavljenih postupaka kojima subjekt zadužen za središnji registar osigurava da su prethodno dobivene informacije za potrebe provjere točne i relevantne te prema potrebi ažurirane.

(52) Nadalje, kako bi se osigurao razmjeran i uravnotežen pristup i kako bi se zajamčila prava na poštovanje privatnog života i zaštitu podataka, države članice trebale bi, u iznimnim okolnostima, predvidjeti izuzeća od otkrivanja osobnih podataka o stvarnom vlasniku putem središnjih registara i od pristupa tim podacima ako bi zbog tih informacija stvarni vlasnik bio izložen nerazmjernom riziku od prijevare, otmice, ucjene, iznude, uznemiravanja, nasilja ili zastrašivanja. Osim toga, države članice trebale bi moći zahtijevati internetsku registraciju radi identifikacije svake osobe koja zatraži informacije iz središnjeg registra, kao i plaćanje naknade za pristup informacijama iz registra od strane osoba s legitimnim interesom. Međutim, te bi naknade trebale biti strogo ograničene na ono što je potrebno za pokrivanje troškova osiguravanja kvalitete informacija koje se čuvaju u središnjim registrima i stavljanja informacija na raspolaganje te se njima ne bi trebao ugroziti djelotvoran pristup informacijama o stvarnom vlasništvu.

(53) Identifikacija podnositelja zahtjeva potrebna je kako bi se osiguralo da samo osobe s legitimnim interesom mogu pristupiti informacijama o stvarnom vlasništvu. Međutim, postupak identifikacije trebalo bi provoditi tako da ne dovede do diskriminacije, među ostalim na temelju zemlje boravišta ili državljanstva podnositelja zahtjeva. U tu bi svrhu države članice trebale osigurati dostatne mehanizme identifikacije, koji obuhvaćaju, ali nisu ograničeni na sustave elektroničke identifikacije prijavljene na temelju Uredbe (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ([20]) i relevantne kvalificirane usluge povjerenja, kako bi se osobama s legitimnim interesom omogućio djelotvoran pristup informacijama o stvarnom vlasništvu.

(54) Direktivom (EU) 2018/843 ostvareno je međupovezivanje, putem europske središnje platforme uspostavljene Direktivom (EU) 2017/1132, središnjih registara država članica u kojima su pohranjene informacije o stvarnom vlasništvu. To međupovezivanje pokazalo se ključnim za djelotvoran prekogranični pristup nadležnih tijela, obveznika i osoba s legitimnim interesom informacijama o stvarnom vlasništvu. Kako bi se izmijenjeni regulatorni zahtjevi proveli prije prenošenja ove Direktive, bit će potreban kontinuiran razvoj. Stoga bi trebalo nastaviti s radom na međupovezivanju uz sudjelovanje država članica u funkcioniranju cijelog sustava, što bi se trebalo osigurati redovitim dijalogom između Komisije i predstavnika država članica o pitanjima koja se odnose na rad sustava i o njegovu budućem razvoju.

(55) Međupovezivanjem središnjih registara država članica nacionalni i prekogranični pristup informacijama o stvarnom vlasništvu nad pravnim aranžmanima sadržanima u središnjem registru svake države članice trebao bi se odobravati na temelju definicije legitimnog interesa u skladu s odlukom koju je donio subjekt zadužen za relevantni središnji registar. Kako bi se osiguralo da se odluke o ograničavanju pristupa informacijama o stvarnom vlasništvu mogu preispitati, trebalo bi uspostaviti mehanizam za žalbe protiv takvih odluka. Radi osiguravanja dosljedne i učinkovite registracije i razmjene informacija države članice trebale bi osigurati da subjekt zadužen za središnji registar u toj državi članici surađuje s ekvivalentnim tijelima u drugim državama članicama, među ostalim dijeleći informacije o trustovima i sličnim pravnim aranžmanima koji su uređeni pravom jedne države članice, a kojima se upravlja u drugoj državi članici ili čiji upravitelj ima poslovni nastan ili boravište u drugoj državi članici.

(56) Uredba (EU) 2016/679 primjenjuje se na obradu osobnih podataka za potrebe ove Direktive. Fizičke osobe čiji se osobni podaci čuvaju u središnjim registrima u kojima su te osobe utvrđene kao stvarni vlasnici trebale bi biti obaviještene o primjenjivim pravilima o zaštiti podataka. Nadalje, dostupni bi trebali biti samo osobni podaci koji su

([20]) Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).

ažurirani i koji se odnose na stvarne vlasnike, a stvarne vlasnike trebalo bi informirati o njihovim pravima u skladu s pravnim okvirom Unije za zaštitu podataka i o postupcima koji se primjenjuju za ostvarivanje tih prava.

(57) Odgođenim pristupom FOJ-eva i drugih nadležnih tijela informacijama o identitetu vlasnika bankovnih računa i računa za plaćanje, računa vrijednosnih papira, računa kriptoimovine i korisnika sefova ometa se otkrivanje prijenosa sredstava povezanih s pranjem novca i financiranjem terorizma. Stoga je od ključne važnosti u svim državama članicama uspostaviti centralizirane automatizirane mehanizme, kao što su registar ili sustav za dohvat podataka, kao učinkovito sredstvo za dobivanje pravodobnog pristupa informacijama o identitetu vlasnika bankovnih računa i računa za plaćanje, računa vrijednosnih papira, računa kriptoimovine i korisnika sefova, njihovih opunomoćenika te njihovih stvarnih vlasnika. Te bi informacije trebale uključivati povijesne podatke o vlasnicima zatvorenih korisničkih računa, bankovnih računa i računa za plaćanje, uključujući virtualne IBAN-ove, računa vrijednosnih papira i računa kriptoimovine te korisnicima zatvorenih sefova. Pri primjeni odredaba o pristupu prikladno je upotrebljavati već postojeće mehanizme, pod uvjetom da nacionalni FOJ-evi mogu ostvariti trenutačan i nefiltriran pristup podacima za koje su podnijeli upite. Države članice trebale bi razmotriti uključivanje u takve mehanizme drugih informacija koje se smatraju nužnima i razmjernima za postizanje djelotvornijeg smanjenja rizika povezanih s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima i financiranjem terorizma. FOJ-evi, AMLA u kontekstu zajedničkih analiza i nadzorna tijela trebali bi osigurati potpunu povjerljivost u odnosu na takve upite i zahtjeve za povezane informacije.

(58) Virtualni IBAN-ovi virtualni su brojevi koje izdaju kreditne institucije i financijske institucije, a koji omogućuju preusmjeravanje plaćanja na fizičke bankovne račune ili račune za plaćanje. Iako virtualne IBAN-ove mogu koristiti poduzeća u zakonite svrhe, primjerice za pojednostavljenje postupka prikupljanja i slanja plaćanja preko granica, oni uključuju i povećan rizik od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma jer se mogu upotrijebiti za prikrivanje identiteta vlasnika računa te otežati FOJ-evima praćenje protoka sredstava, identificiranje lokacije računa i uvođenje potrebnih mjera, uključujući suspenziju ili praćenje računa. Kako bi se smanjili ti rizici, a FOJ-evima olakšalo praćenje i otkrivanje nezakonitih tokova, centralizirani automatizirani mehanizmi trebali bi uključivati informacije o virtualnim IBAN-ovima povezanima s bankovnim računom ili računom za plaćanje.

(59) Kako bi se poštovala privatnost i zaštitili osobni podaci, u centraliziranim automatiziranim mehanizmima za bankovne račune ili račune za plaćanje, račune vrijednosnih papira i račune kriptoimovine trebalo bi čuvati minimalnu količinu podataka potrebnih za provedbu istraga u području SPNFT-a. Države članice trebale bi moći utvrditi koji su dodatni podaci korisni i razmjerni za prikupljanje. Pri prenošenju odredaba koje se odnose na te mehanizme države članice trebale bi utvrditi razdoblja zadržavanja koja su jednaka razdoblju zadržavanja dokumentacije i informacija pribavljenih u okviru primjene mjera dubinske analize stranke. Države članice trebale bi moći iznimno produljiti razdoblje zadržavanja pod uvjetom da za to navedu opravdane razloge. Dodatno razdoblje zadržavanja ne bi smjelo prelaziti dodatnih pet godina. Tim se razdobljem ne bi trebala dovoditi u pitanje mogućnost da se nacionalnim pravom utvrde drugi zahtjevi u pogledu zadržavanja podataka kojima se omogućuje donošenje odluka u pojedinačnim slučajevima kako bi se olakšali kazneni ili upravni postupci. Pristup tim mehanizmima trebao bi se ostvarivati prema načelu nužnog pristupa.

(60) Međupovezivanjem centraliziranih automatiziranih mehanizama država članica nacionalni FOJ-evi mogli bi brzo dobiti prekogranične informacije o identitetu vlasnika bankovnih računa i računa za plaćanje, računa vrijednosnih papira i računa kriptoimovine te korisnika sefova u drugim državama članicama, čime bi se ojačala njihova sposobnost djelotvornog provođenja financijske analize i suradnje s ekvivalentnim tijelima iz drugih država članica. Na temelju izravnog prekograničnog pristupa informacijama o bankovnim računima i računima za plaćanje, računima vrijednosnih papira i računima kriptoimovine te sefovima FOJ-evi bi mogli provoditi financijsku analizu u dovoljno kratkom roku za praćenje sredstava upućenih putem raznih računa, među ostalim upotrebom virtualnih IBAN-ova, otkrivanje mogućih slučajeva pranja novca i financiranja terorizma te jamčenje brzog djelovanja u području izvršenja zakonodavstva. AMLA-i bi također trebalo osigurati izravan pristup međupovezanim centraliziranim automatiziranim mehanizmima kako bi se pružila operativna potpora FOJ-evima u okviru zajedničkih analiza. Države članice trebale bi osigurati da je izravan pristup međupovezanim centraliziranim automatiziranim mehanizmima proširen na nadzorna tijela kako bi im se omogućilo djelotvorno obavljanje njihovih zadaća.

(61) Kako bi se poštovalo pravo na zaštitu osobnih podataka i pravo na privatnost te ograničio učinak prekograničnog pristupa informacijama sadržanima u nacionalnim centraliziranim automatiziranim mehanizmima, opseg informacija dostupnih putem sustava povezivanja registara bankovnih računa („BARIS”) bio bi ograničen na najmanju razinu koja je potrebna u skladu s načelom smanjenja količine podataka kako bi se omogućila

identifikacija svih fizičkih ili pravnih osoba koje imaju ili kontroliraju bankovne račune ili račune za plaćanje, račune vrijednosnih papira i račune kriptoimovine te sefove. FOJ-evima i AMLA-i, kao i nadzornim tijelima, trebalo bi odobriti trenutačan i nefiltriran pristup BARIS-u. Države članice trebale bi osigurati da se osoblje FOJ-eva pridržava visokih profesionalnih standarda povjerljivosti i zaštite podataka, da je visokog integriteta i da posjeduje odgovarajuće vještine. Nadalje, države članice trebale bi uvesti tehničke i organizacijske mjere kojima se jamči sigurnost podataka u skladu s visokim tehnološkim standardima.

(62) Za međupovezivanje centraliziranih automatiziranih mehanizama država članica (središnjih registara ili središnjih elektroničkih sustava za dohvat podataka) koji sadržavaju informacije o bankovnim računima i računima za plaćanje, računima vrijednosnih papira, računima kriptoimovine te sefovima preko BARIS-a potrebna je koordinacija nacionalnih sustava s različitim tehničkim značajkama. U tu bi svrhu trebalo razviti tehničke mjere i specifikacije uzimajući u obzir razlike među nacionalnim centraliziranim automatiziranim mehanizmima.

(63) Nekretnine su kriminalcima privlačan način za pranje prihoda ostvarenih nezakonitim aktivnostima jer omogućuju prikrivanje stvarnog izvora sredstava i identiteta stvarnog vlasnika. Pravilna i pravodobna identifikacija nekretnina te fizičkih osoba, pravnih subjekata i pravnih aranžmana koji su vlasnici nekretnina od strane FOJ-eva i drugih nadležnih tijela važna je za otkrivanje shema pranja novca i zamrzavanje i oduzimanje imovine, kao i za administrativne mjere zamrzavanja kojima se provode ciljane financijske sankcije. Stoga je važno da države članice FOJ-evima i drugim nadležnim tijelima omoguće trenutačan i izravan pristup informacijama kojima se omogućuje pravilna provedba analiza i istraga potencijalnih kaznenih predmeta koji uključuju nekretnine. Kako bi se olakšao djelotvoran pristup, te bi se informacije trebale pružati besplatno putem jedinstvene pristupne točke digitalnim sredstvima i, ako je moguće, u strojno čitljivom formatu. Informacije bi trebale obuhvaćati povijesne informacije, uključujući povijest vlasništva nad nekretninom, cijene po kojima je ta nekretnina stečena u prošlosti i povezane terete tijekom definiranog razdoblja u prošlosti, kako bi se FOJ-evima i drugim nadležnim tijelima u toj državi članici omogućilo da analiziraju i identificiraju sve sumnjive aktivnosti koje se odnose na transakcije povezane s nekretninama, uključujući zemljišta, koje bi mogle upućivati na pranje novca ili druge vrste kriminala. Takve povijesne informacije odnose se na vrste informacija koje su već prikupljene pri provedbi transakcija povezanih s nekretninama. Stoga se ne uvode nikakve nove obveze za zahvaćene osobe, uz osiguravanje da se legitimna očekivanja zainteresiranih osoba propisno poštuju. S obzirom na često prekograničnu prirodu kriminalnih shema koje uključuju nekretnine primjereno je utvrditi minimalni skup informacija kojima bi nadležna tijela trebala moći pristupiti i koje bi trebala moći razmijeniti s ekvivalentnim tijelima u drugim državama članicama.

(64) Države članice imaju osnovane ili bi trebale osnovati operativno neovisne i samostalne FOJ-eve za prikupljanje i analizu informacija radi utvrđivanja poveznica između sumnjivih transakcija i aktivnosti i povezane kriminalne aktivnosti u cilju sprečavanja i borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma. FOJ bi trebao biti jedinstvena središnja nacionalna jedinica odgovorna za primanje i analizu prijava sumnjivih transakcija, prijava prekograničnih fizičkih kretanja gotovine putem carinskog informacijskog sustava, prijava transakcija koje se prijavljuju kada se premaše određeni pragovi (otkrivanje informacija koje se temelji na pragovima) te drugih informacija relevantnih za pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma koje dostavljaju obveznici. Operativnu neovisnost i samostalnost FOJ-a trebalo bi osigurati tako da se FOJ-u dodijele ovlast i kapaciteti za slobodno obavljanje funkcija, uključujući sposobnost donošenja samostalnih odluka u pogledu analize, zahtjeva i distribucije određenih informacija. FOJ bi u svim slučajevima trebao imati neovisno pravo na prosljeđivanje informacija ili njihovu distribuciju relevantnim nadležnim tijelima. FOJ-u bi trebalo osigurati odgovarajuće financijske, ljudske i tehničke resurse na način kojim se osigurava njegova samostalnost i neovisnost te mu se omogućuje djelotvorno izvršavanje njegova mandata. FOJ bi trebao moći pribaviti i rasporediti resurse potrebne za izvršavanje svojih funkcija, pojedinačno ili rutinski, bez neprimjerenog utjecaja ili uplitanja politike, države ili sektora koji bi mogli ugroziti njegovu operativnu neovisnost. U cilju procjene ispunjavanja tih zahtjeva i utvrđivanja nedostataka i primjera najbolje prakse, AMLA bi trebala biti ovlaštena za koordinaciju organizacije istorazinskog ocjenjivanja FOJ-eva.

(65) Osoblje FOJ-a trebalo bi biti visokog integriteta i imati odgovarajuće vještine te održavati visoke profesionalne standarde. FOJ-evi bi trebali imati uspostavljene postupke za djelotvorno sprečavanje sukoba interesa i upravljanje njima. S obzirom na prirodu njihova rada FOJ-evi primaju velike količine osjetljivih osobnih i financijskih informacija i imaju pristup takvim informacijama. Osoblje FOJ-a trebalo bi stoga imati odgovarajuće vještine kad je riječ o etičkoj primjeni analitičkih alata za velike količine podataka. Nadalje, aktivnosti FOJ-eva mogle bi imati

implikacije u pogledu temeljnih prava pojedinaca, kao što su pravo na zaštitu osobnih podataka, pravo na privatni život i pravo na vlasništvo. FOJ-evi bi stoga trebali imenovati službenika za temeljna prava, koji može biti član postojećeg osoblja FOJ-a. Zadaće službenika za temeljna prava trebale bi uključivati, bez ometanja ili odgađanja aktivnosti FOJ-eva, praćenje FOJ-eva poštovanja temeljnih prava i promicanje tog poštovanja, pružanje savjeta i smjernica FOJ-u o implikacijama njegovih politika i praksi u pogledu temeljnih prava, nadzor zakonitosti i etičnosti aktivnosti koje provodi FOJ te izdavanje neobvezujućih mišljenja. Imenovanjem službenika za temeljna prava pomoglo bi se osigurati da FOJ-evi u obavljanju svojih zadaća poštuju i štite temeljna prava zahvaćenih pojedinaca.

(66) FOJ-evi bi trebali moći distribuirati informacije nadležnim tijelima zaduženima za borbu protiv pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma. Trebalo bi tumačiti da takva tijela uključuju tijela koja imaju istražnu ulogu, ulogu kaznenog progona ili pravosudnu ulogu. U svim državama članicama druga tijela imaju posebne uloge povezane s borbom protiv pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma te bi FOJ-evi također trebali moći dostaviti im rezultate svojih operativnih ili strateških analiza, ako te rezultate smatraju relevantnima za njihove funkcije. Rezultati tih analiza pružaju smislene informacije na temelju kojih se utvrđuju indicije tijekom istražnog rada i rada u području kaznenog progona. Pri distribuciji ne bi trebalo otkriti izvor prijave sumnjive transakcije ili aktivnosti. Međutim, time se FOJ-eve ne bi trebalo sprečavati u distribuciji relevantnih informacija koje, primjerice, uključuju informacije o IBAN-u ili BIC/SWIFT oznaci. Nadalje, FOJ-evi bi trebali moći podijeliti druge informacije kojima raspolažu, među ostalim na zahtjev drugih nadležnih tijela. Pri ostvarivanju svoje samostalnosti i neovisnosti FOJ-evi bi trebali razmotriti kako bi odbijanje pružanja informacija moglo utjecati na suradnju i širi cilj borbe protiv pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma. Odbijanja bi trebala biti ograničena na iznimne okolnosti, primjerice kada informacije potječu od drugog FOJ-a koji nije dao suglasnost za njihovu daljnju distribuciju ili kada FOJ ima razloga vjerovati da se informacije neće upotrijebiti u svrhe za koje su zatražene. U takvim bi slučajevima FOJ trebao navesti razloge za odbijanje. Takvi bi razlozi mogli uključivati objašnjenje da informacije nisu u posjedu FOJ-a ili da nije dana suglasnost za daljnju distribuciju.

(67) Djelotvorna suradnja i razmjena informacija između FOJ-eva i nadzornika od ključne su važnosti za integritet i stabilnost financijskog sustava. Njima se osigurava sveobuhvatan i dosljedan pristup sprečavanju i suzbijanju pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma, poboljšava djelotvornost režima Unije za SPNFT i štiti gospodarstvo od prijetnji koje predstavljaju nezakonite financijske aktivnosti. Informacije kojima raspolažu FOJ-evi, a koje se, primjerice, odnose na kvalitetu i količinu prijava sumnjivih transakcija koje podnose obveznici, kvalitetu i pravodobnost odgovora obveznika na zahtjeve FOJ-eva za informacije te informacije o tipologijama, trendovima i metodama u području pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma mogu pomoći nadzornicima da identificiraju područja u kojima su rizici veći ili usklađenost slaba te im time pružiti uvid u to je li potrebno ojačati nadzor u odnosu na određene obveznike ili sektore. U tu bi svrhu FOJ-evi trebali nadzornicima, samoinicijativno ili na zahtjev, pružati određene vrste informacija koje bi mogle biti relevantne za potrebe nadzora.

(68) FOJ-evi imaju važnu ulogu u identificiranju financijskih operacija terorističkih mreža, osobito na prekograničnoj razini, i u otkrivanju osoba koje ih financijski podržavaju. Financijske informacije mogle bi biti od presudne važnosti za otkrivanje potpomaganja kaznenih djela terorizma te mreža i planova terorističkih organizacija. Među FOJ-evima i dalje postoje znatne razlike s obzirom na njihove funkcije, nadležnosti i ovlasti. Postojeće razlike ipak ne bi smjele utjecati na aktivnost nekog FOJ-a, a osobito ne na njegove kapacitete za izradu preventivnih analiza koje služe kao pomoć svim tijelima zaduženima za obavještajne, istražne i pravosudne aktivnosti te međunarodnu suradnju. Postalo je ključno da se pri izvršavanju njihovih zadaća utvrdi minimalni skup podataka kojima bi FOJ-evi trebali imati brz pristup i koje bi mogli bez prepreka razmjenjivati s ekvivalentnim tijelima iz drugih država članica. U svim slučajevima sumnje na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela i financiranje terorizma informacije bi se trebale izravno i brzo prenositi između FOJ-eva bez nepotrebne odgode. Stoga je ključno dodatno pojačati djelotvornost i učinkovitost FOJ-eva pojašnjavanjem njihovih ovlasti i njihove uzajamne suradnje.

(69) Ovlasti FOJ-eva uključuju pravo izravnog ili neizravnog pristupa „financijskim” i „administrativnim” informacijama te informacijama „o izvršavanju zakonodavstva” koje su im potrebne za suzbijanje pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma. Nepostojanje definicija o tome koje vrste informacija te općenite kategorije obuhvaćaju dovelo je do toga da je FOJ-evima omogućen pristup znatno diversificiranim skupovima informacija, što utječe na analitičke funkcije FOJ-eva i na njihove kapacitete za djelotvornu suradnju s ekvivalentnim tijelima u drugim državama članicama, među ostalim u okviru zajedničkih analiza. Stoga je potrebno definirati minimalne skupove „financijskih” i „administrativnih” informacija te informacija „o izvršavanju zakonodavstva” koje bi se trebale izravno ili neizravno staviti na raspolaganje svakom FOJ-u u Uniji. FOJ-evi također primaju i pohranjuju u svoje baze podataka informacije povezane s transakcijama koje se prijavljuju kada se premaše određeni pragovi (prijave koje se temelje na pragovima) ili imaju pristup tim informacijama. Te su prijave važan izvor informacija i FOJ-evi ih uvelike koriste u kontekstu domaćih i zajedničkih analiza. Stoga su prijave koje se temelje na pragovima među vrstama informacija koje se razmjenjuju putem sustava FIU.net. Izravan pristup važan je preduvjet za operativnu djelotvornost i sposobnost reagiranja FOJ-eva. U tu bi svrhu države članice trebale moći pružiti FOJ-evima izravan pristup širem skupu informacija nego što se zahtijeva ovom Direktivom. Istodobno se ovom Direktivom od država članica ne zahtijeva da uspostave nove baze podataka ili registre u slučajevima u kojima su određene vrste informacija, primjerice informacije o nabavi, raspoređene u različitim repozitorijima ili arhivama. Ako baza podataka ili registar nisu uspostavljeni, države članice trebale bi poduzeti druge mjere koje su potrebne kako bi se osiguralo da FOJ-evi mogu brzo dobiti te informacije. Nadalje, FOJ-evi bi trebali moći od svakog obveznika brzo dobiti sve potrebne informacije u vezi s njegovim funkcijama. Osim toga, FOJ bi trebao moći dobiti takve informacije na zahtjev drugog FOJ-a i razmijeniti ih s FOJ-em koji je uputio taj zahtjev.

(70) Pristup bi se trebao smatrati izravnim i trenutačnim kada su informacije sadržane u bazi podataka, registru ili elektroničkom sustavu za dohvat podataka koji omogućuje da ih FOJ izravno dobije, putem automatiziranog mehanizma i bez sudjelovanja posrednika. Ako informacijama raspolaže drugi subjekt ili tijelo, izravan pristup podrazumijeva da ih ta tijela ili subjekti brzo proslјeđuju FOJ-u, bez uplitanja u sadržaj traženih podataka ili informacije koje treba pružiti. Informacije ne bi trebalo podvrgnuti nikakvom filtriranju. Međutim, u nekim situacijama popratni zahtjevi u pogledu povjerljivosti informacija možda ne omogućuju nefiltrirano pružanje informacija. To je slučaj, primjerice, kada se porezne informacije mogu pružiti FOJ-evima samo uz suglasnost poreznog tijela u trećoj zemlji, kada bi izravan pristup informacijama o izvršavanju zakonodavstva mogao ugroziti istragu koja je u tijeku te kada su posrijedi podaci iz evidencije podataka o putnicima prikupljeni na temelju Direktive (EU) 2016/681 Europskog parlamenta i Vijeća ([21]). U takvim bi slučajevima države članice trebale uložiti maksimalne napore u osiguravanje djelotvornog pristupa FOJ-eva informacijama, među ostalim omogućujući FOJ-evima pristup pod uvjetima koji su slični onima koji se nude drugim tijelima na nacionalnoj razini radi olakšavanja njihovih analitičkih aktivnosti.

(71) Velikoj većini FOJ-eva dodijeljena je ovlast za poduzimanje hitnih mjera i suspenziju ili uskraćivanje suglasnosti za transakciju radi provedbe analiza, potvrđivanja sumnje i distribucije rezultata analitičkih aktivnosti nadležnim tijelima. Međutim, postoje određene razlike u pogledu trajanja ovlasti za suspenziju u državama članicama, što utječe ne samo na odgodu aktivnosti prekogranične prirode na temelju suradnje između FOJ-eva nego i na temeljna prava pojedinaca. Nadalje, kako bi se osiguralo da FOJ-evi mogu brzo ograničiti sredstva ili imovinu stečenu kaznenim djelima i spriječiti njihovo rasipanje, među ostalim u svrhu oduzimanja, FOJ-evima bi trebalo dodijeliti ovlast za suspenziju upotrebe bankovnog računa ili računa za plaćanje, računa kriptoimovine ili poslovnog odnosa radi analize transakcija provedenih putem računa ili poslovnog odnosa, potvrđivanja sumnje i distribucije rezultata analize relevantnim nadležnim tijelima. Budući da bi takva suspenzija utjecala na pravo na vlasništvo, FOJ-evi bi trebali moći suspendirati transakcije, račune ili poslovne odnose na ograničeno razdoblje kako bi se očuvala sredstva, provele potrebne analize i distribuirali rezultati analiza nadležnim tijelima radi mogućeg donošenja odgovarajućih mjera. S obzirom na značajniji učinak na temeljna prava zahvaćene osobe, suspenzija računa ili poslovnog odnosa trebala bi se primjenjivati u ograničenijem razdoblju, koji bi trebao biti utvrđen na pet radnih dana. Države članice mogu odrediti dulje razdoblje suspenzije ako, na temelju nacionalnog prava, FOJ provodi nadležnosti u području povrata imovine i izvršava funkcije praćenja, zapljene, zamrzavanja ili oduzimanja imovine stečene kaznenim djelima. U takvim bi slučajevima trebalo zajamčiti očuvanje temeljnih prava zahvaćenih osoba, a FOJ-evi bi trebali izvršavati svoje funkcije u skladu s odgovarajućim nacionalnim zaštitnim mjerama. FOJ-evi bi trebali ukinuti

([21]) Direktiva (EU) 2016/681 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o uporabi podataka iz evidencije podataka o putnicima (PNR) u svrhu sprečavanja, otkrivanja, istrage i kaznenog progona kaznenih djela terorizma i teških kaznenih djela (SL L 119, 4.5.2016., str. 132.).

suspenziju transakcije, računa ili poslovnog odnosa čim takva suspenzija više nije potrebna. Ako je određeno dulje razdoblje suspenzije, zahvaćene osobe čije su transakcije, računi ili poslovni odnosi suspendirani trebale bi imati mogućnost osporiti nalog za suspenziju pred sudom.

(72) U posebnim okolnostima FOJ-evi bi od obveznika trebali moći zatražiti, u vlastito ime ili u ime drugog FOJ-a, da tijekom određenog razdoblja prati transakcije ili aktivnosti koje se provode putem bankovnog računa ili računa za plaćanje, računa kriptoimovine ili druge vrste poslovnog odnosa, a odnose se na osobe koje predstavljaju znatan rizik u pogledu pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma. Pomnijim praćenjem računa ili poslovnog odnosa FOJ-evi mogu steći dodatni uvid u obrasce transakcija vlasnika računa te to može dovesti do pravodobnog otkrivanja neobičnih ili sumnjivih transakcija ili aktivnosti, što bi moglo nalagati daljnje djelovanje FOJ-a, uključujući suspenziju računa ili poslovnog odnosa, analizu prikupljenih informacija i njihovu distribuciju istražnim tijelima i tijelima nadležnima za kazneni progon. FOJ-evi bi također trebali moći upozoriti obveznike na informacije koje su relevantne za provedbu dubinske analize stranke. Takva upozorenja mogu pomoći obveznicima da unaprijede svoje postupke dubinske analize stranke i osiguraju svoju usklađenost s obzirom na rizike te u skladu s time ažuriraju svoje sustave procjene rizika i upravljanja rizikom, a mogu im i pružiti dodatne informacije koje bi mogle potaknuti potrebu za pojačanom dubinskom analizom određenih stranaka ili transakcija koje predstavljaju veći rizik.

(73) Za potrebe veće transparentnosti i odgovornosti te radi podizanja svijesti o aktivnostima koje provode FOJ-evi bi trebali izdavati godišnja izvješća o radu. Ta bi izvješća trebala sadržavati barem statističke podatke o zaprimljenim prijavama sumnjivih transakcija i obavljenom daljnjem postupanju, broju distribucija nacionalnim nadležnim tijelima i obavljenom daljnjem postupanju u vezi s njima te broju zahtjeva koji su podneseni drugim FOJ-evima i koje su zaprimili drugi FOJ-evi, kao i informacije o utvrđenim trendovima i tipologijama. Ta bi izvješća trebalo javno objaviti, ali bez dijelova koji sadržavaju osjetljive i klasificirane podatke.

(74) FOJ bi najmanje jedanput godišnje obveznicima trebao pružiti povratne informacije o kvaliteti prijava sumnjivih transakcija, njihovoj pravodobnosti, opisu sumnje i svim dodatnim dostavljenim dokumentima. Takve se povratne informacije mogu pružati pojedinačnim obveznicima ili skupinama obveznika i trebale bi biti usmjerene na daljnje poboljšanje sposobnosti obveznika da otkriju i identificiraju sumnjive transakcije i aktivnosti, poboljšanje kvalitete prijava sumnjivih transakcija i unapređenje sveukupnih mehanizama prijavljivanja te pružanje važnih uvida obveznicima u trendove, tipologije i rizike povezane s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima i financiranjem terorizma. Pri određivanju vrste i učestalosti povratnih informacija FOJ-evi bi trebali, u mjeri u kojoj je to moguće, uzeti u obzir područja u kojima bi mogla biti potrebna poboljšanja u aktivnostima izvješćivanja. Kako bi se poduprlo dosljedan pristup u svim FOJ-evima i odgovarajuće povratne informacije obveznicima, AMLA bi trebala izdati preporuke FOJ-evima o primjerima najbolje prakse i najboljim pristupima u pružanju povratnih informacija. Ako se time ne bi ugrozio analitički ili istražni rad, FOJ-evi bi mogli razmotriti pružanje povratnih informacija o upotrebi ili ishodu prijava sumnjivih transakcija, na temelju pojedinačnih prijava ili u agregiranom obliku. FOJ-evi bi također, barem jedanput godišnje, carinskim tijelima trebali pružati povratne informacije o djelotvornosti i daljnjem postupanju u vezi s prijavama prekograničnih fizičkih kretanja gotovine.

(75) Svrha je FOJ-a da prikuplja i analizira informacije u cilju utvrđivanja veza između sumnjivih transakcija ili aktivnosti i povezane kriminalne aktivnosti radi sprečavanja i borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma, kao i da distribuira rezultate svojih analiza i dodatne informacije nadležnim tijelima u slučaju kad postoje razlozi za sumnju na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma. FOJ se ne bi trebao suzdržavati od razmjene informacija s drugim FOJ-em niti odbiti razmjenu informacija s drugim FOJ-em, samoinicijativno ili na zahtjev, zbog razloga kao što su neutvrđivanje predikatnog kaznenog djela, obilježja nacionalnih kaznenih zakona i razlike u definicijama predikatnih kaznenih djela ili nepostojanje upućivanja na određena predikatna kaznena djela. FOJ-evi bi trebali pružiti objašnjenje u vezi sa svakim odbijanjem davanja suglasnosti. FOJ-evi su prijavili poteškoće u razmjeni informacija zbog razlika u nacionalnim definicijama određenih predikatnih kaznenih djela, kao što su porezna kaznena djela, koje nisu usklađene pravom Unije. Takve razlike ne bi trebale ometati uzajamnu razmjenu tih informacija, njihovu distribuciju drugim nadležnim tijelima i njihovu upotrebu. FOJ-evi bi trebali brzo, konstruktivno i djelotvorno osigurati najširu moguću međunarodnu suradnju s FOJ-evima trećih zemalja u vezi s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima i financiranjem terorizma u skladu s primjenjivim pravilima o zaštiti podataka u slučaju prijenosa, preporukama FATF-a i načelima skupine Egmont za razmjenu informacija između financijsko-obavještajnih jedinica. U tu bi svrhu FOJ-eve trebalo poticati na sklapanje bilateralnih sporazuma i memoranduma o razumijevanju s ekvivalentnim tijelima iz trećih zemalja, uzimajući pritom u obzir sve obveze u pogledu temeljnih prava i potrebu za zaštitom vladavine prava.

(76) FOJ može uvesti određena ograničenja u pogledu daljnje upotrebe informacija koje pruža drugom FOJ-u. FOJ primatelj trebao bi informacije upotrebljavati samo u svrhe za koje su zatražene ili pružene. FOJ bi trebao dati prethodnu suglasnost drugom FOJ-u za prosljeđivanje informacija drugim nadležnim tijelima, bez obzira na vrstu mogućeg predikatnog kaznenog djela i bez obzira na to je li u trenutku razmjene utvrđeno predikatno kazneno djelo, kako bi se omogućilo djelotvorno izvršavanje funkcije distribucije informacija. Takva prethodna suglasnost za daljnju distribuciju trebala bi se dati odmah i ne bi se trebala odbiti osim ako bi bila izvan područja primjene odredaba u okviru SPNFT-a ili ne bi bila u skladu s temeljnim načelima nacionalnog prava. FOJ-evi bi trebali pružiti objašnjenje u vezi sa svakim odbijanjem davanja suglasnosti.

(77) FOJ-evi bi se za uzajamnu suradnju i razmjenu informacija trebali koristiti sigurnim sredstvima, uključujući zaštićene komunikacijske kanale. U tom pogledu trebalo bi uspostaviti sustav za razmjenu informacija među FOJ-evima država članica („FIU.net”). Sustavom bi na svojem poslužitelju trebala upravljati AMLA te bi on trebao pružati najvišu razinu sigurnosti i potpuno kriptiranje informacija koje se razmjenjuju. FOJ-evi bi trebali upotrebljavati sustav FIU.net za uzajamnu suradnju i razmjenu informacija, a prema potrebi i podložno odluci AMLA-e mogli bi ga upotrebljavati i za razmjenu informacija s FOJ-evima trećih zemalja i drugim tijelima te tijelima, uredima i agencijama Unije. FOJ-evi bi trebali maksimalno iskorištavati sve funkcionalnosti koje pruža sustav FIU.net. Te bi funkcionalnosti FOJ-evima trebale omogućiti da, pod pseudonimom, usporede svoje podatke s podacima drugih FOJ-eva u cilju otkrivanja svojih predmeta interesa u drugim državama članicama i identifikacije njihovih prihoda i sredstava, osiguravajući pritom potpunu zaštitu osobnih podataka. Kako bi se identificirale poveznice između financijskih informacija i evaluiranih podataka o kriminalnim aktivnostima, FOJ-evi bi također trebali moći iskorištavati funkcionalnosti sustava FIU.net kako bi, pod pseudonimom, usporedili svoje podatke s informacijama kojima raspolažu tijela, uredi i agencije Unije u mjeri u kojoj je takvo unakrsno uspoređivanje obuhvaćeno odgovarajućim pravnim mandatima tih tijela, ureda i agencija te uz potpuno poštovanje primjenjivih pravila o zaštiti podataka.

(78) Važno je da FOJ-evi djelotvorno surađuju i razmjenjuju informacije. U tom bi pogledu AMLA trebala pružiti potrebnu pomoć, ne samo koordinacijom zajedničkih analiza prijava sumnjivih prekograničnih transakcija nego i izradom nacrta provedbenih i regulatornih tehničkih standarda koji se odnose na format koji će se upotrebljavati za razmjenu informacija među FOJ-evima, predloška za podnošenje prijava sumnjivih transakcija i kriterija relevantnosti i kriterija za odabir koje treba uzeti u obzir pri utvrđivanju odnosi li se prijava sumnjive transakcije na drugu državu članicu, kao i smjernica o prirodi, značajkama i ciljevima operativne i strateške analize te o postupcima koje treba uspostaviti za prosljeđivanje i zaprimanje prijave sumnjive transakcije koja se odnosi na drugu državu članicu i daljnje postupanje u tom pogledu. AMLA bi također trebala uspostaviti postupak istorazinskog ocjenjivanja kako bi se ojačalo dosljednost i djelotvornost aktivnosti FOJ-eva i olakšalo razmjenu primjera najbolje prakse među FOJ-evima.

(79) FOJ-evi su odgovorni za primanje prijava sumnjivih transakcija ili aktivnosti od obveznika s poslovnim nastanom na državnom području njihove države članice. Određene prijave sumnjivih transakcija ili aktivnosti podnesene FOJ-evima mogle bi se, međutim, odnositi na aktivnosti koje obveznici obavljaju u drugim državama članicama u kojima posluju bez poslovnog nastana. U tim je slučajevima važno da FOJ-evi distribuiraju te prijave ekvivalentnom tijelu u državi članici na koju se ta transakcija ili aktivnost odnosi, bez uvjetovanja kako da postupi s tom prijavom. Sustav FIU.net omogućuje distribuciju takvih prekograničnih prijava. Kako bi se poboljšala ta funkcionalnost, provode se ažuriranja sustava u cilju omogućavanja brze distribucije takvih prijava te podupiranja opsežne razmjene informacija među FOJ-evima, a time i djelotvorne provedbe ove Direktive.

(80) Rokovi za razmjenu informacija među FOJ-evima potrebni su kako bi se osigurala brza, djelotvorna i dosljedna suradnja. Te bi rokove trebalo utvrditi kako bi se osigurala djelotvorna razmjena informacija u razumnom roku ili kako bi se zadovoljila postupovna ograničenja. Kraći rokovi trebali bi se primjenjivati u iznimnim, opravdanim i hitnim slučajevima kada FOJ kojem je upućen zahtjev može izravno pristupiti bazama podataka u kojima se čuvaju tražene informacije. U slučajevima u kojima FOJ kojem je upućen zahtjev ne može pružiti informacije u roku, o tome bi trebao obavijestiti FOJ koji je uputio zahtjev.

(81) Tok nezakonitog novca prelazi granice i može zahvatiti različite države članice. Prekogranični slučajevi u koje je uključeno više jurisdikcija sve su češći i značajniji, među ostalim i zbog prekograničnih aktivnosti obveznika. Kako bi se djelotvorno postupalo sa slučajevima koji se odnose na nekoliko država članica, FOJ-evi bi trebali moći poduzeti više od jednostavne razmjene informacija radi otkrivanja i analize sumnjivih transakcija i aktivnosti te zajednički

provesti samu analitičku aktivnost. FOJ-evi su izvijestili o određenim važnim problemima zbog kojih su kapaciteti uključivanja FOJ-eva u zajedničku analizu ograničeni ili uvjetovani. Provedba zajedničke analize sumnjivih transakcija i aktivnosti omogućit će FOJ-evima iskorištavanje potencijalne sinergije, upotrebu informacija iz različitih izvora, dobivanje potpune slike o neuobičajenim aktivnostima i obogaćivanje analize. FOJ-evi bi trebali moći provoditi zajedničke analize sumnjivih transakcija i aktivnosti te uspostaviti zajedničke timove za analizu u posebne svrhe i u ograničenom razdoblju te sudjelovati u njima, uz pomoć AMLA-e. AMLA bi trebala upotrebljavati sustav FIU.net kako bi mogla slati, primati i unakrsno uspoređivati informacije te pružati operativnu potporu FOJ-evima u kontekstu zajedničke analize prekograničnih slučajeva.

(82) Sudjelovanje trećih strana, uključujući tijela, urede i agencije Unije, moglo bi biti ključno za uspješan ishod analiza FOJ-eva, uključujući zajedničke analize. FOJ-evi stoga mogu pozvati treće strane da sudjeluju u zajedničkoj analizi ako bi takvo sudjelovanje bilo obuhvaćeno odgovarajućim mandatima tih trećih strana. Sudjelovanje trećih strana u analitičkom postupku moglo bi pomoći u identifikaciji poveznica između financijskih informacija i informacija i evaluiranih podataka o kriminalnim aktivnostima, obogatiti analizu i pomoći u utvrđivanju postoje li indicije da je počinjeno kazneno djelo.

(83) Djelotvoran nadzor svih obveznika ključan je za zaštitu integriteta financijskog sustava Unije i unutarnjeg tržišta. U tu svrhu države članice trebale bi uvesti djelotvoran i nepristran nadzor u području SPNFT-a te utvrditi uvjete za djelotvornu, pravodobnu i trajnu suradnju među nadzornicima.

(84) Države članice trebale bi osigurati djelotvoran i nepristran nadzor nad svim obveznicima koji se temelji na procjeni rizika i koji po mogućnosti provode javna tijela preko zasebnog i neovisnog nacionalnog nadzornika. Nacionalni nadzornici trebali bi moći obavljati širok raspon zadaća kako bi provodili djelotvoran nadzor nad svim obveznicima.

(85) Unija je povremeno svjedočila popustljivom pristupu u nadzoru nad obveznicima kad je riječ o njihovim dužnostima u pogledu sprečavanja pranja novca i borbe protiv financiranja terorizma. Stoga je potrebno da se nacionalnim nadzornicima, koji su dio integriranog nadzornog mehanizma uspostavljenog ovom Direktivom i Uredbom (EU) 2024/1620, razjasne njihova prava i obveze.

(86) Za djelotvorniju i redovitiju procjenu i praćenje rizika kojima su obveznici izloženi te unutarnjih politika, postupaka i kontrola koje uspostavljaju za upravljanje tim rizicima i njihovo smanjivanje, kao i za provedbu ciljanih financijskih sankcija potrebno je razjasniti da nacionalni nadzornici imaju pravo i obvezu provoditi sve potrebne neizravne, izravne i tematske provjere, kao i sva druga ispitivanja i procjene koje smatraju potrebnima. Nacionalna nadzorna tijela trebala bi moći i bez nepotrebne odgode reagirati na svaku sumnju u neispunjavanje primjenjivih zahtjeva i poduzeti odgovarajuće mjere nadzora kako bi odgovorila na navode o neispunjavanju. Time će se nadzornicima pomoći da donesu odluke o slučajevima u kojima su posebni rizici svojstveni određenom sektoru jasni i razumljivi te će im se pružiti alati potrebni za daljnju distribuciju relevantnih informacija obveznicima kako bi se doprinijelo njihovu razumijevanju rizika od pranja novca i financiranja terorizma.

(87) Aktivnosti informiranja, uključujući informacije koje nadzornici distribuiraju obveznicima pod svojim nadzorom, ključne su kako bi se zajamčilo da privatni sektor raspolaže odgovarajućim razumijevanjem prirode i razine rizika od pranja novca i financiranja terorizma s kojima se suočava. One uključuju distribuciju uvrštenja na popis u vezi s ciljanim financijskim sankcijama i financijskim sankcijama UN-a, što bi se trebalo dogoditi odmah nakon što dođe do takvih uvrštenja kako bi se sektoru omogućilo da ispuni svoje obveze. Budući da provedba zahtjeva za SPNFT od strane obveznika uključuje obradu osobnih podataka, važno je da nadzornici budu upoznati sa smjernicama i drugim publikacijama koje su izdala tijela za zaštitu podataka, bilo na nacionalnoj razini ili na razini Unije putem Europskog odbora za zaštitu podataka, i da prema potrebi uključuju te informacije u svoje distribucije informacija obveznicima pod svojim nadzorom.

(88) Nadzornici bi u svojem radu trebali primjenjivati pristup koji se temelji na procjeni rizika i koji bi im omogućio da usmjere svoje resurse onamo gdje su rizici najveći, istodobno osiguravajući da nijedan sektor ni obveznik ne ostane izložen pokušajima počinjenja kaznenog djela pranja novca ili financiranja terorizma. U tu bi svrhu nadzornici trebali planirati svoje aktivnosti na godišnjoj osnovi. Pritom bi trebali osigurati ne samo pokrivenost sektora pod svojim nadzorom koja se temelji na procjeni rizika nego i mogućnost vlastite brze reakcije u slučaju objektivnih i znatnih naznaka da je u obvezniku došlo do kršenja, među ostalim osobito nakon javnih otkrića ili informacija koje su dostavili zviždači. Nadzornici bi trebali osigurati i transparentnost nadzornih aktivnosti koje su proveli, poput kolegija nadzornika koje su organizirala i na kojima su prisustvovala, poduzetih izravnih i neizravnih nadzornih

mjera, izrečenih novčanih kazni ili primijenjenih administrativnih mjera. AMLA bi trebala imati vodeću ulogu u postizanju zajedničkog razumijevanja rizika te bi joj stoga trebalo povjeriti izradu referentnih vrijednosti i metodologije za procjenu i klasifikaciju profila inherentne i preostale rizičnosti obveznika te određivanje učestalosti preispitivanja tog profila rizičnosti.

(89) Zadaća nadzornika da FOJ-evima otkrivaju činjenice koje bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma jedan je od temelja učinkovitog i djelotvornog nadzora rizika od pranja novca i financiranja terorizma i omogućuje nadzornicima da uklone nedostatke u postupku izvješćivanja obveznika. U tu bi svrhu nadzornici trebali moći FOJ-u prijaviti sumnjive situacije koje obveznik nije prijavio ili dopuniti prijave koje je obveznik podnio dodatnim informacijama koje otkriju tijekom svojih nadzornih aktivnosti. Nadzornici bi također trebali moći prijaviti sumnje na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma od strane zaposlenika obveznika ili osoba na istovjetnom položaju, njegova rukovodstva ili stvarnih vlasnika. Stoga je potrebno da države članice uspostave sustav kojim se osigurava pravilno i žurno informiranje FOJ-eva. Prijavljivanje sumnji FOJ-u ne bi trebalo smatrati zamjenom obveze javnih tijela da relevantnim nadležnim tijelima prijave svaku kriminalnu aktivnost koju otkriju ili za koju saznaju tijekom obavljanja svojih zadaća. Informacije obuhvaćene odvjetničkom tajnom ne bi se trebale prikupljati niti bi ih se trebalo pregledavati u kontekstu nadzornih zadaća, osim ako se primjenjuju izuzeća utvrđena u Uredbi (EU) 2024/1624. Ako nadzornici naiđu na takve informacije ili dođu u posjed takvih informacija, ne bi ih trebali uzimati u obzir za potrebe svojih nadzornih aktivnosti niti ih prijavljivati FOJ-u.

(90) Suradnja nacionalnih nadzornika ključna je za osiguravanje zajedničkog pristupa nadzoru u cijeloj Uniji. Kako bi bila djelotvorna, ta suradnja mora se provoditi u najvećoj mogućoj mjeri, neovisno o prirodi ili statusu nadzornika. Uz tradicionalnu suradnju, kao što je mogućnost provođenja istraga u ime nadzornog tijela koje podnosi zahtjev, primjereno je odobriti osnivanje kolegija nadzornika za SPNFT u financijskom sektoru s obzirom na obveznike koji posluju u nekoliko država članica putem poslovnih nastana i s obzirom na obveznike koji su dio prekogranične grupe. Financijski nadzornici treće zemlje mogu se pozvati na te kolegije pod određenim uvjetima, uključujući zahtjeve u pogledu povjerljivosti koji su jednakovrijedni onima koji se primjenjuju na financijske nadzornike u Uniji i usklađenost s pravom Unije u pogledu obrade i prijenosa osobnih podataka. Aktivnosti kolegija nadzornika za SPNFT trebale bi biti razmjerne razini rizika kojem je izložena kreditna institucija ili financijska institucija te opsegu njezine prekogranične aktivnosti.

(91) Direktiva (EU) 2015/849 sadržavala je opći zahtjev za suradnju nadzornika matične države članice i države članice domaćina. Taj je zahtjev naknadno postrožen kako bi se izbjegla zabrana ili neopravdano ograničenje razmjene informacija ili suradnje među nadzornicima. Međutim, u nedostatku jasnog pravnog okvira, uspostava kolegija nadzornika za SPNFT temelji se na neobvezujućim smjernicama. Stoga je potrebno uspostaviti jasna pravila o organizaciji kolegija za SPNFT te osigurati koordiniran i pravno utemeljen pristup kojim se prepoznaje potreba za strukturiranom interakcijom među nadzornicima u Uniji. S obzirom na AMLA-inu koordinacijsku ulogu i ulogu nadgledanja, trebalo bi joj povjeriti izradu nacrta regulatornih tehničkih standarda kojima se utvrđuju opći uvjeti kojima se omogućuje pravilno funkcioniranje kolegija nadzornika za SPNFT.

(92) Obveznici koji posluju u nefinancijskom sektoru također bi mogli obavljati prekogranične aktivnosti ili biti dio grupa koje obavljaju prekogranične aktivnosti. Stoga je primjereno utvrditi pravila kojima se definira funkcioniranje kolegija nadzornika za SPNFT za grupe koje obavljaju i financijske i nefinancijske djelatnosti i kojima se omogućuje osnivanje kolegija nadzornika u nefinancijskom sektoru, uzimajući u obzir potrebu za primjenom dodatnih zaštitnih mjera u odnosu na grupe ili prekogranične subjekte koji pružaju pravne usluge. Kako bi se osigurao djelotvoran prekogranični nadzor u nefinancijskom sektoru, AMLA bi trebala pružati potporu funkcioniranju tih kolegija i redovito davati mišljenje o funkcioniranju tih kolegija tijekom provedbe poticajnog okvira predviđenog ovom Direktivom.

(93) Ako obveznik posluje putem poslovnih nastana u drugoj državi članici, među ostalim putem mreže agenata, nadzornik matične države članice trebao bi biti odgovoran za nadziranje načina na koji obveznik primjenjuje politike i postupke za SPNFT na razini grupe. To bi moglo uključivati terenske posjete poslovnim nastanima koji se nalaze u drugoj državi članici. Nadzornik matične države članice trebao bi blisko surađivati s nadzornikom države

članice domaćina i trebao bi ga obavijestiti o svim pitanjima koja bi mogla utjecati na njegovu procjenu usklađenosti poslovnog nastana s pravilima države članice domaćina o SPNFT-u.

(94) Ako obveznik upravlja poslovnim nastanima u drugoj državi članici, među ostalim putem mreže agenata, nadzornik države članice domaćina trebao bi zadržati odgovornost za osiguravanje usklađenosti poslovnog nastana s pravilima o SPNFT-u, među ostalim, prema potrebi, izvršavanjem izravnih inspekcija i neizravnog praćenja te poduzimanjem prikladnih i razmjernih mjera za otklanjanje kršenja tih zahtjeva. Isto bi se trebalo primjenjivati na druge vrste infrastrukture obveznika koji posluju na temelju slobode pružanja usluga ako je ta infrastruktura dovoljna da zahtjeva nadzor od strane nadzornika države članice domaćina. Nadzornik države članice domaćina trebao bi blisko surađivati s nadzornikom matične države članice i obavijestiti ga o svim pitanjima koja bi mogla utjecati na njegovu procjenu o tome kako obveznik primjenjuje politike i postupke za SPNFT, te bi trebao nadzorniku matične države članice omogućiti poduzimanje mjera za otklanjanje svih utvrđenih kršenja. Međutim, ako se otkriju ozbiljna, opetovana ili sustavna kršenja pravila o SPNFT-u koja zahtijevaju hitno djelovanje, nadzornik države članice domaćina trebao bi moći primijeniti prikladne i razmjerne privremene korektivne mjere, koje se u sličnim okolnostima primjenjuju na obveznike u njegovoj nadležnosti, kako bi otklonio takva ozbiljna, opetovana ili sustavna kršenja, prema potrebi uz pomoć nadzornika matične države članice ili u suradnji s njim.

(95) U područjima koja nisu usklađena na razini Unije države članice mogu donijeti nacionalne mjere, čak i ako te mjere predstavljaju ograničenja sloboda na unutarnjem tržištu. Jedan od primjera toga su mjere koje se poduzimaju kako bi se uredilo pružanje usluga igara na sreću, osobito kada se te djelatnosti obavljaju na internetu, bez ikakve infrastrukture u državi članici. Međutim, kako bi takve mjere bile u skladu s pravom Unije, trebaju biti usmjerene na postizanje općeg interesa i biti nediskriminirajuće i prikladne za postizanje tog cilja te ne smiju prelaziti ono što je nužno za njegovo postizanje. Ako države članice odrede da pružanje usluga koje su regulirane okvirom Unije za SPNFT podliježe posebnim zahtjevima u pogledu izdavanja odobrenja, kao što je pribavljanje odobrenja za rad, trebale bi biti odgovorne i za nadzor nad tim uslugama. Zahtjevom da se te usluge nadziru ne dovode se u pitanje zaključci koje bi Sud mogao donijeti o usklađenosti nacionalnih mjera s pravom Unije.

(96) S obzirom na ranjivosti u području sprečavanja pranja novca povezane s izdavateljima elektroničkog novca, pružateljima platnih usluga i pružateljima usluga povezanih s kriptoimovinom, države članice trebale bi moći zahtijevati da pružatelji s poslovnim nastanom na njihovu državnom području u oblicima koji nisu podružnica ili putem druge vrste infrastrukture i čije se sjedište nalazi u drugoj državi članici imenuju središnju kontaktnu točku. Takva središnja kontaktna točka, koja djeluje u ime institucije koja ju je imenovala, trebala bi osigurati usklađenost poslovnih nastana s pravilima o SPNFT-u.

(97) Kako bi se osigurala bolja koordinacija aktivnosti i učinkovito doprinijelo potrebama integriranog nadzornog mehanizma, trebalo bi pojasniti dužnosti nadzornika u odnosu na obveznike koji posluju u drugim državama članicama putem poslovnih nastana ili oblika infrastrukture zbog čega je opravdan nadzor države članice domaćina te bi trebalo osigurati posebne, razmjerne mehanizme suradnje.

(98) Prekogranične grupe trebaju imati uspostavljene opsežne politike i postupke koje se primjenjuju na razini grupe. Kako bi se osigurala primjena odgovarajućeg nadzora prekograničnih aktivnosti, potrebno je utvrditi detaljna pravila o nadzoru kojima će se nadzornicima matične države članice i države članice domaćina omogućiti da u najvećoj mogućoj mjeri surađuju međusobno, neovisno o njihovoj prirodi ili statusu, te s AMLA-om kako bi procijenili rizike i pratili kretanja koja bi mogla utjecati na različite subjekte koji su dio grupe, koordinirali nadzorne mjere i rješavali sporove. S obzirom na koordinacijsku ulogu AMLA-e, trebalo bi joj povjeriti dužnost izrade nacrta regulatornih tehničkih standarda kojima se detaljno utvrđuju dužnosti nadzornika grupe u matičnoj državi članici i državi članici domaćinu te aranžmani za suradnju među njima. Nadzor djelotvorne provedbe politike grupe o SPNFT-u trebao bi se provoditi u skladu s načelima i metodama konsolidiranog nadzora utvrđenima u relevantnim sektorskim pravnim aktima Unije.

(99) Razmjena informacija i suradnja među nadzornicima ključna je u kontekstu sve integriranijih globalnih financijskih sustava. S jedne strane, nadzornici Unije, uključujući AMLA-u, trebali bi se međusobno obavješćivati o slučajevima u kojima pravo treće zemlje onemogućuje provedbu politika i postupaka koji se zahtijevaju Uredbom (EU) 2024/1624. S druge strane, države članice trebale bi moći ovlastiti nadzornike za sklapanje sporazuma o suradnji kojima se predviđa suradnja i razmjena povjerljivih informacija s ekvivalentnim tijelima u trećim

zemljama, u skladu s primjenjivim pravilima o prijenosu osobnih podataka. S obzirom na svoju funkciju nadgledanja, AMLA bi prema potrebi trebala pomagati u procjeni jednakovrijednosti zahtjeva u pogledu čuvanja poslovne tajne koji se primjenjuju na ekvivalentno tijelo treće zemlje.

(100) Direktivom (EU) 2015/849 državama članicama omogućeno je da nadzor nad nekim obveznicima povjere samoregulatornim tijelima. Međutim, kvaliteta i intenzitet nadzora koji provode takva samoregulatorna tijela nisu dovoljni te nisu ili gotovo nisu pod javnim nadzorom. Ako država članica odluči povjeriti nadzor samoregulatornom tijelu, trebala bi imenovati i javno tijelo koje će nadgledati aktivnosti samoregulatornog tijela kako bi se osiguralo da je obavljanje tih aktivnosti u skladu s ovom Direktivom. To bi javno tijelo trebalo biti tijelo javne uprave koje će svoje funkcije obavljati bez neprimjerenog utjecaja. Funkcije javnog tijela koje će nagledati samoregulatorna tijela ne podrazumijevaju da bi ono trebalo izvršavati nadzorne funkcije u odnosu na obveznike ili donositi odluke u pojedinačnim slučajevima za koje je zaduženo samoregulatorno tijelo. Međutim, to ne sprečava države članice da tom tijelu dodijele dodatne zadaće ako to smatraju potrebnim za postizanje ciljeva ove Direktive. Pritom bi države članice trebale osigurati da su dodatne zadaće u skladu s temeljnim pravima, a posebno da se njima ne zadire u ostvarivanje prava na obranu i povjerljivost komunikacije između odvjetnika i klijenta.

(101) S obzirom na važnost suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma države članice trebale bi u nacionalnom pravu utvrditi učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće novčane kazne i administrativne mjere za nepoštovanje Uredbe (EU) 2024/1624. Države članice trebale bi ovlastiti nacionalne nadzornike za primjenu takvih administrativnih mjera prema obveznicima radi ispravljanja situacije u slučaju kršenja te, ako je to potrebno s obzirom na kršenje, za izricanje novčanih kazni. Ovisno o organizacijskim sustavima u državama članicama, takve mjere i kazne mogle bi se primjenjivati i u suradnji između nadzornika i drugih tijela, ili ih nadzornici mogu delegirati drugim tijelima ili podnijeti zahtjev pravosudnim tijelima. Novčane kazne i administrativne mjere trebale bi biti dostatnog opsega da državama članicama i nadzornicima omoguće da uzmu u obzir razlike između obveznika, osobito između kreditnih institucija i financijskih institucija i ostalih obveznika, s obzirom na njihovu veličinu, obilježja te prirodu poslovanja.

(102) Države članice trenutačno primjenjuju širok raspon novčanih kazni i administrativnih mjera za kršenja ključnih odredbi o prevenciji te nedosljedan pristup istrazi i sankcioniranju kršenja zahtjeva u pogledu sprečavanja pranja novca. Osim toga, ne postoji zajedničko razumijevanje među nadzornicima o tome što bi trebalo biti „ozbiljno" kršenje te oni stoga ne mogu jasno odrediti kada bi trebalo izreći novčanu kaznu. Ta različitost šteti naporima uloženima u borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma, a odgovor Unije zbog toga je neujednačen. Stoga bi trebalo utvrditi zajedničke kriterije za određivanje najprikladnijeg nadzornog odgovora na kršenja i predvidjeti niz administrativnih mjera koje bi nadzornici mogli primijeniti za otklanjanje tih kršenja, bilo u kombinaciji s novčanim kaznama ili bez njih ako kršenja nisu dovoljno ozbiljna da bi ih se kaznilo novčanom kaznom. Kako bi se obveznike potaknulo na usklađivanje s odredbama Uredbe (EU) 2024/1624, potrebno je ojačati odvraćajuću prirodu novčanih kazni. U skladu s tim, trebalo bi povećati najmanji iznos maksimalne kazne koja se može izreći u slučaju ozbiljnih kršenja Uredbe (EU) 2024/1624. Pri prenošenju ove Direktive u nacionalno pravo države članice trebale bi osigurati da se izricanjem novčanih kazni i primjenom administrativnih mjera, te izricanjem kaznenih sankcija u skladu s nacionalnim pravom, ne krši načelo ne bis in idem.

(103) Kad je riječ o obveznicima koji su pravne osobe, do kršenja zahtjeva za SPNFT dolazi nakon radnji fizičkih osoba koje su ovlaštene voditi njihove aktivnosti ili radnji poduzetih pod odgovornošću tih fizičkih osoba, među ostalim radnjama zastupnika, distributera ili drugih osoba koje djeluju u ime obveznika. Kako bi se osiguralo da nadzorne mjere kao odgovor na takva kršenja budu učinkovite, obveznik bi se također trebao smatrati odgovornim za radnje tih fizičkih osoba, bez obzira na to provode li se one namjerno ili nepažnjom. Ne dovodeći u pitanje odgovornost pravnih osoba u kaznenom postupku, svaka namjera da se kršenjima ostvari korist u ime obveznika upućuje na veće propuste u unutarnjim politikama, postupcima i kontrolama obveznika namijenjenima sprečavanju pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma. Takvim propustima ugrožava se uloga obveznika kao čuvara financijskog sustava Unije. Svaka namjera da se kršenjem zahtjeva za SPNFT ostvari korist trebala bi se stoga smatrati otegotnom okolnošću.

(104) Države članice imaju uspostavljene različite sustave za izricanje novčanih kazni, primjenu administrativnih mjera i izricanje periodičnih penala. Osim toga, određene administrativne mjere koje su nadzornici ovlašteni primjenjivati, kao što su oduzimanje ili suspenzija odobrenja za rad, ovise o provedbi tih mjera od strane drugih tijela. Kako bi se uzele u obzir te različite situacije, primjereno je omogućiti fleksibilnost u pogledu sredstava koja nadzornici imaju na raspolaganju za izricanje novčanih kazni, primjenu administrativnih mjera i izricanje periodičnih penala. Bez obzira na odabrana sredstva, države članice i uključena tijela trebaju osigurati da se provedenim mehanizmima postigne željeni cilj ponovne uspostave usklađenosti te da se izriču učinkovite, odvraćajuće i proporcionalne novčane kazne.

(105) Kako bi se osiguralo da obveznici poštuju zahtjeve za SPNFT i učinkovito smanjuju rizike od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma kojima su izloženi, nadzornici bi trebali moći primijeniti administrativne mjere ne samo za otklanjanje utvrđenih kršenja nego i ako utvrde da će nedostaci u unutarnjim politikama, postupcima i kontrolama vjerojatno dovesti do kršenja zahtjeva za SPNFT, ili ako su te politike, postupci i kontrole neprimjereni za smanjenje rizika. Opseg primijenjenih administrativnih mjera i vrijeme dano obveznicima za provedbu zatraženih mjera ovise o utvrđenim konkretnim kršenjima ili nedostacima. Ako se utvrdi više kršenja ili nedostataka, za provedbu svake pojedine administrativne mjere mogli bi se primjenjivati različiti rokovi. U skladu s kaznenim i edukativnim ciljem objavljivanja, trebalo bi objavljivati samo odluke o primjeni administrativnih mjera u vezi s kršenjima zahtjeva za SPNFT, a ne i administrativne mjere primijenjene radi sprečavanja takvog kršenja.

(106) Ključno je da obveznici pravodobno postupe u skladu s administrativnim mjerama koje se na njih primjenjuju kako bi se osigurala odgovarajuća i dosljedna razina zaštite od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma na cijelom unutarnjem tržištu. Ako obveznici ne postupe u skladu s administrativnim mjerama u zadanom roku, potrebno je osigurati da nadzornici mogu izvršiti pojačani pritisak na obveznike da bez odgode ponovno uspostave usklađenost. U tu bi svrhu nadzornici trebali moći izreći periodične penale od roka zadanog za ponovnu uspostavu usklađenosti, među ostalim s retroaktivnim učinkom ako se odluka o izricanju periodičnih penala donese u kasnijoj fazi. Pri izračunu iznosa periodičnih penala nadzornici bi trebali uzeti u obzir ukupni promet obveznika te vrstu i težinu kršenja ili nedostatka na koji se nadzorna mjera odnosi kako bi se osigurala njezina učinkovitost i proporcionalnost. S obzirom na navedeni cilj vršenja pritiska na obveznika da postupi u skladu s administrativnom mjerom, periodični penali trebali bi biti vremenski ograničeni i primjenjivati se maksimalno šest mjeseci. Iako bi nadzornici trebali moći ponovno izreći periodične penale u najduljem trajanju od dodatnih šest mjeseci, trebalo bi razmotriti alternativne mjere za otklanjanje situacije dugotrajne neusklađenosti, u skladu sa širokim rasponom administrativnih mjera koje nadzornici mogu primijeniti.

(107) Ako pravni sustav države članice ne dopušta izricanje novčanih kazni predviđenih u ovoj Direktivi administrativnim putem, pravila o novčanim kaznama mogu se primjenjivati tako da postupak kažnjavanja pokrene nadzornik, a da kaznu izriču pravosudna tijela. Stoga je potrebno da te države članice osiguraju da primjena tih pravila i novčanih kazni ima istovjetan učinak kao i novčane kazne koje izriču nadzornici. Pri izricanju takvih novčanih kazni pravosudna tijela trebala bi uzeti u obzir preporuku nadzornika koji je pokrenuo postupak kažnjavanja. Izrečene novčane kazne trebale bi biti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće.

(108) Obveznici mogu iskoristiti slobodu pružanja usluga i poslovnog nastana na unutarnjem tržištu kako bi svoje proizvode i usluge nudili u cijeloj Uniji. Da bi nadzorni sustav bio djelotvoran, nadzornici moraju biti svjesni nedostataka obveznika u pogledu usklađenosti s pravilima o SPNFT-u. Stoga je važno da se nadzornici mogu međusobno obavješćivati o novčanim kaznama izrečenima obveznicima i administrativnim mjerama primijenjenima na obveznike ako bi takve informacije bile relevantne i za druge nadzornike.

(109) Objava novčane kazne ili administrativne mjere zbog kršenja Uredbe (EU) 2024/1624 može imati snažan odvraćajući učinak kad je riječ o ponavljanju takvog kršenja. Osim toga, na taj se način informira druge subjekte o rizicima od pranja novca i financiranja terorizma povezanima sa sankcioniranim obveznikom prije stupanja u poslovni odnos i pomaže nadzornicima u drugim državama članicama u vezi s rizicima povezanima s određenim obveznikom kad posluje u njihovoj državi članici na prekograničnoj osnovi. Stoga bi trebalo potvrditi zahtjev da se objavljuju odluke o novčanim kaznama protiv kojih nije podnesena žalba te bi ga trebalo proširiti na objavu određenih administrativnih mjera koje su primijenjene radi ispravljanja kršenja zahtjeva za SPNFT, kao i na periodične penale. Međutim, svaka takva objava trebala bi biti razmjerna, a pri donošenju odluke o objavi novčane kazne ili administrativne mjere nadzornici bi trebali uzeti u obzir težinu kršenja i odvraćajući učinak koji će se

vjerojatno postići objavom. U tu svrhu države članice mogle bi odlučiti odgoditi objavu administrativnih mjera protiv kojih je podnesena žalba ako se te mjere primjenjuju kako bi se ispravilo kršenje koje nije ozbiljno, opetovano ili sustavno.

(110) Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća ([22]) primjenjuje se na prijave povreda Direktive (EU) 2015/849 u vezi s pranjem novca i financiranjem terorizma te na zaštitu osoba koje prijavljuju takve povrede, kako je navedeno u dijelu II. Priloga Direktivi (EU) 2019/1937. Budući da se ovom Direktivom stavlja izvan snage Direktiva (EU) 2015/849, upućivanje na Direktivu (EU) 2015/849 iz Priloga II. Direktivi (EU) 2019/1937 trebalo bi tumačiti kao upućivanje na ovu Direktivu. Istodobno je potrebno zadržati prilagođena pravila o prijavljivanju povreda zahtjeva za SPNFT kojima se dopunjuje Direktiva (EU) 2019/1937, posebno u pogledu zahtjeva da obveznici uspostave interne kanale za podnošenje prijava i utvrđivanje tijela nadležnih za zaprimanje i daljnje postupanje s prijavama koje se odnose na povrede pravila o sprečavanju i borbi protiv pranja novca i financiranja terorizma.

(111) Ključno je imati novu politiku o SPNFT-u na razini Unije koja je potpuno integrirana i usklađena, pri čemu su nadležnim tijelima Unije i nacionalnim nadležnim tijelima dodijeljene specifične uloge te kako bi se osigurala njihova neometana i stalna suradnja. U tom je pogledu suradnja svih nacionalnih tijela i tijela Unije u području SPNFT-a od iznimne važnosti te bi je trebalo pojasniti i unaprijediti. Pritom je i dalje dužnost država članica predvidjeti potrebna pravila kojima se osigurava da, na nacionalnoj razini, donositelji politika, FOJ-evi, nadzornici, uključujući AMLA-u, i druga nadležna tijela uključena u SPNFT, kao i porezna tijela i tijela za izvršavanje zakonodavstva kad djeluju u području primjene ove Direktive, imaju djelotvorne mehanizme kojima im se omogućuje suradnja i koordinacija, među ostalim restriktivnim pristupom odbijanju suradnje i razmjene informacija nadležnih tijela na zahtjev drugog nadležnog tijela. Neovisno o uspostavljenim mehanizmima, takva nacionalna suradnja trebala bi rezultirati djelotvornim sustavom za sprečavanje i borbu protiv pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma te za sprečavanje neprovođenja i izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija.

(112) Kako bi se olakšala i promicala djelotvorna suradnja, a posebno razmjena informacija, od država članica trebalo bi zahtijevati da Komisiji i AMLA-i dostave popis svojih nadležnih tijela te njihove podatke za kontakt.

(113) Rizik od pranja novca i financiranja terorizma mogu otkriti svi nadzornici zaduženi za kreditne institucije. Bonitetne informacije koje se odnose na kreditne institucije i financijske institucije, kao što su informacije koje se odnose na stručnost i primjerenost direktora i dioničara, mehanizme unutarnje kontrole, upravljanje ili usklađenost i upravljanje rizicima, često su nužne za odgovarajući nadzor nad takvim institucijama u okviru SPNFT-a. Slično tomu, informacije o SPNFT-u također su važne za bonitetni nadzor nad takvim institucijama. Stoga bi suradnju i razmjenu informacija s nadzornicima za SPNFT i FOJ-em trebalo proširiti na sva nadležna tijela zadužena za nadzor tih obveznika u skladu s drugim pravnim instrumentima Unije, kao što su direktive 2013/36/EU ([23]), 2014/49/EU ([24]), 2014/59/EU ([25]) i 2014/92/EU ([26]) Europskog parlamenta i Vijeća te Direktiva (EU) 2015/2366. Kako bi se osigurala učinkovita provedba te suradnje, države članice trebale bi jednom godišnje izvijestiti AMLA-u o provedenim razmjenama informacija.

([22]) Direktiva (EU) 2019/1937 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2019. o zaštiti osoba koje prijavljuju povrede prava Unije (SL L 305, 26.11.2019., str. 17.).

([23]) Direktiva 2013/36/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o pristupanju djelatnosti kreditnih institucija i bonitetnom nadzoru nad kreditnim institucijama i investicijskim društvima, izmjeni Direktive 2002/87/EZ te stavljanju izvan snage direktiva 2006/48/EZ i 2006/49/EZ (SL L 176, 27.6.2013., str. 338.).

([24]) Direktiva 2014/49/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o sustavima osiguranja depozita (SL L 173, 12.6.2014., str. 149.).

([25]) Direktiva 2014/59/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o uspostavi okvira za oporavak i sanaciju kreditnih institucija i investicijskih društava te o izmjeni Direktive Vijeća 82/891/EEZ i direktiva 2001/24/EZ, 2002/47/EZ, 2004/25/EZ, 2005/56/EZ, 2007/36/EZ, 2011/35/EU, 2012/30/EU i 2013/36/EU te uredbi (EU) br. 1093/2010 i (EU) br. 648/2012 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 173, 12.6.2014., str. 190.).

([26]) Direktiva 2014/92/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o usporedivosti naknada povezanih s računima za plaćanje, prebacivanju računa za plaćanje i pristupu računima za plaćanje s osnovnim uslugama (SL L 257, 28.8.2014., str. 214.).

(114) Suradnjom s drugim tijelima nadležnima za nadzor kreditnih institucija na temelju direktiva 2014/92/EU i (EU) 2015/2366 mogle bi se smanjiti neželjene posljedice zahtjeva za SPNFT. Kreditne institucije mogle bi odlučiti da će prekinuti ili ograničiti poslovne odnose sa strankama ili kategorijama stranaka kako bi se rizik izbjegao umjesto da se njime upravlja. Takvim praksama uklanjanja rizika mogao bi se oslabiti okvir za SPNFT te otkrivanje sumnjivih transakcija jer se njima pogođene stranke prisiljava na pribjegavanje manje sigurnim ili nereguliranim kanalima plaćanja kako bi zadovoljile svoje financijske potrebe. Raširene prakse uklanjanja rizika u bankovnom sektoru istodobno bi mogle dovesti do financijske isključenosti određenih kategorija subjekata za plaćanje ili stranaka. Financijski nadzornici u najboljem su položaju prepoznati situacije u kojima je kreditna institucija odbila uspostaviti poslovni odnos iako je to možda bila obvezna učiniti na temelju nacionalnog prava kojim se provodi Direktiva 2014/92/EU ili Direktiva (EU) 2015/2366, i to bez opravdanja na temelju dokumentirane dubinske analize stranke. U takvim slučajevima ili ako dođe do prekida poslovnih odnosa zbog praksi uklanjanja rizika financijski nadzornici trebali bi upozoriti tijela odgovorna za osiguravanje usklađenosti financijske institucije s Direktivom 2014/92/EU ili Direktivom (EU) 2015/2366.

(115) Suradnja financijskih nadzornika i tijela odgovornih za upravljanje krizama kreditnih institucija i investicijskih društava, osobito tijela imenovanih u okviru sustava osiguranja depozita i sanacijski tijela, potrebna je kako bi se istodobno ostvarili ciljevi sprečavanja pranja novca na temelju ove Direktive i zaštite financijske stabilnosti i deponenata na temelju direktiva 2014/49/EU i 2014/59/EU. Financijski nadzornici trebali bi obavijestiti imenovana tijela i sanacijska tijela u skladu s tim direktivama o svim slučajevima u kojima utvrde povećanu vjerojatnost propadanja ili nedostupnosti depozita iz razloga povezanih s SPNFT-om. Financijski nadzornici trebali bi obavijestiti ta tijela i o svakoj transakciji, računu ili poslovnom odnosu koje je FOJ suspendirao kako bi se omogućilo obavljanje zadaća imenovanih tijela i sanacijskih tijela u slučajevima povećanog rizika od propadanja ili nedostupnosti depozita, bez obzira na razlog tog povećanog rizika.

(116) Kako bi se olakšala takva suradnja povezana s kreditnim institucijama i financijskim institucijama, AMLA bi, uz savjetovanje s Europskim nadzornim tijelom za bankarstvo, trebala izdati smjernice kojima se određuju glavni elementi takve suradnje, uključujući način razmjene informacija.

(117) Mehanizme suradnje trebalo bi proširiti i na tijela zadužena za nadzor i nadgledanje revizora jer se takvom suradnjom može povećati djelotvornost okvira Unije za sprečavanje pranja novca.

(118) Razmjena informacija i uzajamno pružanje pomoći među nadležnim tijelima država članica ključni su za potrebe ove Direktive. Posljedično, države članice ne bi trebale zabranjivati niti postavljati nerazumne ili nepotrebno restriktivne uvjete za takvu razmjenu informacija ili pružanje pomoći.

(119) Nadzornici bi trebali moći surađivati i razmjenjivati povjerljive informacije bez obzira na njihovu prirodu ili status. U tu bi svrhu trebala imati odgovarajuću pravnu osnovu za razmjenu povjerljivih informacija i suradnju. Razmjenu informacija i suradnju s drugim tijelima nadležnima za nadzor ili nadgledanje obveznika u skladu s drugim pravnim aktima Unije ne bi trebalo nenamjerno ometati pravnom nesigurnošću koja bi mogla proizlaziti iz nedostatka izričitih odredbi u tom području. Pojašnjenje pravnog okvira još je važnije jer je bonitetni nadzor u nizu slučajeva povjeren nadzornicima koji nisu nadzornici za SPNFT, kao što je Europska središnja banka (ESB).

(120) Informacije kojima raspolažu nadzornici mogu biti ključne za aktivnosti drugih nadležnih tijela. Kako bi se osigurala djelotvornost okvira Unije za SPNFT, države članice trebale bi odobriti razmjenu informacija između nadzornika i drugih nadležnih tijela. Upotreba razmijenjenih povjerljivih informacija trebala bi podlijegati strogim pravilima.

(121) Djelotvornost okvira Unije za SPNFT temelji se na suradnji velikog broja nadležnih tijela. Da bi se ta suradnja olakšala, AMLA-i bi trebalo povjeriti izradu smjernica o suradnji među svim nadležnim tijelima, u koordinaciji s ESB-om, europskim nadzornim tijelima, Europolom, Eurojustom i EPPO-om. U tim bi smjernicama trebalo opisati i način na koji bi tijela nadležna za nadzor ili nadgledanje obveznika u skladu s drugim pravnim aktima Unije pri izvršavanju svojih dužnosti trebala uzeti u obzir pitanja pranja novca i financiranja terorizma.

(122) Uredba (EU) 2016/679 primjenjuje se na obradu osobnih podataka za potrebe ove Direktive. Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća ([27]) primjenjuje se na obradu osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije za potrebe ove Direktive. Države članice prepoznale su borbu protiv pranja novca i financiranja terorizma kao važan razlog od javnog interesa. Međutim, nadležna tijela odgovorna za istragu ili kazneni progon pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma ili nadležna tijela zadužena za praćenje, pljenidbu ili zamrzavanje i oduzimanje imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima trebala bi poštovati pravila koja se odnose na zaštitu osobnih podataka koji se obrađuju u okviru policijske i pravosudne suradnje u kaznenim stvarima, uključujući Direktivu (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća ([28]).

(123) Ključno je da se usklađivanje ove Direktive s revidiranim preporukama FATF-a provodi uz puno poštovanje prava Unije, posebno s obzirom na pravo Unije o zaštiti podataka, uključujući pravila o prijenosu podataka, kao i zaštitu temeljnih prava sadržanih u Povelji. Određeni aspekti provedbe ove Direktive uključuju prikupljanje, analizu, pohranu i razmjenu podataka unutar Unije i s trećim zemljama. Takva obrada osobnih podataka trebala bi biti dopuštena, uz puno poštovanje temeljnih prava, samo za potrebe utvrđene u ovoj Direktivi i za aktivnosti koje su potrebne u okviru ove Direktive, kao što je razmjena informacija među nadležnim tijelima.

(124) Prava ispitanika na pristup podacima primjenjuju se na osobne podatke koji se obrađuju za potrebe ove Direktive. Međutim, pristup ispitanika informacijama koje se odnose na prijavu sumnjive transakcije ozbiljno bi ugrozio djelotvornost borbe protiv pranja novca i financiranja terorizma. Iznimke od tog prava i ograničenja tog prava u skladu s člankom 23. Uredbe (EU) 2016/679 i, prema potrebi, člankom 25. Uredbe (EU) 2018/1725, mogli bi stoga biti opravdani. Ispitanik ima pravo zatražiti da nadzorno tijelo iz članka 51. Uredbe (EU) 2016/679 ili, ako je primjenjivo, Europski nadzornik za zaštitu podataka, provjeri zakonitost obrade te ima pravo zatražiti pravni lijek iz članka 79. te uredbe. Nadzorno tijelo iz članka 51. Uredbe (EU) 2016/679 može postupati i po službenoj dužnosti. Ne dovodeći u pitanje ograničenja prava pristupa, nadzorno tijelo trebalo bi moći ispitanika obavijestiti da je poduzelo sve potrebne provjere, kao i o rezultatima provjere zakonitosti predmetne obrade.

(125) Kako bi se osigurala kontinuirana razmjena informacija među FOJ-evima tijekom razdoblja uspostave AMLA-e, Komisija bi trebala nastaviti s privremenim smještajem stranice FIU.net na svojem poslužitelju. Kako bi se osigurala potpuna uključenost FOJ-eva u rad sustava, Komisija bi trebala redovito razmjenjivati informacije s platformom EU-a za financijsko-obavještajne jedinice („platforma EU-a za FOJ-eve”), neformalnom skupinom sastavljenom od predstavnika FOJ-eva koja je aktivna od 2006. i koja se upotrebljava za olakšavanje suradnje među FOJ-evima i razmjenu mišljenja o pitanjima povezanima sa suradnjom.

(126) Regulatornim tehničkim standardima trebala bi se osigurati dosljedna usklađenost u cijeloj Uniji. Budući da je AMLA tijelo s veoma specijaliziranim znanjem i iskustvom u području SPNFT-a, primjereno joj je povjeriti izradu nacrta regulatornih tehničkih standarda koji ne uključuju odluke politike, a koji se podnosi Komisiji.

(127) Kako bi se osigurao dosljedan pristup među FOJ-evima i među nadzornicima, Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s definiranjem pokazateljâ za klasifikaciju stupnja težine neprijavljivanja primjerenih, točnih i ažuriranih informacija središnjim registrima. Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016. ([29]) Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kad i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

([27]) Uredba (EU) 2018/1725 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka u institucijama, tijelima, uredima i agencijama Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 45/2001 i Odluke br. 1247/2002/EZ (SL L 295, 21.11.2018., str. 39.).

([28]) Direktiva (EU) 2016/680 Europskog parlamenta i Vijeća od 27. travnja 2016. o zaštiti pojedinaca u vezi s obradom osobnih podataka od strane nadležnih tijela u svrhe sprečavanja, istrage, otkrivanja ili progona kaznenih djela ili izvršavanja kaznenih sankcija i o slobodnom kretanju takvih podataka te o stavljanju izvan snage Okvirne odluke Vijeća 2008/977/PUP (SL L 119, 4.5.2016., str. 89.).

([29]) SL L 123, 12.5.2016., str. 1.

(128) Komisiju bi trebalo ovlastiti za donošenje regulatornih tehničkih standarda koje izrađuje AMLA, a kojima se utvrđuju kriteriji relevantnosti i kriteriji za odabir pri utvrđivanju odnosi li se prijava sumnjive transakcije na drugu državu članicu; kojima se utvrđuju referentne vrijednosti i metodologija za procjenu i klasifikaciju profila inherentne i preostale rizičnosti obveznika te učestalost preispitivanja profila rizičnosti; kojima se utvrđuju kriteriji za utvrđivanje okolnosti imenovanja središnje kontaktne točke određenih pružatelja usluga te funkcije središnjih kontaktnih točaka; kojima se navode dužnosti nadzornika matične države i nadzornika države domaćina te načini njihove suradnje; kojima se utvrđuju opći uvjeti za funkcioniranje kolegija nadzornika za SPNFT u financijskom sektoru, predložak pisanog sporazuma koji trebaju potpisati financijski nadzornici, sve dodatne mjere koje kolegiji trebaju provesti ako grupe uključuju obveznike u nefinancijskom sektoru te uvjeti za sudjelovanje financijskih nadzornika u trećim zemljama; kojima se utvrđuju opći uvjeti za funkcioniranje kolegija nadzornika za SPNFT u nefinancijskom sektoru, predložak pisanog sporazuma koji trebaju potpisati nefinancijski nadzornici, uvjeti za sudjelovanje nefinancijskih nadzornika u trećim zemljama te sve dodatne mjere koje kolegiji trebaju provesti ako grupe uključuju kreditne institucije ili financijske institucije; kojima se utvrđuju pokazatelji za klasifikaciju stupnja težine kršenja ove Direktive, kriteriji koje treba uzeti u obzir pri određivanju razine novčanih kazni ili primjeni administrativnih mjera te metodologija za izricanje periodičnih penala. Komisija bi te regulatorne tehničke standarde trebala donijeti delegiranim aktima na temelju članka 290. UFEU-a te u skladu s člankom 49. Uredbe (EU) 2024/1620.

(129) Radi osiguranja jedinstvenih uvjeta za provedbu ove Direktive Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti radi utvrđivanja metodologije prikupljanja statističkih podataka; utvrđivanja formata za podnošenje u središnji registar informacija o stvarnom vlasništvu; utvrđivanja tehničkih specifikacija i postupaka koji su potrebni kako bi središnji registri mogli pružati pristup informacijama o stvarnom vlasništvu na temelju legitimnog interesa; utvrđivanja formata za dostavu informacija centraliziranim automatiziranim mehanizmima; utvrđivanja tehničkih specifikacija i postupaka za povezivanje centraliziranih automatiziranih mehanizama država članica s BARIS-om; utvrđivanja tehničkih specifikacija i postupaka potrebnih za osiguravanje međupovezivanja središnjih registara država članica; te utvrđivanja tehničkih specifikacija i postupaka potrebnih za osiguravanje međupovezivanja centraliziranih automatiziranih mehanizama država članica. Te bi se ovlasti trebale izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ([30]).

(130) Komisiju bi trebalo ovlastiti za donošenje provedbenih tehničkih standarda koje izrađuje AMLA, a kojima se utvrđuje format koji treba upotrebljavati za razmjenu informacija među FOJ-evima država članica te kojima se utvrđuje predložak koji će se upotrebljavati za sklapanje sporazuma o suradnji između nadzornika Unije i ekvivalentnih tijela iz trećih zemalja. Komisija bi te provedbene tehničke standarde trebala donijeti provedbenim aktima na temelju članka 291. UFEU-a te u skladu s člankom 53. Uredbe (EU) 2024/1620.

(131) Ovom Direktivom poštuju se temeljna prava i načela priznata Poveljom, posebno pravo na poštovanje privatnog i obiteljskog života, pravo na zaštitu osobnih podataka i sloboda poduzetništva.

(132) Ravnopravnost žena i muškaraca te raznolikost temeljne su vrijednosti Unije koje se nastoje promicati u cijelom nizu djelovanja Unije. Iako je u tim područjima postignut napredak, potrebno je više kako bi se postigla uravnotežena zastupljenost u donošenju odluka na razini Unije ili na nacionalnoj razini. Ne dovodeći u pitanje primarnu primjenu kriterija koji se temelje na zaslugama, pri imenovanju čelnika svojih nacionalnih nadzornih tijela i FOJ-eva države članice trebale bi nastojati osigurati rodnu ravnotežu, raznolikost i uključenost te uzeti u obzir, u mjeri u kojoj je to moguće, njihova međusobna preklapanja. Države članice trebale bi nastojati osigurati uravnoteženu i uključivu zastupljenost i pri odabiru svojih predstavnika u općim odborima AMLA-e.

(133) Komisija bi pri sastavljanju izvješća o evaluaciji provedbe ove Direktive trebala posvetiti dužnu pažnju poštovanju temeljnih prava i načela priznatih Poveljom.

([30]) Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13.).

(134) Presudom Suda u spojenim predmetima C-37/20 i C-601/20 *WM i Sovim SA / Luxembourg Business Registers* ([31]) poništena je izmjena članka 30. stavka 5. Direktive (EU) 2015/849 izvršena Direktivom (EU) 2018/843 u dijelu u kojem su njome države članice bile obvezne osigurati da informacije o stvarnom vlasništvu trgovačkih društava i drugih pravnih subjekata osnovanih na njihovu državnom području budu u svim slučajevima dostupne cjelokupnoj javnosti. Radi osiguranja pravne sigurnosti potrebno je prilagoditi tu odredbu pojašnjavanjem da bi tim informacijama trebale moći pristupiti samo osobe ili organizacije s legitimnim interesom. Isti uvjet trebao bi se primjenjivati na pristup informacijama o stvarnom vlasništvu trustova ili sličnih pravnih aranžmana. Direktivu (EU) 2015/849 trebalo bi stoga izmijeniti. Posljedice te presude nadilaze članak 30. stavak 5. Direktive (EU) 2015/849 i slične su za odredbe kojima se uređuje pristup informacijama o stvarnom vlasništvu pravnih aranžmana. Kako bi se osiguralo da se okvirom Unije uspostavlja prava ravnoteža između zaštite temeljnih prava i ostvarivanja legitimnog cilja od općeg interesa kao što je zaštita financijskog sustava Unije od pranja novca i financiranja terorizma, primjereno je stoga uvesti izmjene članka 31. stavka 4. Direktive (EU) 2015/849. Državama članicama trebalo bi odobriti godinu dana od datuma stupanja na snagu ove Direktive kako bi stavile na snagu potrebne zakone i druge propise za prenošenje tih izmjena. S obzirom na važnost osiguravanja proporcionalnog okvira Unije za SPNFT, države članice trebale bi uložiti sve napore kako bi te izmjene prenijele što je prije moguće prije tog roka.

(135) S obzirom na potrebu za hitnom provedbom usklađenog pristupa u vezi s pristupom središnjim registrima na temelju dokaza o legitimnom interesu, države članice trebale bi prenijeti relevantne odredbe do 10. srpnja 2026. Međutim, s obzirom na to da će u početnom razdoblju novog režima pristupa na temelju dokaza o legitimnom interesu vjerojatno doći do velikog broja zahtjeva koje trebaju obraditi subjekti zaduženi za središnje registre, rokovi za odobravanje pristupa ne bi se trebali primjenjivati tijekom prva četiri mjeseca primjene novog režima. Države članice trebale bi uspostaviti jedinstvene pristupne točke za informacije o registrima nekretnina do 10. srpnja 2029. Centralizirani automatizirani mehanizmi kojima se omogućuje identifikacija vlasnika bankovnih računa ili računa za plaćanje, računa vrijednosnih papira i računa kriptoimovine te korisnika sefova također bi trebali biti međupovezani do tog datuma.

(136) S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, odnosno uspostavu koordiniranog i dosljednog mehanizma za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega ili učinaka djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.

(137) U skladu sa Zajedničkom političkom izjavom država članica i Komisije od 28. rujna 2011. o dokumentima s objašnjenjima ([32]), države članice obvezale su se da će u opravdanim slučajevima uz obavijest o svojim mjerama za prenošenje priložiti jedan ili više dokumenata u kojima se objašnjava veza između sastavnih dijelova direktive i odgovarajućih dijelova nacionalnih instrumenata za prenošenje. U pogledu ove Direktive, zakonodavac smatra opravdanim dostavljanje takvih dokumenata.

(138) Provedeno je savjetovanje s Europskim nadzornikom za zaštitu podataka u skladu s člankom 42. stavkom 1. Uredbe (EU) 2018/1725 te je on dao mišljenje 22. rujna 2021. ([33])

(139) Direktivu (EU) 2015/849 trebalo bi stoga staviti izvan snage,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

([31]) Presuda Suda od 22. studenog 2022., *WM i Sovim SA / Luxembourg Business Registers*, spojeni predmeti C-37/20 i C-601/20, ECLI:EU:C:2022:912.
([32]) SL C 369, 17.12.2011., str. 14.
([33]) SL C 524, 29.12.2021., str. 10.

POGLAVLJE I.

OPĆE ODREDBE

ODJELJAK 1.

Predmet, područje primjene i definicije

Članak 1.

Predmet

Ovom Direktivom utvrđuju se pravila koja se odnose na:

(a) mjere primjenjive na sektore izložene pranju novca i financiranju terorizma na nacionalnoj razini;

(b) zahtjeve u pogledu registracije, identifikacije i provjera višeg rukovodstva i stvarnih vlasnika obveznika;

(c) utvrđivanje rizika od pranja novca i financiranja terorizma na razini Unije i država članica;

(d) uspostavu i pristup registrima stvarnog vlasništva i bankovnih računa te pristup informacijama o nekretninama;

(e) odgovornosti i zadaće financijsko-obavještajnih jedinica (FOJ-evi);

(f) odgovornosti i zadaće tijela uključenih u nadzor obveznika;

(g) suradnju nadležnih tijela i suradnju s tijelima obuhvaćenima drugim pravnim aktima Unije.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive primjenjuju se definicije utvrđene u članku 2. stavku 1. Uredbe (EU) 2024/1624.

Primjenjuju se i sljedeće definicije:

1. „financijski nadzornik” znači nadzornik zadužen za kreditne institucije i financijske institucije;

2. „nefinancijski nadzornik” znači nadzornik zadužen za nefinancijski sektor;

3. „nefinancijski sektor” znači obveznici navedeni u članku 3. točki 3. Uredbe (EU) 2024/1624;

4. „obveznik” znači fizička ili pravna osoba navedena u članku 3. Uredbe (EU) 2024/1624 koja nije izuzeta u skladu s člankom 4., 5., 6. ili 7. te uredbe;

5. „matična država članica” znači država članica u kojoj se nalazi registrirano sjedište obveznika ili, ako obveznik nema registrirano sjedište, država članica u kojoj se nalazi njegovo sjedište;

6. „država članica domaćin” znači država članica koja nije matična država članica i u kojoj obveznik upravlja poslovnom nastanom, kao što je društvo kći ili podružnica, ili u kojoj obveznik posluje na temelju slobode pružanja usluga putem infrastrukture;

7. „carinska tijela” znači carinska tijela kako su definirana u članku 5. točki 1. Uredbe (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ([34]) i nadležna tijela kako su definirana u članku 2. stavku 1. točki (g) Uredbe (EU) 2018/1672 Europskog parlamenta i Vijeća ([35]);

8. „kolegij nadzornika za SPNFT” znači stalna struktura za suradnju i razmjenu informacija za potrebe nadzora grupe ili subjekta koji posluje u državi članici domaćinu ili trećoj zemlji;

9. „nacrt nacionalne mjere” znači tekst akta, bez obzira na njegov oblik, koji je u fazi pripreme u kojoj se još uvijek mogu napraviti znatne izmjene i koji će nakon donošenja imati pravni učinak;

10. „račun vrijednosnih papira” znači račun vrijednosnih papira kako je definiran u članku 2. stavku 1. točki 28. Uredbe (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ([36]);

11. „vrijednosni papiri” znači financijski instrumenti kako su definirani u članku 4. stavku 1. točki 15. Direktive 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([37]).

ODJELJAK 2.

Nacionalne mjere u sektorima izloženima pranju novca i financiranju terorizma

Članak 3.

Utvrđivanje izloženih sektora na nacionalnoj razini

1. Ako država članica utvrdi da su, uz obveznike, subjekti u drugim sektorima izloženi rizicima od pranja novca i financiranja terorizma, može odlučiti primijeniti cijelu Uredbu (EU) 2024/1624 ili dio te uredbe na te dodatne subjekte.

2. Za potrebe stavka 1. države članice obavješćuju Komisiju o tome da cijelu Uredbu (EU) 2024/1624 ili dio te uredbe namjeravaju primijeniti na subjekte u drugim sektorima. Toj obavijesti prilaže se sljedeće:

(a) obrazloženje rizika od pranja novca i financiranja terorizma na kojima se temelji takva namjera;

(b) procjena učinka takve primjene na pružanje usluga na unutarnjem tržištu;

(c) zahtjevi iz Uredbe (EU) 2024/1624 koje država članica namjerava primijeniti na te subjekte;

(d) tekst nacrta nacionalnih mjera te sva njegova ažuriranja ako je država članica znatno izmijenila opseg, sadržaj ili provedbu tih priopćenih mjera.

3. Države članice odgađaju donošenje nacionalnih mjera na šest mjeseci od datuma obavijesti iz stavka 2.

Odgoda iz prvog podstavka ovog stavka ne primjenjuje se u slučajevima kada se nacionalnom mjerom nastoji odgovoriti na ozbiljnu i postojeću prijetnju od pranja novca ili financiranja terorizma. U tom slučaju obavijesti iz stavka 2. prilaže se obrazloženje zašto država članica neće odgoditi svoje donošenje.

4. Prije isteka razdoblja iz stavka 3. Komisija, nakon savjetovanja s Tijelom za sprečavanje pranja novca i borbu protiv financiranja terorizma osnovanim Uredbom (EU) 2024/1620 (AMLA), donosi detaljno mišljenje o sljedećem:

([34]) Uredba (EU) br. 952/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 9. listopada 2013. o Carinskom zakoniku Unije (SL L 269, 10.10.2013., str. 1.).

([35]) Uredba (EU) 2018/1672 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o kontrolama gotovine koja se unosi u Uniju ili iznosi iz Unije i stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 1889/2005 (SL L 284, 12.11.2018., str. 6.).

([36]) Uredba (EU) br. 909/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o poboljšanju namire vrijednosnih papira u Europskoj uniji i o središnjim depozitorijima vrijednosnih papira te izmjeni direktiva 98/26/EZ i 2014/65/EU te Uredbe (EU) br. 236/2012 (SL L 257, 28.8.2014., str. 1.).

([37]) Direktiva 2014/65/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 15. svibnja 2014. o tržištu financijskih instrumenata i izmjeni Direktive 2002/92/EZ i Direktive 2011/61/EU (SL L 173, 12.6.2014., str. 349.).

(a) je li predviđena mjera primjerena za odgovaranje na utvrđene rizike, a osobito o tome odnose li se rizici koje je utvrdila država članica na unutarnje tržište;

(b) može li predviđena mjera stvoriti prepreke slobodnom kretanju usluga ili kapitala ili slobodi poslovnog nastana pružatelja usluga na unutarnjem tržištu nerazmjerne rizicima od pranja novca i financiranja terorizma koji se mjerom nastoje smanjiti.

U detaljnom mišljenju iz prvog podstavka navodi se i namjerava li Komisija predložiti djelovanje na razini Unije.

5. Ako Komisija ne smatra primjerenim predložiti djelovanje na razini Unije, dotična država članica u roku od dva mjeseca od primitka detaljnog mišljenja iz stavka 4. obavješćuje Komisiju o djelovanju koje predlaže u vezi s tim. Komisija daje komentare na djelovanje koje je predložila država članica.

6. Ako Komisija navede da namjerava predložiti djelovanje na razini Unije u skladu sa stavkom 4. drugim podstavkom, dotična država članica suzdržava se od donošenja nacionalnih mjera iz stavka 2. točke (d), osim ako je cilj tih nacionalnih mjera odgovaranje na ozbiljnu i postojeću prijetnju od pranja novca ili financiranja terorizma.

7. Ako države članice 9. srpnja 2024. već budu primjenjivale nacionalne odredbe kojima se prenosi Direktiva (EU) 2015/849 na druge sektore osim na obveznike, mogu primijeniti cijelu Uredbu (EU) 2024/1624 ili dio te uredbe i na te sektore.

Države članice do 10. siječnja 2028. dostavljaju Komisiji obavijest o sektorima utvrđenima na nacionalnoj razini u skladu s prvim podstavkom ovog stavka na koje se primjenjuju zahtjevi iz Uredbe (EU) 2024/1624 i toj obavijesti prilažu obrazloženje izloženosti tih sektora rizicima od pranja novca i financiranja terorizma. Komisija u roku od šest mjeseci od te obavijesti, nakon savjetovanja s AMLA-om, daje detaljno mišljenje na temelju stavka 4. Ako Komisija ne smatra primjerenim predložiti djelovanje na razini Unije, primjenjuje se stavak 5.

8. Komisija do 10. srpnja 2028. i nakon toga svake godine u *Službenom listu Europske unije* objavljuje konsolidirani popis sektora na koje su države članice odlučile primjenjivati cijelu Uredbu (EU) 2024/1624 ili dio te uredbe.

Članak 4.

Zahtjevi koji se odnose na određene pružatelje usluga

1. Države članice osiguravaju da ovlašteni mjenjači i uredi za unovčenje čekova te pružatelji usluga trusta ili trgovačkih društava imaju odobrenje za rad ili su registrirani.

2. Države članice osiguravaju da su svi pružatelji usluga igara na sreću regulirani.

3. Države članice osiguravaju da obveznici osim onih iz stavaka 1. i 2. podliježu minimalnim zahtjevima u pogledu registracije kojima se nadzornicima omogućuje njihova identifikacija.

Prvi podstavak ne primjenjuje se ako obveznici osim onih iz stavaka 1. i 2. podliježu zahtjevima u pogledu dobivanja odobrenja za rad ili registracije u skladu s drugim pravnim aktima Unije ili podliježu nacionalnim pravilima kojima se uređuje pristup profesiji ili na temelju kojih obveznici podliježu zahtjevima u pogledu dobivanja odobrenja za rad ili registracije kojima se nadzornicima omogućuje njihova identifikacija.

Članak 5.

Zahtjevi koji se odnose na odobrenje prava boravka u zamjenu za ulaganje

1. Države članice čijim se nacionalnim pravom omogućuje pravo boravka u zamjenu za neku vrstu ulaganja, kao što su prijenosi kapitala, kupnja ili najam nekretnine, ulaganje u državne obveznice, ulaganje u korporativne subjekte, donacija ili sredstva za neku aktivnost od interesa za opće dobro i doprinosi državnom proračunu, uvode barem sljedeće mjere radi smanjenja povezanih rizika od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma:

(a) postupak upravljanja rizikom, uključujući identifikaciju, klasifikaciju i smanjenje rizika, koji koordinira imenovano tijelo;

(b) mjere za smanjenje rizika od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma koji su povezani s podnositeljima zahtjeva za odobrenje prava boravka u zamjenu za ulaganje, uključujući:

i. provjere profila podnositelja zahtjeva koje provodi imenovano tijelo, uključujući prikupljanje informacija o izvoru sredstava i izvoru bogatstva podnositelja zahtjeva;

ii. provjeru informacija o podnositeljima zahtjeva usporedbom s informacijama u posjedu nadležnih tijela iz članka 2. stavka 1. točke 44. podtočaka (a) i (c) Uredbe (EU) 2024/1624, koja podliježe poštovanju primjenjivog nacionalnog kaznenog procesnog prava, te usporedbom s popisima pojedinaca i subjekata na koje se primjenjuju Unijine mjere ograničavanja;

iii. periodična preispitivanja podnositelja zahtjeva koji predstavljaju srednji i visoki rizik.

2. Države članice osiguravaju praćenje provedbe postupka upravljanja rizikom iz stavka 1. točke (a), među ostalim tako da ga ocjenjuju na godišnjoj osnovi.

3. Države članice donose i provode mjere iz stavka 1. ovog članka na način koji je u skladu s rizicima utvrđenima u procjeni rizika provedenoj na temelju članka 8.

4. Države članice objavljuju godišnje izvješće o rizicima od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma koji su povezani s odobrenjem prava boravka u zamjenu za ulaganje. Ta se izvješća javno objavljuju i uključuju informacije o sljedećem:

(a) broju zaprimljenih zahtjeva i zemalja podrijetla podnositelja zahtjeva;

(b) broju izdanih ili odbijenih boravišnih dozvola i razlozima za takva odbijanja;

(c) svim kretanjima otkrivenima u pogledu rizika od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma koji su povezani s odobrenjem prava boravka u zamjenu za ulaganje.

5. Države članice do 10. srpnja 2028. obavješćuju Komisiju o mjerama donesenima na temelju stavka 1. ovog članka. Ta obavijest uključuje objašnjenje tih mjera koje se temelji na relevantnoj procjeni rizika koju provode države članice na temelju članka 8.

6. Komisija u *Službenom listu Europske unije* objavljuje mjere o kojima su je države članice obavijestile na temelju stavka 5.

7. Komisija do 10. srpnja 2030. objavljuje izvješće u kojem procjenjuje mjere o kojima je obaviještena na temelju stavka 5. za smanjenje rizika od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma te, prema potrebi, izdaje preporuke.

Članak 6.

Provjere višeg rukovodstva i stvarnih vlasnika određenih obveznika

1. Države članice zahtijevaju od nadzornika da provjeravaju imaju li članovi višeg rukovodstva obveznika iz članka 4. stavaka 1. i 2. i financijskih holdinga s mješovitom djelatnošću te stvarni vlasnici tih obveznika dobar ugled i postupaju li s poštenjem i integritetom. Više rukovodstvo tih obveznika mora imati znanje i stručnost potrebne za obavljanje svojih funkcija.

2. Kad je riječ o obveznicima iz članka 3. točke 3. podtočaka (a), (b), (d), (e) i (f) te podtočaka od (h) do (o) Uredbe (EU) 2024/1624, države članice osiguravaju da nadzornici poduzimaju potrebne mjere kako bi se onemogućilo da osobe osuđene za pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma ili njihovi suradnici budu akreditirani kao stručnjaci, da budu na višim rukovodećim funkcijama ili stvarni vlasnici tih obveznika.

3. Države članice osiguravaju da nadzornici na temelju procjene rizika provjeravaju jesu li zahtjevi iz stavaka 1. i 2. i dalje ispunjeni. Osobito provjeravaju ima li više rukovodstvo obveznika iz stavka 1. dobar ugled i postupa li s poštenjem i integritetom te ima li znanje i stručnost potrebne za obavljanje svojih funkcija u slučajevima osnovane sumnje na to da je u tijeku počinjenje ili na to da je počinjeno ili pokušano počinjenje pranja novca ili financiranja terorizma, ili kod povećanog rizika od pranja novca i financiranja terorizma kod obveznika.

4. Države članice osiguravaju da su nadzornici ovlašteni zatražiti razrješenje svake osobe osuđene za pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma iz višeg rukovodstva kod obveznika iz stavaka 1. i 2. Države članice osiguravaju da su nadzornici ovlašteni razriješiti ili izreći privremenu zabranu članovima višeg rukovodstva kod obveznika iz stavka 1. za koje se smatra da nemaju dobar ugled, ne postupaju s poštenjem i integritetom ili nemaju znanje i stručnost potrebne za obavljanje svojih funkcija.

5. Države članice osiguravaju da su nadzornici ovlašteni za odvajanje od obveznika osoba osuđenih za pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma koje su stvarni vlasnici obveznika iz stavaka 1. i 2., među ostalim davanjem ovlasti nadzornicima da zatraže da ti stvarni vlasnici prodaju udjel u obveznicima.

6. Za potrebe ovog članka države članice osiguravaju da, u skladu s nacionalnim pravom, nadzornici ili bilo koje drugo tijelo nadležno na nacionalnoj razini za ocjenu zahtjeva koji se primjenjuju na osobe iz stavaka 1. i 2. ovog članka provjeravaju središnju bazu podataka za SPNFT iz članka 11. Uredbe (EU) 2024/1620, kao i to postoji li u kaznenoj evidenciji dotične osobe relevantna osuđujuća presuda. Svaka razmjena informacija u te svrhe odvija se u skladu s Okvirnom odlukom 2009/315/PUP i Odlukom 2009/316/PUP, kako su provedene u nacionalnom pravu.

7. Države članice osiguravaju da odluke koje donose nadzornici u skladu s ovim člankom podliježu učinkovitim korektivnim postupcima, uključujući pravni lijek.

8. AMLA do 10. srpnja 2029. izdaje smjernice o sljedećem:

(a) kriterijima za procjenu dobrog ugleda, poštenja i integriteta iz stavka 1.;

(b) kriterijima za procjenu znanja i stručnosti iz stavka 1.;

(c) dosljednoj primjeni ovlasti koje su nadzornicima povjerene na temelju ovog članka.

Pri sastavljanju smjernica iz prvog podstavka AMLA uzima u obzir posebnosti svakog sektora u kojem obveznici posluju.

9. Države članice primjenjuju ovaj članak u odnosu na obveznike iz članka 3. točke 3. podtočaka (n) i (o) Uredbe (EU) 2024/1624 od 10. srpnja 2029.

ODJELJAK 3.

Procjene rizika

Članak 7.

Procjena rizika na razini Unije

1. Komisija provodi procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma te neprovođenja i izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija koji utječu na unutarnje tržište i koji su povezani s prekograničnim aktivnostima.

2. Komisija do 10. srpnja 2028. sastavlja izvješće u kojem se utvrđuju, analiziraju i evaluiraju ti rizici na razini Unije. Komisija ažurira to izvješće svake četiri godine nakon toga. Komisija prema potrebi može i češće ažurirati dijelove tog izvješća.

Ako tijekom ažuriranja svojeg izvješća Komisija utvrdi nove rizike, može preporučiti državama članicama da razmotre ažuriranje svojih nacionalnih procjena rizika, ili da provedu sektorske procjene rizika, u skladu s člankom 8. kako bi procijenile te rizike.

Izvješće iz prvog podstavka javno se objavljuje, osim onih dijelova koji sadržavaju klasificirane podatke.

3. Izvješće iz stavka 1. obuhvaća barem sljedeće:

(a) područja i sektore unutarnjeg tržišta koji su izloženi rizicima od pranja novca i financiranja terorizma;

(b) prirodu i razinu rizika povezanih sa svakim područjem i sektorom;

(c) najraširenije načine pranja nezakonito stečenih sredstava, uključujući, ako je dostupno, one koji se osobito primjenjuju u transakcijama između država članica i trećih zemalja neovisno o identifikaciji treće zemlje u skladu s poglavljem III. odjeljkom 2. Uredbe (EU) 2024/1624;

(d) procjenu rizika od pranja novca i financiranja terorizma povezanih s pravnim osobama i pravnim aranžmanima, uključujući izloženost rizicima koji proizlaze iz stranih pravnih osoba i stranih pravnih aranžmana;

(e) rizike od neprovođenja i izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija.

4. Komisija daje državama članicama preporuke o mjerama primjerenima za odgovaranje na utvrđene rizike. Ako države članice odluče da u svojim nacionalnim režimima za SPNFT neće primijeniti bilo koju od preporuka, o tome obavješćuju Komisiju i pružaju detaljno obrazloženje u kojem navode razloge za takvu odluku.

5. AMLA do 10. srpnja 2030. i svake dvije godine nakon toga u skladu s člankom 55. Uredbe (EU) 2024/1620 izdaje mišljenje upućeno Komisiji o rizicima od pranja novca i financiranja terorizma koji utječu na Uniju. AMLA može češće izdavati mišljenja ili ažurirati prethodna mišljenja ako to smatra primjerenim. Mišljenja AMLA-e javno se objavljuju, osim onih dijelova koji sadržavaju klasificirane podatke.

6. Pri provedbi procjene iz stavka 1. Komisija organizira rad na razini Unije, uzima u obzir mišljenja iz stavka 5. i uključuje stručnjake iz država članica u području SPNFT-a, predstavnike nacionalnih nadzornih tijela i FOJ-eva, AMLA-u i druga tijela na razini Unije te, prema potrebi, druge relevantne dionike.

7. Komisija u roku od dvije godine od donošenja izvješća iz stavka 2., a zatim svake četiri godine, podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o mjerama poduzetima na temelju rezultata tog izvješća.

Članak 8.

Nacionalna procjena rizika

1. Svaka država članica provodi nacionalnu procjenu rizika kako bi utvrdila, procijenila, razumjela i smanjila rizike od pranja novca i financiranja terorizma te rizike od neprovođenja i izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija koji na nju utječu. Tu procjenu rizika ažurira te je preispituje najmanje svake četiri godine.

Ako države članice smatraju da situacija vezana uz rizike to zahtijeva, mogu češće preispitivati nacionalnu procjenu rizika ili provoditi ad hoc sektorske procjene rizika.

2. Svaka država članica imenuje tijelo ili uspostavlja mehanizam za koordinaciju nacionalnog odgovora na rizike iz stavka 1. Obavijest o identitetu tog tijela ili opisu mehanizma dostavlja se Komisiji. Komisija objavljuje popis imenovanih tijela ili uspostavljenih mehanizama u *Službenom listu Europske unije*.

3. Pri provedbi nacionalnih procjena rizika iz stavka 1. ovog članka države članice uzimaju u obzir izvješće iz članka 7. stavka 2., uključujući obuhvaćene sektore i proizvode te rezultate tog izvješća.

4. Države članice na temelju nacionalne procjene rizika:

(a) unapređuju svoje režime za SPNFT, osobito utvrđivanjem svih područja u kojima obveznici trebaju primjenjivati pojačane mjere u skladu s pristupom koji se temelji na procjeni rizika i, prema potrebi, određivanjem mjera koje treba poduzeti;

(b) prema potrebi utvrđuju sektore ili područja manjeg ili većeg rizika od pranja novca i financiranja terorizma;

(c) procjenjuju rizike od pranja novca i financiranja terorizma povezane sa svakom vrstom pravne osobe s poslovnim nastanom na njihovu državnom području i svakom vrstom pravnog aranžmana koji je uređen u skladu s nacionalnim pravom ili kojim se upravlja na njihovu državnom području, ili čiji upravitelji ili osobe na istovjetnim položajima

u sličnim pravnim aranžmanima borave na njihovu državnom području, te razumiju izloženost rizicima koji proizlaze iz stranih pravnih osoba i pravnih aranžmana;

(d) odlučuju o dodjeli i prioritizaciji resursa za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma te sprečavanje neprovođenja i izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija;

(e) osiguravaju izradu odgovarajućih pravila za svaki sektor ili područje, u skladu s rizicima od pranja novca i financiranja terorizma;

(f) nadležnim tijelima i obveznicima odmah stavljaju na raspolaganje odgovarajuće informacije kako bi im olakšale njihove procjene rizika od pranja novca i financiranja terorizma te procjene rizika od neprovođenja i izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija iz članka 10. Uredbe (EU) 2024/1624.

Države članice u nacionalnoj procjeni rizika opisuju institucionalnu strukturu i opće postupke unutar svojeg režima za SPNFT, uključujući, FOJ, porezna tijela i javne tužitelje, mehanizme za suradnju s ekvivalentnim tijelima unutar Unije ili iz trećih zemalja, kao i dodijeljene ljudske i financijske resurse, u mjeri u kojoj su te informacije dostupne.

5. Države članice osiguravaju odgovarajuće sudjelovanje nadležnih tijela i relevantnih dionika u provedbi nacionalnih procjena rizika.

6. Države članice rezultate svojih nacionalnih procjena rizika, uključujući ažuriranja i preispitivanja, stavljaju na raspolaganje Komisiji, AMLA-i i drugim državama članicama. Svaka država članica može, prema potrebi, dostaviti relevantne dodatne informacije državi članici koja provodi nacionalnu procjenu rizika. Sažetak rezultata procjene javno se objavljuje. Taj sažetak ne sadržava klasificirane podatke. Nijedan dokument distribuiran ili javno objavljen na temelju ovog stavka ne sadržava informacije na temelju kojih je moguće identificirati neku fizičku osobu ili naziv neke pravne osobe.

Članak 9.

Statistički podaci

1. Države članice vode sveobuhvatne statističke podatke o pitanjima relevantnima za učinkovitost njihovih okvira za SPNFT radi preispitivanja učinkovitosti tih okvira.

2. Statistički podaci iz stavka 1. ovog članka uključuju:

(a) podatke o veličini i važnosti različitih sektora obuhvaćenih područjem primjene ove Direktive, uključujući broj fizičkih i pravnih osoba te ekonomsku važnost svakog sektora;

(b) podatke o fazama prijavljivanja, istrage i pravosudnih postupaka u okviru nacionalnog režima za SPNFT, uključujući broj prijava sumnjivih transakcija koje su podnesene FOJ-u, poduzete mjere u vezi s tim prijavama, informacije o prekograničnim fizičkim prijenosima gotovine dostavljene FOJ-u u skladu s člankom 9. Uredbe (EU) 2018/1672, zajedno s mjerama poduzetima nakon dostave tih informacija, te, na godišnjoj osnovi, broj slučajeva koji su bili predmetom istrage, broj osoba koje su bile predmetom kaznenog progona, broj osoba osuđenih za kaznena djela pranja novca ili financiranja terorizma, vrste predikatnih kaznenih djela utvrđenih u skladu s člankom 2. Direktive (EU) 2018/1673 Europskog parlamenta i Vijeća ([38]), ako su takve informacije dostupne, te vrijednost zamrznute, zaplijenjene ili oduzete imovine u eurima;

(c) broj i postotak prijava sumnjivih transakcija koje su rezultirale slanjem informacija drugim nadležnim tijelima i, ako su dostupni, broj i postotak prijava koje su rezultirale daljnjom istragom, zajedno s godišnjim izvješćem koje sastavljaju FOJ-evi u skladu s člankom 27.;

([38]) Direktiva (EU) 2018/1673 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2018. o borbi protiv pranja novca kaznenopravnim sredstvima (SL L 284, 12.11.2018., str. 22.).

(d) podatke o broju prekograničnih zahtjeva za informacije koje je FOJ poslao, primio, odbio i na koje je djelomično ili u cijelosti odgovorio, raščlanjeno po zemljama;

(e) broj zahtjeva za uzajamnu pravnu pomoć ili drugih međunarodnih zahtjeva za informacije koji se odnose na informacije o stvarnom vlasništvu i bankovnom računu iz poglavlja IV. Uredbe (EU) 2024/1624 i odjeljaka 1. i 2. poglavlja II. ove Direktive koji su primljeni od ekvivalentnih tijela izvan Unije ili upućeni tim tijelima, raščlanjeno po nadležnim tijelima i zemljama;

(f) podatke o ljudskim resursima dodijeljenima nadzornicima i onima dodijeljenima FOJ-u za obavljanje zadaća iz članka 19.;

(g) broj izravnih i neizravnih nadzornih mjera, broj kršenja utvrđenih zahvaljujući nadzornim mjerama te novčanih kazni i periodičnih penala koje su izrekla ili administrativnih mjera koje su primijenila nadzorna tijela i samoregulatorna tijela u skladu s poglavljem IV. odjeljkom 4.;

(h) broj i vrstu kršenja utvrđenih u vezi s obvezama iz poglavlja IV. Uredbe (EU) 2024/1624 i novčanih kazni izrečenih ili administrativnih mjera primijenjenih u vezi s tim kršenjima, broj nepodudarnosti prijavljenih u središnji registar iz članka 10. ove Direktive te broj provjera koje je proveo subjekt zadužen za središnji registar ili koje su provedene u njegovo ime u skladu s člankom 10. stavkom 11. ove Direktive;

(i) sljedeće informacije o provedbi članka 12.:

i. broj zahtjeva za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu u središnjim registrima na temelju kategorija utvrđenih u članku 12. stavku 2.;

ii. postotak zahtjeva za pristup informacijama odbijenih u okviru svake kategorije iz članka 12. stavka 2.;

iii. sažetak kategorija osoba kojima je odobren pristup informacijama o stvarnom vlasništvu u skladu s člankom 12. stavkom 2. drugim podstavkom;

(j) broj pretraživanja registara bankovnih računa ili mehanizama za dohvat podataka koja su izvršila nadležna tijela, raščlanjen po kategoriji nadležnog tijela, i broj pretraživanja međupovezanosti registara bankovnih računa koja su izvršili FOJ-evi i nadzorna tijela;

(k) sljedeće podatke o provedbi ciljanih financijskih sankcija:

i. vrijednost sredstava ili druge zamrznute imovine, raščlanjena po vrsti;

ii. podatke o ljudskim resursima dodijeljenima tijelima nadležnima za provedbu i izvršenje ciljanih financijskih sankcija.

3. Države članice osiguravaju da se statistički podaci iz stavka 2. prikupljaju i dostavljaju Komisiji na godišnjoj osnovi. Statistički podaci iz stavka 2. točaka (a), (c), (d) i (f) dostavljaju se i AMLA-i.

AMLA pohranjuje te statističke podatke u svojoj bazi podataka u skladu s člankom 11. Uredbe (EU) 2024/1620.

4. AMLA do 10. srpnja 2029. donosi mišljenje upućeno Komisiji o metodologiji prikupljanja statističkih podataka iz stavka 2. točaka (a), (c), (d), (f) i (g).

5. Komisija provedbenim aktima može utvrditi metodologiju prikupljanja statističkih podataka iz stavka 2. ovog članka i aranžmane njihove dostave Komisiji i AMLA-i. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 72. stavka 2.

6. Komisija do 10. srpnja 2030., a nakon toga svake dvije godine, objavljuje izvješće u kojem sažima i objašnjava statističke podatke iz stavka 2. te navedeno izvješće objavljuje na svojim internetskim stranicama.

POGLAVLJE II.

REGISTRI

ODJELJAK 1.

Središnji registri stvarnog vlasništva

Članak 10.

Središnji registri stvarnog vlasništva

1. Države članice osiguravaju da se informacije o stvarnom vlasništvu iz članka 62. Uredbe (EU) 2024/1624, izjava na temelju članka 63. stavka 4. te uredbe i informacije o dogovorima o opunomoćenju iz članka 66. te uredbe čuvaju u središnjem registru u državi članici u kojoj je pravni subjekt stvoren ili u kojoj upravitelj trusta osnovanog izričitom izjavom ili osoba na istovjetnom položaju u sličnom pravnom aranžmanu ima poslovni nastan ili boravište, ili iz koje se upravlja pravnim aranžmanom. Taj se zahtjev ne primjenjuje na pravne subjekte ili pravne aranžmane iz članka 65. Uredbe (EU) 2024/1624.

Informacije sadržane u središnjem registru iz prvog podstavka („središnji registar") dostupne su u strojno čitljivom formatu i prikupljaju se u skladu s provedbenim aktima iz stavka 6.

2. Odstupajući od stavka 1. prvog podstavka, države članice osiguravaju da se informacije o stvarnom vlasništvu iz članka 62. Uredbe (EU) 2024/1624 u pogledu stranih pravnih subjekata i stranih pravnih aranžmana iz članka 67. te uredbe čuvaju u središnjem registru u državi članici u skladu s uvjetima utvrđenima u članku 67. te uredbe. Države članice također osiguravaju da se u središnjem registru navodi koja je situacija iz članka 67. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/1624 razlog za registraciju stranog pravnog subjekta ili stranog pravnog aranžmana.

3. Ako upravitelji trusta osnovanog izričitom izjavom ili osobe na istovjetnim položajima u sličnom pravnom aranžmanu imaju poslovni nastan ili boravište u različitim državama članicama, potvrda ili dokaz o registraciji ili izvadak s informacijama o stvarnom vlasništvu koje jedna država članica čuva u središnjem registru dostatni su da bi se smatralo da je obveza registracije ispunjena.

4. Države članice osiguravaju da su subjekti zaduženi za središnje registre ovlašteni od pravnih subjekata, upravitelja svakog trusta osnovanog izričitom izjavom i osoba na istovjetnom položaju u sličnom pravnom aranžmanu, kao i njihovih pravnih i stvarnih vlasnika, zatražiti sve informacije potrebne za identifikaciju i provjeru njihovih stvarnih vlasnika, uključujući odluke upravnog odbora i zapisnike s njegovih sastanaka, sporazume o partnerstvu, akte o osnivanju trusta, punomoć ili druge ugovorne sporazume i dokumentaciju.

5. Ako ni jedna osoba nije identificirana kao stvarni vlasnik u skladu s člankom 63. stavkom 3. i člankom 64. stavkom 6. Uredbe (EU) 2024/1624, središnji registar sadržava:

(a) izjavu o tome da stvarni vlasnik ne postoji ili da se stvarni vlasnici nisu mogli utvrditi, uz koju je priloženo odgovarajuće obrazloženje na temelju članka 63. stavka 4. točke (a) i članka 64. stavka 7. točke (a) Uredbe (EU) 2024/1624;

(b) pojedinosti o svim fizičkim osobama na položaju višeg rukovoditelja u pravnom subjektu koje su ekvivalentne informacijama koje se zahtijevaju u skladu s člankom 62. stavkom 1. drugim podstavkom točkom (a) Uredbe (EU) 2024/1624.

Države članice osiguravaju da su informacije iz prvog podstavka točke (a) dostupne nadležnim tijelima, kao i AMLA-i za potrebe zajedničkih analiza na temelju članka 32. ove Direktive i članka 40. Uredbe (EU) 2024/1620, te samoregulatornim tijelima i obveznicima. Međutim, obveznici samo imaju pristup izjavi koju je podnio pravni subjekt ili pravni aranžman ako prijave nepodudarnost na temelju članka 24. Uredbe (EU) 2024/1624 ili dostave dokaz o koracima koje su poduzeli kako bi utvrdili stvarne vlasnike pravnog subjekta ili pravnog aranžmana, u kojem slučaju mogu pristupiti i obrazloženju.

6. Komisija do 10. srpnja 2025. provedbenim aktima utvrđuje format za podnošenje u središnji registar informacija o stvarnom vlasništvu iz članka 62. Uredbe (EU) 2024/1624, uključujući kontrolni popis minimalnih zahtjeva za informacije koje subjekt zadužen za središnji registar treba ispitati. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 72. stavka 2. ove Direktive.

7. Države članice osiguravaju da su informacije o stvarnom vlasništvu koje se čuvaju u središnjim registrima primjerene, točne i ažurirane te u tu svrhu uspostavljaju potrebne mehanizme. Kako bi to ostvarile, države članice primjenjuju barem sljedeće zahtjeve:

(a) subjekti zaduženi za središnje registre u razumnom roku od podnošenja informacija o stvarnom vlasništvu i redovito nakon toga provjeravaju da su te informacije primjerene, točne i ažurirane;

(b) nadležna tijela, ako je to primjenjivo i u mjeri u kojoj takav zahtjev ne utječe nepotrebno na njihove funkcije, subjektima zaduženima za središnje registre prijavljuju sve nepodudarnosti koje utvrde između informacija dostupnih u središnjim registrima i informacija kojima ona raspolažu.

Opseg i učestalost provjere iz prvog podstavka točke (a) ovog stavka razmjerni su rizicima povezanima s kategorijama pravnih subjekata i pravnih aranžmana utvrđenima u skladu s člankom 7. stavkom 3. točkom (d) i člankom 8. stavkom 4. točkom (c).

Komisija do 10. srpnja 2028. izdaje preporuke o metodama i postupcima koje trebaju primjenjivati subjekti zaduženi za središnje registre kako bi provjerili informacije o stvarnom vlasništvu te obveznici i nadležna tijela kako bi utvrdili i prijavili nepodudarnosti u pogledu informacija o stvarnom vlasništvu.

8. Države članice osiguravaju da informacije sadržane u središnjim registrima uključuju sve promjene stvarnog vlasništva nad pravnim subjektima i pravnim aranžmanima, kao i promjene u odnosu na dogovore o opunomoćenju nakon njihova prvog upisa u središnji registar.

9. Države članice osiguravaju da subjekti zaduženi za središnje registre provjeravaju odnose li se informacije o stvarnom vlasništvu koje se čuvaju u tim registrima na osobe ili subjekte uvrštene na popis u vezi s ciljanim financijskim sankcijama. Takva se provjera obavlja neposredno po uvrštenju na popis u vezi s ciljanim financijskim sankcijama i redovito nakon toga.

Države članice osiguravaju da informacije sadržane u središnjim registrima uključuju naznaku da je pravni subjekt povezan s osobama ili subjektima koji podliježu ciljanim financijskim sankcijama u bilo kojoj od sljedećih situacija:

(a) pravni subjekt ili pravni aranžman podliježe ciljanim financijskim sankcijama;

(b) pravni subjekt ili pravni aranžman pod kontrolom je osobe ili subjekta koji podliježe ciljanim financijskim sankcijama;

(c) stvarni vlasnik pravnog subjekta ili pravnog aranžmana podliježe ciljanim financijskim sankcijama.

Naznaka iz drugog podstavka ovog stavka vidljiva je svakoj osobi ili subjektu kojem je odobren pristup informacijama sadržanima u središnjim registrima na temelju članaka 11. i 12. te je prisutna sve dok se ciljane financijske sankcije ne ukinu.

10. Države članice osiguravaju da subjekti zaduženi za središnje registre, u roku od 30 radnih dana od dana kada nadležno tijelo ili obveznik prijave nepodudarnost, poduzmu odgovarajuće mjere kako bi ispravili nepodudarnost prijavljenu na temelju članka 24. Uredbe (EU) 2024/1624, među ostalim izmjenom informacija sadržanih u središnjim registrima ako subjekt može provjeriti informacije o stvarnom vlasništvu. U središnje se registre unosi posebna napomena o prijavljenim nepodudarnostima dok se one ne isprave te ta napomena mora biti vidljiva svim osobama ili subjektima kojima je na temelju članaka 11. i 12. ove Direktive odobren pristup.

Ako je nepodudarnost složene prirode i subjekti zaduženi za središnje registre ne mogu je ispraviti u roku od 30 radnih dana, evidentiraju slučaj i poduzete korake te poduzimaju sve potrebne mjere kako bi što je prije moguće ispravili nepodudarnost.

11. Države članice osiguravaju da subjekt zadužen za središnji registar ima ovlasti, izravno ili podnošenjem zahtjeva drugom tijelu, uključujući pravosudna tijela, za obavljanje provjera, uključujući izravne inspekcije u poslovnim prostorima ili registriranom sjedištu pravnih osoba, kako bi utvrdio aktualno stvarno vlasništvo nad subjektom i provjerio jesu li informacije dostavljene u središnji registar točne, primjerene i ažurirane. Pravo subjekta zaduženog za središnji registar na provjeru informacija o stvarnom vlasništvu ne ograničava se, ometa ili sprečava.

Ako je upravitelj trusta ili osoba na istovjetnom položaju obveznik iz članka 3. točke 3. podtočke (a), (b) ili (c) Uredbe (EU) 2024/1624, države članice osiguravaju da je subjekt zadužen za središnji registar ovlašten i za provođenje provjera, uključujući izravne inspekcije, u poslovnim prostorima ili registriranom sjedištu upravitelja trusta ili osobe na istovjetnom položaju. Prilikom tih provjera poštuju se barem sljedeće zaštitne mjere:

(a) kad je riječ o fizičkim osobama, ako su poslovni prostor ili registrirano sjedište isti kao i privatni stambeni prostor fizičke osobe, izravna inspekcija podliježe prethodnom sudskom odobrenju;

(b) poštuju se sve postupovne zaštitne mjere koje su na snazi u državi članici radi zaštite odvjetničke tajne te se ne smije pristupiti informacijama zaštićenima odvjetničkom tajnom.

Države članice osiguravaju da su subjekti zaduženi za središnje registre ovlašteni zatražiti informacije od drugih registara, među ostalim iz trećih zemalja, u mjeri u kojoj su takve informacije potrebne za obavljanje funkcija takvih subjekata.

12. Države članice osiguravaju da subjekti zaduženi za središnje registre raspolažu automatiziranim mehanizmima potrebnima za obavljanje provjera iz stavka 7. točke (a) i stavka 9., među ostalim usporedbom informacija sadržanih u tim registrima s informacijama iz drugih izvora.

13. Države članice osiguravaju da, ako se provjera iz stavka 7. točke (a) provodi istodobno s podnošenjem informacija o stvarnom vlasništvu i na temelju takve provjere subjekt zadužen za središnji registar zaključi da postoje nedosljednosti ili pogreške u informacijama o stvarnom vlasništvu, subjekt zadužen za središnji registar može uskratiti ili odbiti izdavanje valjane potvrde o registraciji.

14. Države članice osiguravaju da, ako se provjera iz stavka 7. točke (a) provodi nakon podnošenja informacija o stvarnom vlasništvu i na temelju takve provjere subjekt zadužen za središnji registar zaključi da informacije više nisu primjerene, točne i ažurirane, subjekt zadužen za središnji registar može suspendirati valjanost potvrde o registraciji dok ne zaključi da su dostavljene informacije o stvarnom vlasništvu u redu, osim ako su nedosljednosti ograničene na tipografske pogreške, različite načine transliteracije ili manje netočnosti koje ne utječu na identifikaciju stvarnih vlasnika ili njihova vlasničkog udjela.

15. Države članice osiguravaju da je subjekt zadužen za središnji registar ovlašten, izravno ili podnošenjem zahtjeva drugom tijelu, uključujući pravosudna tijela, primijeniti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće mjere ili izreći takve novčane kazne ako se u središnji registar nisu dostavile točne, primjerene i ažurirane informacije o stvarnom vlasništvu, među ostalim i ako je to učinjeno više puta.

16. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s člankom 71. radi dopune ove Direktive definiranjem pokazatelja za klasifikaciju stupnja težine neprijavljivanja primjerenih, točnih i ažuriranih informacija središnjim registrima, među ostalim i u slučajevima kada se to ponavlja.

17. Države članice osiguravaju da ako subjekti zaduženi za središnje registre tijekom provjera koje se provode u skladu s ovim člankom ili na bilo koji drugi način otkriju činjenice koje bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma o tome odmah obavijeste FOJ.

18. Države članice osiguravaju da subjekti zaduženi za središnje registre pri izvršavanju svojih zadaća obavljaju svoje funkcije bez neprimjerenog utjecaja i da, kad je riječ o njihovim zaposlenicima, provode standarde koji se odnose na sukobe interesa i strogu povjerljivost.

19. Središnji registri međupovezani su putem europske središnje platforme uspostavljene člankom 22. stavkom 1. Direktive (EU) 2017/1132.

20. Informacije iz stavka 1. ostaju dostupne u središnjim registrima i sustavu međupovezivanja središnjih registara pet godina nakon raspuštanja pravnog subjekta ili prestanka postojanja pravnog aranžmana.

Ne dovodeći u pitanje nacionalno kazneno pravo o dokazima primjenjivo na kaznene istrage i sudske postupke koji su u tijeku, države članice u posebnim slučajevima mogu dopustiti ili zahtijevati zadržavanje takvih informacija tijekom dodatnog razdoblja od najviše pet godina ako su države članice utvrdile da je takvo zadržavanje nužno i razmjerno radi sprečavanja, otkrivanja, istrage ili kaznenog progona pranja novca ili financiranja terorizma na koje se sumnja.

Nakon isteka razdoblja zadržavanja iz prvog podstavka države članice osiguravaju brisanje osobnih podataka iz središnjih registara.

21. Komisija do 10. srpnja 2031. objavljuje izvješće koje uključuje sljedeće:

(a) procjenu učinkovitosti mjera koje su poduzeli subjekti zaduženi za središnje registre kako bi osigurali da imaju primjerene, ažurirane i točne informacije;

(b) opis glavnih vrsta nepodudarnosti koje su utvrdili obveznici i nadležna tijela u vezi s informacijama o stvarnom vlasništvu koje se čuvaju u središnjim registrima;

(c) primjere najbolje prakse i, prema potrebi, preporuke u pogledu mjera koje su poduzeli subjekti zaduženi za središnje registre kako bi osigurali da su informacije u tim registrima primjerene, točne i ažurirane;

(d) pregled značajki svakog središnjeg registra koji su uspostavile države članice, uključujući informacije o mehanizmima kojima se osigurava da su informacije o stvarnom vlasništvu koje se čuvaju u tim registrima točne, primjerene i ažurirane;

(e) procjenu proporcionalnosti naknada za pristup informacijama koje se čuvaju u središnjim registrima.

Članak 11.

Opća pravila o pristupu nadležnih tijela, samoregulatornih tijela i obveznika registrima stvarnog vlasništva

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela imaju trenutačan, nefiltriran, izravan i slobodan pristup informacijama koje se čuvaju u međupovezanim središnjim registrima iz članka 10. bez prethodne obavijesti dotičnom pravnom subjektu ili pravnom aranžmanu.

2. Pristup iz stavka 1. odobrava se:

(a) nadležnim tijelima;

(b) samoregulatornim tijelima kada obavljaju nadzorne funkcije u skladu s člankom 37.;

(c) poreznim tijelima;

(d) nacionalnim tijelima kojima su dodijeljene nadležnosti za provedbu Unijinih mjera ograničavanja utvrđenih u relevantnim uredbama Vijeća koje su donesene na temelju članka 215. UFEU-a;

(e) AMLA-i za potrebe zajedničkih analiza na temelju članka 32. ove Direktive i članka 40. Uredbe (EU) 2024/1620;

(f) EPPO-u;

(g) OLAF-u;

(h) Europolu i Eurojustu kada pružaju operativnu potporu nadležnim tijelima država članica.

3. Države članice osiguravaju da obveznici pri poduzimanju mjera dubinske analize stranke u skladu s poglavljem III. Uredbe (EU) 2024/1624 imaju pravodoban pristup informacijama koje se čuvaju u međupovezanim središnjim registrima iz članka 10. ove Direktive.

4. Države članice mogu odlučiti da će informacije o stvarnom vlasništvu koje se čuvaju u njihovim središnjim registrima staviti na raspolaganje obveznicima uz plaćanje naknade, koja je ograničena na ono što je nužno da bi se pokrili troškovi osiguranja kvalitete informacija koje se čuvaju u središnjim registrima i stavljanja informacija na raspolaganje. Iznos tih naknada ne smije ugrožavati djelotvoran pristup informacijama koje se čuvaju u središnjim registrima.

5. Države članice do 10. listopada 2026. obavješćuju Komisiju o popisu nadležnih tijela i samoregulatornih tijela, o kategorijama obveznika kojima je odobren pristup središnjim registrima i o vrstama informacija dostupnih obveznicima. Države članice tu obavijest ažuriraju u slučaju promjena popisa nadležnih tijela, kategorija obveznika ili opsega pristupa odobrenog obveznicima. Komisija informacije o pristupu nadležnih tijela i obveznika, uključujući sve njihove promjene, stavlja na raspolaganje ostalim državama članicama.

Članak 12.

Posebna pravila o pristupu osoba s legitimnim interesom registrima stvarnog vlasništva

1. Države članice osiguravaju da svaka fizička ili pravna osoba koja može dokazati legitiman interes u vezi sa sprečavanjem i suzbijanjem pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma ima pristup sljedećim informacijama o stvarnim vlasnicima pravnih subjekata i pravnih aranžmana koje se čuvaju u međupovezanim središnjim registrima iz članka 10., bez prethodne obavijesti dotičnom pravnom subjektu ili pravnom aranžmanu:

(a) imenu stvarnog vlasnika;

(b) mjesecu i godini rođenja stvarnog vlasnika;

(c) zemlji boravišta i državljanstvu ili državljanstvima stvarnog vlasnika;

(d) za stvarne vlasnike pravnih subjekata, prirodi i opsegu vlasničkog udjela koji drže;

(e) za stvarne vlasnike trustova osnovanih izričitom izjavom ili sličnih pravnih aranžmana, prirodi njihova vlasničkog udjela.

Uz informacije iz prvog podstavka ovog članka države članice osiguravaju da svaka fizička ili pravna osoba iz stavka 2. točaka (a), (b) i (e) ima pristup i povijesnim podacima o stvarnom vlasništvu nad pravnim subjektom ili pravnim aranžmanom, što uključuje i pravne subjekte ili pravne aranžmane koji su raspušteni ili su prestali postojati u prethodnih pet godina, kao i opisu kontrolne ili vlasničke strukture.

Pristup na temelju ovog stavka odobrava se elektroničkim putem. Međutim, države članice osiguravaju da fizičke i pravne osobe koje mogu dokazati legitiman interes mogu pristupiti informacijama i u drugim formatima ako im ne mogu pristupiti elektroničkim putem.

2. Smatra se da sljedeće fizičke ili pravne osobe imaju legitiman interes za pristup informacijama navedenima u stavku 1.:

(a) osobe koje djeluju za potrebe novinarstva, izvještavanja ili bilo kojih drugih oblika medijskog izražavanja koji su povezani sa sprečavanjem ili suzbijanjem pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma;

(b) organizacije civilnog društva, uključujući nevladine organizacije i akademsku zajednicu, koje su povezane sa sprečavanjem ili suzbijanjem pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma;

(c) fizičke ili pravne osobe za koje je vjerojatno da će sklopiti transakciju s pravnim subjektom ili pravnim aranžmanom i koje žele spriječiti bilo kakvu vezu između te transakcije i pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma;

(d) subjekti koji podliježu zahtjevima za SPNFT u trećim zemljama, pod uvjetom da mogu dokazati potrebu za pristupom informacijama iz stavka 1. u vezi s određenim pravnim subjektom ili pravnim aranžmanom kako bi proveli dubinsku analizu stranke ili potencijalne stranke na temelju zahtjeva za SPNFT u tim trećim zemljama;

(e) tijela iz trećih zemalja ekvivalentna tijelima Unije nadležnima za SPNFT, pod uvjetom da mogu dokazati potrebu za pristupom informacijama iz stavka 1. u vezi s određenim pravnim subjektom ili pravnim aranžmanom kako bi obavljala svoje zadaće unutar okvira tih trećih zemalja za SPNFT u kontekstu određenog slučaja;

(f) tijela država članica zadužena za provedbu glave I. poglavlja II. i III. Direktive (EU) 2017/1132, posebno tijela zadužena za upis trgovačkih društava u registar iz članka 16. te direktive, i tijela država članica odgovorna za nadzor zakonitosti preoblikovanja, spajanja i podjela društava kapitala na temelju glave II. te direktive;

(g) programska tijela koja su države članice utvrdile na temelju članka 71. Uredbe (EU) 2021/1060, u pogledu korisnikâ sredstava Unije;

(h) javna tijela koja provode Mehanizam za oporavak i otpornost na temelju Uredbe (EU) 2021/241, u pogledu korisnikâ u okviru Mehanizma;

(i) javna tijela država članica u kontekstu postupaka javne nabave, u pogledu ponuditeljâ i gospodarskih subjekata kojima je dodijeljen ugovor na temelju postupka javne nabave;

(j) pružatelji proizvoda u području SPNFT-a, isključivo u mjeri u kojoj se proizvodi razvijeni na temelju informacija iz stavka 1. ili koji sadržavaju te informacije pružaju samo strankama koje su obveznici ili nadležna tijela, pod uvjetom da ti pružatelji mogu dokazati potrebu za pristupom informacijama iz stavka 1. u kontekstu ugovora s obveznikom ili nadležnim tijelom.

Uz kategorije utvrđene u prvom podstavku države članice također osiguravaju, razmatrajući svaki slučaj zasebno, da se pristup informacijama o stvarnom vlasništvu odobri i drugim osobama koje mogu dokazati legitiman interes u pogledu svrhe sprečavanja i suzbijanja pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma.

3. Države članice do 10. srpnja 2026. obavješćuju Komisiju o sljedećem:

(a) popisu javnih tijela koja imaju pravo pregledavati informacije o stvarnom vlasništvu na temelju stavka 2. točaka (f), (g) i (h) te javnih tijela ili kategorija javnih tijela koja imaju pravo pregledavati informacije o stvarnom vlasništvu na temelju stavka 2. točke (i);

(b) svim drugim kategorijama osoba za koje je utvrđeno da imaju legitiman interes za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu utvrđenima u skladu sa stavkom 2. drugim podstavkom.

Države članice obavješćuju Komisiju o svim promjenama ili dodacima kategorijama iz prvog podstavka bez odgode, a u svakom slučaju u roku od mjesec dana nakon što do njih dođe.

Komisija informacije primljene na temelju ovog stavka stavlja na raspolaganje ostalim državama članicama.

4. Države članice osiguravaju da se u središnjim registrima vodi evidencija osoba koje su pristupile informacijama na temelju ovog članka i da se ta evidencija može otkriti stvarnim vlasnicima kada podnesu zahtjev na temelju članka 15. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) 2016/679.

Međutim, države članice osiguravaju da informacije koje otkriju središnji registri ne dovedu do identifikacije osoba koje su pregledavale registar ako su takve osobe:

(a) osobe koje djeluju za potrebe novinarstva, izvještavanja ili bilo kojih drugih oblika medijskog izražavanja koji su povezani sa sprečavanjem ili suzbijanjem pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma;

(b) organizacije civilnog društva koje su povezane sa sprečavanjem ili suzbijanjem pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma.

Osim toga, države članice osiguravaju da subjekti zaduženi za središnje registre ne otkrivaju identitet tijela iz trećih zemalja ekvivalentnog tijelima Unije nadležnima za SPNFT iz članka 2. stavka 1. točke 45. podtočaka (a) i (c) Uredbe (EU) 2024/1624 dok god je to potrebno da bi se zaštitile analize ili istrage tog tijela.

Kad je riječ o osobama iz drugog podstavka točaka (a) i (b) ovog stavka, države članice osiguravaju da se stvarnim vlasnicima koji podnesu zahtjev na temelju članka 15. stavka 1. točke (c) Uredbe (EU) 2016/679 pruže informacije o funkciji ili zanimanju osoba koje su pregledale informacije o njihovu stvarnom vlasništvu.

Za potrebe trećeg podstavka, pri podnošenju zahtjeva za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu na temelju ovog članka, tijela navode razdoblje tijekom kojeg traže da središnji registri ne otkrivaju informacije, a koje nije dulje od pet godina, te razloge za to ograničenje, uključujući način na koji bi pružanje informacija ugrozilo svrhu njihovih analiza i istraga. Države članice osiguravaju da se, ako središnji registri ne otkriju identitet subjekta koji je pregledao informacije o stvarnom vlasništvu, svako produljenje tog razdoblja odobrava samo na temelju obrazloženog zahtjeva tijela iz treće zemlje, i to za najviše godinu dana, nakon čega to tijelo podnosi novi obrazloženi zahtjev za produljenje.

Članak 13.

Postupak za provjeru i uzajamno priznavanje legitimnog interesa za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu

1. Države članice osiguravaju da subjekti zaduženi za središnje registre iz članka 10. poduzmu mjere kako bi provjerili postoji li legitiman interes iz članka 12. na temelju dokumenata, informacija i podataka dobivenih od fizičke ili pravne osobe koja traži pristup središnjem registru („podnositelj zahtjeva") i, prema potrebi, informacija koje su im dostupne na temelju članka 12. stavka 3.

2. Postojanje legitimnog interesa za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu utvrđuje se uzimajući u obzir:

(a) funkciju ili zanimanje podnositelja zahtjeva; i

(b) uz iznimku osoba iz članka 12. stavka 2. prvog podstavka točaka (a) i (b), povezanost s pravnim subjektima ili pravnim aranžmanima čije se informacije traže.

3. Države članice osiguravaju da je, ako pristup informacijama zatraži osoba čiji je legitiman interes za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu u okviru jedne od kategorija utvrđenih u članku 12. stavku 2. prvom podstavku već provjerio središnji registar druge države članice, provjera uvjeta utvrđenog u stavku 2. točki (a) ovog članka zadovoljena prikupljanjem dokaza o legitimnom interesu koji je izdao središnji registar te druge države članice.

Države članice mogu primjenjivati postupak iz prvog podstavka ovog stavka na dodatne kategorije koje su utvrdile druge države članice na temelju članka 12. stavka 2. drugog podstavka.

4. Države članice osiguravaju da subjekti zaduženi za središnje registre provjeravaju identitet podnositelja zahtjeva kad god pristupaju registrima. U tu svrhu države članice osiguravaju raspoloživost dostatnih postupaka za provjeru identiteta podnositelja zahtjeva, među ostalim tako što dopuštaju upotrebu sredstava elektroničke identifikacije i relevantnih kvalificiranih usluga povjerenja kako je utvrđeno u Uredbi (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ([39]).

5. Za potrebe stavka 2. točke (a) države članice osiguravaju da središnji registri imaju uspostavljene mehanizme kojima se osobama s legitimnim interesom omogućuje da ponovno pristupaju informacijama o stvarnom vlasništvu, a da se njihova funkcija ili zanimanje ne mora procijeniti pri svakom pristupu informacijama.

6. Države članice od 10. studenog 2026. osiguravaju da subjekti zaduženi za središnje registre provedu provjeru iz stavka 1. i podnositelju zahtjeva dostave odgovor u roku od 12 radnih dana.

Odstupajući od prvog podstavka, u slučaju iznenadnog velikog broja zahtjeva za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu na temelju ovog članka, rok za odgovor podnositelju zahtjeva može se produljiti za 12 radnih dana. Ako je nakon isteka produljenja broj zaprimljenih zahtjeva i dalje visok, taj se rok može produljiti za dodatnih 12 radnih dana.

Države članice pravodobno obavješćuju Komisiju o svakom produljenju iz drugog podstavka.

([39]) Uredba (EU) br. 910/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. srpnja 2014. o elektroničkoj identifikaciji i uslugama povjerenja za elektroničke transakcije na unutarnjem tržištu i stavljanju izvan snage Direktive 1999/93/EZ (SL L 257, 28.8.2014., str. 73.).

Ako subjekti zaduženi za središnje registre odluče odobriti pristup informacijama o stvarnom vlasništvu, izdaju potvrdu kojom se odobrava pristup tijekom razdoblja od tri godine. Subjekti zaduženi za središnje registre na sve naknadne zahtjeve za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu koje podnese ista osoba odgovaraju u roku od sedam radnih dana.

7. Države članice osiguravaju da subjekti zaduženi za središnje registre odbijaju zahtjev za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu samo na temelju jednog od sljedećih razloga:

(a) podnositelj zahtjeva nije dostavio potrebne informacije ili dokumente na temelju stavka 1.;

(b) nije dokazano da postoji legitiman interes za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu;

(c) subjekt zadužen za središnji registar posjeduje informacije na temelju kojih opravdano sumnja da se informacije neće upotrijebiti u svrhe za koje su zatražene ili da će se upotrijebiti u svrhe koje nisu povezane sa sprečavanjem pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma;

(d) primjenjuje se jedna ili više situacija iz članka 15.;

(e) u slučajevima iz stavka 3., legitiman interes za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu koji je odobrio središnji registar druge države članice ne obuhvaća svrhe za koje se traže informacije;

(f) podnositelj zahtjeva nalazi se u trećoj zemlji i odgovor na zahtjev za pristup informacijama ne bi bio u skladu s odredbama poglavlja V. Uredbe (EU) 2016/679.

Države članice osiguravaju da subjekti zaduženi za središnje registre razmotre traženje dodatnih informacija ili dokumenata od podnositelja zahtjeva prije nego što odbiju zahtjev za pristup na temelju razloga navedenih u prvom podstavku točkama (a), (b), (c) i (e). Ako subjekti zaduženi za središnje registre zatraže dodatne informacije, rok za dostavu odgovora produljuje se za sedam radnih dana.

8. Ako subjekti zaduženi za središnje registre odbiju pružiti pristup informacijama na temelju stavka 7., države članice zahtijevaju da obavijeste podnositelja zahtjeva o razlozima odbijanja i o njegovu pravu na pravnu zaštitu. Subjekt zadužen za središnji registar dokumentira korake koje je poduzeo kako bi procijenio zahtjev i zatražio dodatne informacija na temelju stavka 7. drugog podstavka.

Države članice osiguravaju da subjekti zaduženi za središnje registre mogu opozvati pristup ako nastane neki od razloga navedenih u stavku 7. ili ako subjekt zadužen za središnji registar sazna za njih nakon što je odobrio pristup, među ostalim, prema potrebi, na temelju opoziva koji je izvršio središnji registar u drugoj državi članici.

9. Države članice osiguravaju da imaju uspostavljene sudske ili upravnopravne lijekove za osporavanje odbijanja ili opoziva pristupa na temelju stavka 7.

10. Države članice osiguravaju da subjekti zaduženi za središnje registre povremeno mogu ponovno provjeriti funkciju ili zanimanje utvrđene na temelju stavka 2. točke (a), a u svakom slučaju najranije 12 mjeseci nakon odobravanja pristupa, osim ako subjekt zadužen za središnji registar ima opravdane razloge vjerovati da legitiman interes više ne postoji.

11. Države članice od osoba kojima je odobren pristup na temelju ovog članka zahtijevaju da obavijeste subjekt zadužen za središnji registar o promjenama koje bi mogle dovesti do prestanka valjanog legitimnog interesa, što uključuje i promjene koje se odnose na njihovu funkciju ili zanimanje.

12. Države članice mogu odlučiti da će informacije o stvarnom vlasništvu koje se čuvaju u njihovim središnjim registrima staviti na raspolaganje podnositeljima zahtjeva uz plaćanje naknade, koja je ograničena na ono što je nužno da bi se pokrili troškovi osiguravanja kvalitete informacija koje se čuvaju u tim registrima i stavljanja informacija na raspolaganje. Iznos tih naknada ne smije ugrožavati djelotvoran pristup informacijama koje se čuvaju u središnjim registrima.

Članak 14.

Predlošci i postupci

1. Komisija provedbenim aktima utvrđuje tehničke specifikacije i postupke koji su potrebni kako bi središnji registri iz članka 10. mogli pružati pristup na temelju legitimnog interesa, uključujući:

(a) standardizirane predloške za zahtjeve za pristup središnjem registru i zahtjeve za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu pravnih subjekata i pravnih aranžmana;

(b) standardizirane predloške namijenjene središnjim registrima za odobravanje ili odbijanje zahtjeva za pristup registru ili za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu;

(c) postupke za olakšavanje uzajamnog priznavanja legitimnog interesa za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu od strane središnjih registara u državama članicama koje nisu država članica u kojoj je zahtjev za pristup prvi put podnesen i prihvaćen, uključujući postupke za osiguravanje sigurnog prijenosa informacija o podnositelju zahtjeva;

(d) postupke namijenjene središnjim registrima za međusobno obavješćivanje o opozivima pristupa informacijama o stvarnom vlasništvu na temelju članka 13. stavka 8.

2. Provedbeni akti iz stavka 1. ovog članka donose se u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 72. stavka 2.

Članak 15.

Iznimke od pravila o pristupu registrima stvarnog vlasništva

U iznimnim okolnostima koje treba utvrditi nacionalnim pravom, ako bi pristup iz članka 11. stavka 3. i članka 12. stavka 1. izložio stvarnog vlasnika nerazmjernom riziku od prijevare, otmice, ucjene, iznude, zlostavljanja, nasilja ili zastrašivanja, ili ako je stvarni vlasnik maloljetna osoba ili iz drugih razloga pravno nesposobna osoba, države članice predviđaju izuzeće od takvog pristupa svim osobnim informacijama ili dijelu osobnih informacija o stvarnom vlasniku. Države članice osiguravaju da se takva izuzeća odobravaju, razmatrajući svaki slučaj zasebno, nakon detaljne evaluacije iznimne prirode okolnosti i potvrde da ti nerazmjerni rizici postoje. Pravo na administrativno preispitivanje odluke o izuzeću i pravo na djelotvoran pravni lijek mora biti zajamčeno. Država članica koja odobri izuzeća objavljuje godišnje statističke podatke o broju odobrenih izuzeća i danim obrazloženjima i te podatke dostavlja Komisiji.

Izuzeća odobrena na temelju ovog članka ne primjenjuju se na obveznike iz članka 3. točke 3. podtočke (b) Uredbe (EU) 2024/1624 koji su javni službenici.

ODJELJAK 2.

Informacije o bankovnim računima

Članak 16.

Registri bankovnih računa i elektronički sustavi za dohvat podataka

1. Države članice uvode centralizirane automatizirane mehanizme, kao što su središnji registri ili središnji elektronički sustavi za dohvat podataka, koji omogućuju pravodobnu identifikaciju svih fizičkih ili pravnih osoba koje imaju ili kontroliraju račune za plaćanje ili bankovne račune s IBAN-om, među ostalim virtualnim IBAN-ovima, račune vrijednosnih papira, račune za kriptoimovinu i sefove u kreditnoj instituciji ili financijskoj instituciji na njihovu državnom području.

Države članice obavješćuju Komisiju o značajkama tih nacionalnih mehanizama i kriterijima na temelju kojih su informacije uključene u te nacionalne mehanizme.

2. Države članice osiguravaju da informacijama koje se čuvaju u centraliziranim automatiziranim mehanizmima mogu izravno, trenutačno i nefiltrirano pristupiti FOJ-evi te AMLA za potrebe zajedničkih analiza na temelju članka 32. ove Direktive i članka 40. Uredbe (EU) 2024/1620. Te informacije moraju biti pravodobno dostupne i nadzornim tijelima kako bi ona mogla ispunjavati svoje obveze na temelju ove Direktive.

3. Putem centraliziranih automatiziranih mehanizama dostupne su i mogu se pretraživati sljedeće informacije:

(a) za stranke koje su vlasnici računa i svaku osobu koja tvrdi da djeluje u ime stranke koja je vlasnik računa: ime, dopunjeno ostalim identifikacijskim podacima koji se zahtijevaju na temelju članka 22. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/1624 ili jedinstvenim identifikacijskim brojem te, ako je to primjenjivo, datumom kada je osoba koja tvrdi da djeluje u ime stranke dobila ovlast da djeluje u ime stranke i prestala imati tu ovlast

(b) za stvarne vlasnike stranaka koje su vlasnici računa: ime, dopunjeno ostalim identifikacijskim podacima koji se zahtijevaju na temelju članka 22. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/1624 ili jedinstvenim identifikacijskim brojem te datumom kada je fizička osoba postala i, ako je to primjenjivo, prestala biti stvarni vlasnik stranke koja je vlasnik računa;

(c) za bankovne račune ili račune za plaćanje: IBAN ili, ako račun za plaćanje nema IBAN, jedinstvena identifikacijska oznaka računa te datum otvaranja i, ako je to primjenjivo, datum zatvaranja računa;

(d) za virtualne IBAN-ove koje je izdala kreditna institucija ili financijska institucija: virtualni IBAN broj, jedinstvena identifikacijska oznaka računa na koji se automatski preusmjeravaju plaćanja upućena na virtualni IBAN te datumi otvaranja i zatvaranja računa;

(e) za račune vrijednosnih papira: jedinstvena identifikacijska oznaka računa te datumi otvaranja i zatvaranja računa;

(f) za račune kriptoimovine: jedinstvena identifikacijska oznaka računa te datumi otvaranja i zatvaranja računa;

(g) za sefove: ime osobe koja ga je unajmila, dopunjeno ostalim identifikacijskim podacima koji se zahtijevaju na temelju članka 22. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/1624 ili jedinstvenim identifikacijskim brojem te datumom početka najma i, ako je to primjenjivo, datumom njegova završetka.

U slučaju virtualnog IBAN-a stranka koja je vlasnik računa kako je navedena u prvom podstavku točki (a) jest vlasnik računa na koji se automatski preusmjeravaju plaćanja upućena na virtualni IBAN.

Za potrebe prvog podstavka točaka (a) i (b) ime u slučaju fizičkih osoba obuhvaća sva imena i prezimena, a u slučaju pravnih osoba, pravnih aranžmana ili drugih organizacija s pravnom sposobnošću obuhvaća naziv pod kojim su registrirani.

4. Komisija je provedbenim aktima može utvrditi format za dostavu informacija centraliziranim automatiziranim mehanizmima. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 72. stavka 2.

5. Države članice mogu zahtijevati da putem centraliziranih automatiziranih mehanizama budu dostupne i mogu se pretraživati i druge informacije koje se smatraju nužnima za FOJ-eve, za AMLA-u za potrebe zajedničkih analiza na temelju članka 32. ove Direktive i članka 40. Uredbe (EU) 2024/1620 te za nadzorna tijela kako bi ona mogla ispunjavati svoje obveze na temelju ove Direktive.

6. Centralizirani automatizirani mehanizmi međupovezani su putem sustava povezivanja registara bankovnih računa („BARIS”) koji treba razviti i njime upravljati Komisija. Komisija osigurava takvu međupovezanost u suradnji s državama članicama do 10. srpnja 2029.

Komisija provedbenim aktima može utvrditi tehničke specifikacije i postupke za povezivanje centraliziranih automatiziranih mehanizama država članica s BARIS-om. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 72. stavka 2.

7. Države članice osiguravaju da informacije iz stavka 3. budu dostupne putem BARIS-a. Države članice poduzimaju odgovarajuće mjere kako bi osigurale da se samo informacije iz stavka 3. koje su ažurirane i odgovaraju stvarnim informacijama o bankovnom računu i računu za plaćanje, uključujući virtualne IBAN-ove, računu vrijednosnih papira, računu kriptoimovine i sefu stavljaju na raspolaganje putem njihovih nacionalnih centraliziranih automatiziranih mehanizama i putem BARIS-a. Pristup tim informacijama odobrava se u skladu s pravilima o zaštiti podataka.

Druge informacije koje države članice smatraju nužnima za FOJ-eve i druga nadležna tijela na temelju stavka 4. nisu dostupne i ne mogu se pretraživati putem BARIS-a.

8. Države članice osiguravaju da informacije o vlasnicima bankovnih računa ili računa za plaćanje, uključujući virtualne IBAN-ove, računa vrijednosnih papira i računa kriptoimovine te korisnicima sefova budu dostupne putem njihovih nacionalnih centraliziranih automatiziranih mehanizama i putem BARIS-a tijekom razdoblja od pet godina nakon zatvaranja računa.

Ne dovodeći u pitanje nacionalno kazneno pravo o dokazima primjenjivo na tekuće kaznene istrage i sudske postupke, države članice u posebnim slučajevima mogu dopustiti ili zahtijevati zadržavanje takvih informacija tijekom dodatnog razdoblja od najviše pet godina ako su države članice utvrdile da je takvo zadržavanje nužno i razmjerno radi sprečavanja, otkrivanja, istrage ili kaznenog progona pranja novca ili financiranja terorizma na koje se sumnja.

9. FOJ-evima te AMLA-i za potrebe zajedničkih analiza na temelju članka 32. ove Direktive i članka 40. Uredbe (EU) 2024/1620 odobrava se trenutačan i nefiltriran pristup informacijama o računima za plaćanje i bankovnim računima s IBAN-om, među ostalim virtualnim IBAN-om, računima vrijednosnih papira, računima kriptoimovine i sefovima u drugim državama članicama koje su dostupne putem BARIS-a. Nadzornim tijelima odobrava se pravodoban pristup informacijama koje su dostupne putem BARIS-a. Države članice surađuju međusobno i s Komisijom radi provedbe ovog stavka.

Države članice osiguravaju da osoblje nacionalnih FOJ-eva i nadzornih tijela koje ima pristup BARIS-u održava visoke profesionalne standarde povjerljivosti i zaštite podataka, da je visokog integriteta i da ima odgovarajuće vještine.

Zahtjevi utvrđeni u drugom podstavku primjenjuju se i na AMLA-u u kontekstu zajedničkih analiza i kad djeluje kao nadzornik.

10. Države članice osiguravaju da se uvedu tehničke i organizacijske mjere kojima se osigurava sigurnost podataka u skladu s visokim tehnološkim standardima u svrhu izvršenja ovlasti FOJ-eva i nadzornih tijela za pristup informacijama i njihovo pretraživanje putem BARIS-a u skladu sa stavcima 5. i 6.

Zahtjevi utvrđeni u prvom podstavku primjenjuju se i na AMLA-u u kontekstu zajedničkih analiza i kad djeluje kao nadzornik.

Članak 17.

Provedbeni akti za međupovezivanje registara

1. Komisija je provedbenim aktima može utvrditi tehničke specifikacije i postupke potrebne za osiguravanje međupovezivanja središnjih registara država članica u skladu s člankom 10. stavkom 19. koji se odnose na:

(a) tehničke specifikacije kojima se utvrđuje skup tehničkih podataka potrebnih za funkcioniranje platforme te način pohrane, korištenja i zaštite takvih podataka;

(b) zajedničke kriterije prema kojima su informacije o stvarnom vlasništvu dostupne putem sustava međupovezivanja središnjih registara, ovisno o razini pristupa koju su odobrile države članice;

(c) tehničke detalje o načinu stavljanja na raspolaganje informacija o stvarnim vlasnicima;

(d) tehničke uvjete dostupnosti usluga iz sustava međupovezivanja središnjih registara;

(e) tehničke aranžmane za uvođenje različitih vrsta pristupa informacijama o stvarnom vlasništvu u skladu s člancima 11. i 12. ove Direktive, uključujući autentifikaciju korisnika s pomoću sredstava elektroničke identifikacije i relevantnih usluga povjerenja iz Uredbe (EU) br. 910/2014;

(f) aranžmane plaćanja ako se za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu plaća naknada u skladu s člankom 11. stavkom 4. i člankom 13. stavkom 12., vodeći računa o dostupnim mogućnostima plaćanja, kao što su platne transakcije s udaljenosti.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 72. stavka 2.

2. Komisija je provedbenim aktima može utvrditi tehničke specifikacije i postupke potrebne za osiguravanje međupovezivanja centraliziranih automatiziranih mehanizama država članica iz članka 16. stavka 6. koji se odnose na:

(a) tehničku specifikaciju kojom se utvrđuju metode komunikacije elektroničkim sredstvima za potrebe BARIS-a;

(b) tehničku specifikaciju komunikacijskih protokola;

(c) tehničke specifikacije kojima se utvrđuju sigurnost podataka, mjere zaštite podataka, korištenje i zaštita informacija koje se mogu pretraživati i kojima se može pristupiti putem BARIS-a;

(d) zajedničke kriterije prema kojima se informacije o bankovnim računima mogu pretraživati putem BARIS-a;

(e) tehničke detalje o načinu stavljanja informacija na raspolaganje putem BARIS-a, uključujući autentifikaciju korisnika s pomoću sredstava elektroničke identifikacije i relevantnih usluga povjerenja iz Uredbe (EU) br. 910/2014;

(f) tehničke uvjete dostupnosti usluga BARIS-a.

Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 72. stavka 2.

3. Pri donošenju provedbenih akata iz stavaka 1. i 2. Komisija uzima u obzir dokazanu tehnologiju i postojeće prakse. Komisija osigurava da zbog razvoja i rada BARIS-a ne nastanu troškovi koji nadilaze ono što je nužno za provedbu ove Direktive.

ODJELJAK 3.

Jedinstvena pristupna točka za informacije o nekretninama

Članak 18.

Jedinstvena pristupna točka za informacije o nekretninama

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela imaju trenutačan, izravan i besplatan pristup informacijama koje omogućuju pravodobnu identifikaciju svake nekretnine te fizičkih osoba ili pravnih subjekata ili pravnih aranžmana koji su vlasnici te nekretnine, kao i informacijama koje omogućuju identifikaciju i analizu transakcija povezanih s nekretninama. Taj se pristup pruža putem jedinstvene pristupne točke koju treba uspostaviti u svakoj državi članici i koja nadležnim tijelima omogućuje elektronički pristup informacijama u digitalnom formatu, koji je, ako je to moguće, strojno čitljiv.

Pristup jedinstvenim pristupnim točkama iz prvog podstavka odobrava se i AMLA-i za potrebe zajedničkih analiza na temelju članka 32. ove Direktive i članka 40. Uredbe (EU) 2024/1620.

2. Države članice osiguravaju da putem jedinstvene pristupne točke iz prvog podstavka budu dostupne barem sljedeće informacije:

(a) informacije o nekretnini:

i. katastarska čestica i katastarska oznaka;

ii. zemljopisna lokacija, uključujući adresu nekretnine;

iii. površina/veličina nekretnine;

iv. vrsta nekretnine, među ostalim je li riječ o izgrađenoj ili neizgrađenoj nekretnini, i namjena;

(b) informacije o vlasništvu:

i. ime vlasnika i svake osobe koja tvrdi da djeluje u ime vlasnika;

ii. ako je vlasnik pravni subjekt, naziv i pravni oblik pravnog subjekta, kao i jedinstveni identifikacijski broj društva i porezni identifikacijski broj;

iii. ako je vlasnik pravni aranžman, naziv pravnog aranžmana i porezni identifikacijski broj;

iv. cijena po kojoj je nekretnina kupljena;

v. ako je primjenjivo, sva prava ili ograničenja;

(c) informacije o teretima koji se odnose na:

i. hipoteke;

ii. sudska ograničenja;

iii. prava vlasništva;

iv. ostala jamstva, ako postoje;

(d) povijesni podaci o vlasništvu nekretnine, cijeni i povezanim teretima;

(e) relevantni dokumenti.

Države članice osiguravaju da se, ako katastarska čestica obuhvaća više nekretnina, informacije iz prvog podstavka navode za svaku nekretninu na toj katastarskoj čestici.

Države članice osiguravaju da povijesni podaci iz prvog podstavka točke (d) obuhvaćaju barem razdoblje počevši od 8. srpnja 2019.

3. Države članice uspostavljaju mehanizme kojima se osigurava da su informacije koje se pružaju putem jedinstvene pristupne točke iz stavka 1. ažurirane i točne.

4. Države članice imaju uspostavljene mjere kojima se osigurava da se informacije koje se čuvaju u elektroničkom obliku odmah dostave nadležnom tijelu koje je podnijelo zahtjev. Ako se te informacije ne čuvaju u elektroničkom obliku, države članice osiguravaju da se dostave pravodobno i na način kojim se ne ugrožavaju aktivnosti nadležnog tijela koje je podnijelo zahtjev.

5. Države članice do 10. listopada 2029. obavješćuju Komisiju o sljedećem:

(a) značajkama jedinstvene pristupne točke iz stavka 1. uspostavljene na nacionalnoj razini, uključujući internetske stranice na kojima joj se može pristupiti;

(b) popisu nadležnih tijela kojima je odobren pristup jedinstvenoj pristupnoj točki iz stavka 1.;

(c) svim podacima koji su nadležnim tijelima stavljeni na raspolaganje uz podatke iz stavka 2.

Države članice tu obavijest ažuriraju u slučaju promjena popisa nadležnih tijela ili opsega odobrenog pristupa informacijama. Komisija te informacije, uključujući sve njihove promjene, stavlja na raspolaganje ostalim državama članicama.

6. Komisija do 10. srpnja 2032. Europskom parlamentu i Vijeću podnosi izvješće u kojemu se procjenjuju uvjeti i tehničke specifikacije te postupci za osiguravanje sigurnog i učinkovitog međupovezivanja jedinstvenih pristupnih točaka iz stavka 1. Tom se izvješću prema potrebi prilaže zakonodavni prijedlog.

POGLAVLJE III.

FOJ-EVI

Članak 19.

Osnivanje FOJ-a

1. Svaka država članica osniva FOJ radi sprečavanja, otkrivanja i učinkovitog suzbijanja pranja novca i financiranja terorizma.

2. FOJ je jedinstvena središnja nacionalna jedinica odgovorna za zaprimanje i analiziranje izvješća koja obveznici podnesu u skladu s člankom 69. Uredbe (EU) 2024/1624, izvješća koja obveznici podnesu u skladu s člankom 74. i člankom 80. stavkom 4. drugim podstavkom te uredbe te svih ostalih informacija relevantnih za pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma, uključujući informacije koje proslijede carinska tijela na temelju članka 9. Uredbe (EU) 2018/1672 i informacije koje podnesu nadzorna tijela ili druga tijela.

3. FOJ je odgovoran za distribuciju rezultata svojih analiza i svih dodatnih informacija relevantnim nadležnim tijelima u slučaju sumnje na pranje novca, povezana predikatna kaznena djela ili financiranje terorizma. U mogućnosti je pribaviti relevantne dodatne informacije od obveznika.

Financijsko-analitička funkcija FOJ-a uključuje sljedeće:

(a) operativnu analizu koja je usmjerena na pojedinačne slučajeve i specifične ciljeve ili na odgovarajuće odabrane informacije, čiji je prioritet određen na temelju rizika, vrste i obujma primljenih prijava te očekivane upotrebe informacija nakon distribucije;

(b) stratešku analizu trendova, uzoraka i promjena u području pranja novca i financiranja terorizma.

4. Svaki je FOJ operativno neovisan i samostalan, što znači da ima ovlast i kapacitet za slobodno obavljanje svojih funkcija, uključujući mogućnost da donosi samostalne odluke o analiziranju, zahtijevanju i, u skladu sa stavkom 3., distribuciji određenih informacija. Djeluje bez neprimjerenog političkog, državnog ili sektorskog utjecaja ili uplitanja.

Ako djeluje unutar postojeće strukture drugog tijela, temeljne funkcije FOJ-a neovisne su i operativno odvojene od ostalih funkcija tog tijela.

5. Države članice stavljaju svojim FOJ-evima na raspolaganje odgovarajuće financijske, ljudske i tehničke resurse za obavljanje njihovih zadaća. FOJ-evi u mogućnosti su dobiti i upotrijebiti resurse koji su im potrebni za obavljanje funkcija.

6. Države članice osiguravaju da osoblje njihovih FOJ-eva podliježe zahtjevima u pogledu čuvanja poslovne tajne koji su istovjetni zahtjevima utvrđenima u članku 67. te da održava visoke profesionalne standarde, uključujući visoke standarde zaštite podataka, te da je visokog integriteta i ima odgovarajuće vještine u pogledu etičkog postupanja sa skupovima velike količine podataka. Države članice osiguravaju da FOJ-evi imaju uspostavljene postupke za sprečavanje sukoba interesa i upravljanje njima.

7. Države članice osiguravaju da FOJ-evi imaju uspostavljena pravila o sigurnosti i povjerljivosti informacija.

8. Države članice osiguravaju da FOJ-evi imaju uspostavljene sigurne i zaštićene kanale za elektroničku komunikaciju i razmjenu informacija s nadležnim tijelima i obveznicima.

9. Države članice osiguravaju da se FOJ-evi mogu dogovarati s drugim domaćim nadležnim tijelima na temelju članka 46. o razmjeni informacija.

10. AMLA do 10. srpnja 2028. izdaje smjernice za FOJ-eve o sljedećem:

(a) mjerama koje treba uspostaviti kako bi se očuvala operativna samostalnost i neovisnost FOJ-a, što uključuje mjere kojima se sprečava da sukobi interesa utječu na njegovu operativnu samostalnost i neovisnost;

(b) prirodi, značajkama i ciljevima operativne i strateške analize;

(c) alatima i metodama za upotrebu i unakrsnu provjeru financijskih i administrativnih informacija te informacija o izvršavanju zakonodavstva kojima FOJ-evi imaju pristup; i

(d) praksama i postupcima za suspenziju ili uskraćivanje suglasnosti za transakciju i suspenziju ili praćenje računa ili poslovnog odnosa na temelju članaka 24. i 25.

Članak 20.

Službenik za temeljna prava

1. Države članice osiguravaju da FOJ-evi imenuju službenika za temeljna prava. Službenik za temeljna prava može biti aktualni član osoblja FOJ-a.

2. Službenik za temeljna prava obavlja sljedeće zadaće:

(a) savjetuje osoblje FOJ-a o svakoj aktivnosti koju provodi FOJ ako to smatra potrebnim ili na zahtjev osoblja, bez ometanja ili odgađanja tih aktivnosti;

(b) promiče i prati usklađenost FOJ-a s temeljnim pravima;

(c) daje neobvezujuća mišljenja o usklađenosti aktivnosti FOJ-a s temeljnim pravima;

(d) obavješćuje čelnika FOJ-a o mogućim kršenjima temeljnih prava tijekom aktivnosti FOJ-a.

3. FOJ osigurava da službenik za temeljna prava ne prima nikakve upute o izvršavanju svojih zadaća.

Članak 21.

Pristup informacijama

1. Države članice osiguravaju da FOJ-evi, neovisno o njihovu organizacijskom statusu, imaju pristup informacijama koje su im potrebne za obavljanje zadaća, što uključuje financijske i administrativne informacije te informacije o izvršavanju zakonodavstva. Države članice osiguravaju da FOJ-evi imaju barem:

(a) trenutačan i izravan pristup sljedećim financijskim informacijama:

i. informacijama sadržanima u nacionalnim centraliziranim automatiziranim mehanizmima u skladu s člankom 16.;

ii. informacijama obveznika, uključujući informacije o prijenosima novčanih sredstava kako su definirani u članku 3. točki 9. Uredbe (EU) 2023/1113 i prijenosima kriptoimovine kako su definirani u članku 3. točki 10. te uredbe;

iii. informacijama o hipotekama i kreditima;

iv. informacijama sadržanima u nacionalnim bazama podataka o valutama i konverziji valuta;

v. informacijama o vrijednosnim papirima;

(b) trenutačan i izravan pristup sljedećim administrativnim informacijama:

i. fiskalnim podacima, uključujući podatke poreznih tijela te podatke dobivene na temelju članka 8. stavka 3.a Direktive Vijeća 2011/16/EU ([40]);

ii. informacijama o postupcima javne nabave robe ili usluga ili koncesija;

([40]) Direktiva Vijeća 2011/16/EU od 15. veljače 2011. o administrativnoj suradnji u području oporezivanja i stavljanju izvan snage Direktive 77/799/EEZ (SL L 64, 11.3.2011., str. 1.).

iii. informacijama iz BARIS-a iz članka 16., kao i iz nacionalnih registara nekretnina ili elektroničkih sustava za dohvat podataka te zemljišnih i katastarskih registara;

iv. informacijama sadržanima u nacionalnom registru o državljanstvu i popisu stanovništva za fizičke osobe;

v. informacijama sadržanima u nacionalnim registrima putovnica i viza;

vi. informacijama sadržanima u bazama podataka o prekograničnim putovanjima;

vii. informacijama sadržanima u poslovnim bazama podataka, među ostalim poslovnim registrima i registrima trgovačkih društava te bazama podataka o politički izloženim osobama;

viii. informacijama sadržanima u nacionalnim registrima motornih vozila, zrakoplova i plovila;

ix. informacijama sadržanima u nacionalnim registrima socijalne sigurnosti;

x. carinskim podacima, među ostalim o prekograničnim fizičkim prijenosima gotovine;

xi. informacijama sadržanima u nacionalnim registrima oružja;

xii. informacijama sadržanima u nacionalnim registrima stvarnog vlasništva;

xiii. podacima dostupnima međupovezivanjem središnjih registara u skladu s člankom 10. stavkom 18.;

xiv. informacijama sadržanima u registrima neprofitnih organizacija;

xv. informacijama nacionalnih financijskih nadzornika i regulatornih tijela u skladu s člankom 61. i člankom 67. stavkom 2.;

xvi. bazama podataka s podacima o trgovanju emisijama CO2 uspostavljenima na temelju Uredbe Komisije (EU) br. 389/2013 ([41]);

xvii. informacijama o godišnjim financijskim izvještajima trgovačkih društava;

xviii. nacionalnim registrima migracija i imigracija;

xix. informacijama u posjedu trgovačkih sudova;

xx. informacijama iz baza podataka o nesolventnosti i informacijama u posjedu upravitelja u slučaju nesolventnosti;

xxi. informacijama o sredstvima i drugoj imovini koja je zamrznuta ili imobilizirana na temelju ciljanih financijskih sankcija;

(c) izravan ili neizravan pristup sljedećim informacijama o izvršavanju zakonodavstva:

i. svim vrstama informacija ili podataka kojima već raspolažu nadležna tijela u kontekstu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili kaznenog progona kaznenih djela;

ii. svim vrstama informacija ili podataka kojima raspolažu javna tijela ili privatni subjekti u kontekstu sprečavanja, otkrivanja, istrage ili kaznenog progona kaznenih djela, a koji su nadležnim tijelima dostupni bez primjene mjera prisile na temelju nacionalnog prava.

Informacije iz prvog podstavka točke (c) obuhvaćaju kaznene evidencije, informacije o istragama, informacije o zamrzavanju ili oduzimanju imovine ili drugim istražnim ili privremenim mjerama te informacije o osuđujućim presudama i zapljenama.

Države članice mogu dopustiti da se pristup informacijama o izvršavanju zakonodavstva iz prvog podstavka točke (c) ograniči, razmatrajući svaki slučaj zasebno, ako je vjerojatno da će pružanje takvih informacija ugroziti istragu koja je u tijeku.

([41]) Uredba Komisije (EU) br. 389/2013 od 2. svibnja 2013. o uspostavi Registra Unije u skladu s Direktivom 2003/87/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, odlukama br. 280/2004/EZ i br. 406/2009/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o ukidanju uredbi Komisije (EU) br. 920/2010 i (EU) br. 1193/2011 (SL L 122, 3.5.2013., str. 1.).

2. Pristup informacijama navedenima u stavku 1. smatra se izravnim i trenutačnim ako FOJ može preuzeti informacije sadržane u IT bazi podataka, registru ili sustavu za dohvat podataka bez ikakvih međukoraka ili ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:

(a) subjekti ili tijela koji su u posjedu informacija žurno ih dostavljaju FOJ-evima; i

(b) nijedan subjekt, tijelo ili treća strana ne može intervenirati u tražene podatke ili informacije koje treba dostaviti.

3. Države članice osiguravaju da se FOJ-u odobri izravan pristup informacijama navedenima u stavku 1. prvom podstavku točki (c) kad god je to moguće. U slučajevima kad FOJ ima neizravan pristup informacijama, subjekt ili tijelo koji su u posjedu traženih informacija pravodobno ih dostavljaju.

4. U kontekstu svojih funkcija svaki FOJ može zatražiti, dobiti i upotrijebiti informacije od bilo kojeg obveznika radi izvršavanja svojih funkcija na temelju članka 19. stavka 3. ove Direktive, čak i ako nije podnesena prethodna prijava na temelju članka 69. stavka 1. prvog podstavka točke (a) ili članka 70. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/1624. Obveznici nisu dužni udovoljiti zahtjevima za informacijama podnesenima na temelju ovog stavka ako se ti zahtjevi odnose na informacije dobivene u situacijama iz članka 70. stavka 2. te uredbe.

Članak 22.

Odgovori na zahtjeve za informacijama

1. Države članice osiguravaju da FOJ-evi mogu pravodobno odgovoriti na obrazložene zahtjeve za informacijama koji su utemeljeni na zabrinutostima povezanima s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima ili financiranjem terorizma, a koje su podnijela nadležna tijela iz članka 2. stavka 1. točke 44. podtočaka (c) i (d) Uredbe (EU) 2024/1624 u njihovoj državi članici ako su te informacije već u posjedu FOJ-a i ako su potrebne, razmatrajući svaki slučaj zasebno. FOJ odlučuje o distribuciji informacija.

Ako postoje objektivni razlozi za pretpostavku da bi otkrivanje takvih informacija imalo negativan učinak na istrage ili analize u tijeku, ili, u iznimnim okolnostima, ako bi otkrivanje tih informacija očito bilo nerazmjerno legitimnim interesima fizičke ili pravne osobe ili bi bilo nebitno s obzirom na svrhe u koje je zatraženo, FOJ nije dužan udovoljiti zahtjevu za informacijama.

FOJ u tom slučaju tijelu koje je podnijelo zahtjev dostavlja obrazloženje u pisanom obliku.

2. Nadležna tijela FOJ-u daju povratne informacije o upotrebi i korisnosti informacija dostavljenih u skladu s ovim člankom i člankom 19. stavkom 3. te o ishodu radnji koje su poduzete i istraga koje su provedene na temelju tih informacija. Takve povratne informacije dostavljaju se što je prije moguće, a u svakom slučaju barem jedanput godišnje u agregiranom obliku, tako da FOJ može poboljšati svoju funkciju operativne analize.

Članak 23.

Dostavljanje informacija nadzornicima

1. Države članice osiguravaju da FOJ-evi nadzornicima, samoinicijativno ili na zahtjev, dostavljaju informacije koje bi mogle biti relevantne za potrebe nadzora na temelju poglavlja IV., uključujući barem informacije o sljedećem:

(a) kvaliteti i količini prijava sumnjivih transakcija koje su podnijeli obveznici;

(b) kvaliteti i pravodobnosti odgovorâ obveznika na zahtjeve FOJ-eva na temelju članka 69. stavka 1. prvog podstavka točke (b) Uredbe (EU) 2024/1624;

(c) relevantnim rezultatima strateških analiza provedenih na temelju članka 19. stavka 3. točke (b) ove Direktive, kao i svim relevantnim informacijama o trendovima i metodama u području pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma, što uključuje geografske i prekogranične rizike te rizike u nastajanju.

2. Države članice osiguravaju da FOJ-evi obavješćuju nadzornike kad god informacije kojima raspolažu upućuju na to da je moguće da su obveznici prekršili uredbe (EU) 2024/1624 i (EU) 2023/1113.

3. Osim ako je to nužno za potrebe stavka 2., države članice osiguravaju da informacije koje FOJ-evi dostavljaju na temelju ovog članka ne sadržavaju informacije o specifičnim fizičkim ili pravnim osobama ni o slučajevima koji uključuju fizičke ili pravne osobe koje su predmet analize ili istrage u tijeku ili informacije koje mogu dovesti do identifikacije fizičkih ili pravnih osoba.

Članak 24.

Suspenzija ili uskraćivanje suglasnosti

1. Države članice osiguravaju da su FOJ-evi ovlašteni za poduzimanje hitnih mjera, izravno ili neizravno, ako postoji sumnja da je transakcija povezana s pranjem novca ili financiranjem terorizma kako bi se suspendirala ili uskratila suglasnost za tu transakciju.

Države članice osiguravaju da se, ako je potreba za suspenzijom ili uskraćivanjem suglasnosti za transakciju ustanovljena na temelju sumnje prijavljene na temelju članka 69. Uredbe (EU) 2024/1624, suspenzija ili uskraćivanje suglasnosti izriču obvezniku u roku navedenom u članku 71. te uredbe. Ako se potreba za suspenzijom transakcije temelji na analitičkom radu FOJ-a, neovisno o tome je li obveznik podnio prethodnu prijavu, FOJ izriče suspenziju što je prije moguće.

FOJ izriče suspenziju ili uskraćivanje suglasnosti za transakciju kako bi sačuvao sredstva, obavio svoje analize, uključujući analizu transakcije, kako bi procijenio je li sumnja potvrđena i, ako jest, kako bi distribuirao rezultate analiza relevantnim nadležnim tijelima ne bi li se omogućilo donošenje odgovarajućih mjera.

Države članice određuju razdoblje suspenzije ili uskraćivanja suglasnosti primjenjivo u kontekstu analitičkog rada FOJ-a, koje nije dulje od 10 radnih dana. Države članice mogu odrediti dulje razdoblje ako FOJ-evi na temelju nacionalnog prava obavljaju funkciju praćenja, pljenidbe, zamrzavanja ili oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima. Ako se odredi dulje razdoblje suspenzije ili uskraćivanja suglasnosti, države članice osiguravaju da FOJ-evi izvršavaju svoju funkciju podložno odgovarajućim nacionalnim zaštitnim mjerama, kao što je mogućnost da osoba čija je transakcija suspendirana ospori tu suspenziju pred sudom.

Države članice osiguravaju da su FOJ-evi ovlašteni u bilo kojem trenutku ukinuti suspenziju ili uskraćivanje suglasnosti ako zaključe da suspenzija ili uskraćivanje suglasnosti više nisu potrebni za ispunjenje ciljeva iz trećeg podstavka.

Države članice osiguravaju da su FOJ-evi ovlašteni za suspenziju ili uskraćivanje suglasnosti, kako je navedeno u ovom stavku, na zahtjev FOJ-a iz druge države članice.

2. Ako postoji sumnja da je bankovni račun ili račun za plaćanje, račun kriptoimovine ili poslovni odnos povezan s pranjem novca ili financiranjem terorizma, države članice osiguravaju da je FOJ ovlašten za poduzimanje hitnih mjera, izravno ili neizravno, za suspenziju upotrebe tog računa ili suspenziju poslovnog odnosa kako bi očuvao sredstva, obavio svoje analize, procijenio je li sumnja potvrđena i, ako jest, kako bi distribuirao rezultate analiza relevantnim nadležnim tijelima ne bi li se omogućilo donošenje odgovarajućih mjera.

Države članice određuju razdoblje suspenzije primjenjivo u kontekstu analitičkog rada FOJ-a, koje nije dulje od pet radnih dana. Države članice mogu odrediti dulje razdoblje ako FOJ-evi na temelju nacionalnog prava obavljaju funkciju praćenja, pljenidbe, zamrzavanja ili oduzimanja imovinske koristi ostvarene kaznenim djelima. Ako se odredi dulje razdoblje suspenzije, države članice osiguravaju da FOJ-evi izvršavaju svoju funkciju podložno odgovarajućim nacionalnim zaštitnim mjerama, kao što je mogućnost da osoba čiji je bankovni račun ili račun za plaćanje, račun kriptoimovine ili poslovni odnos suspendiran ospori tu suspenziju pred sudom.

Države članice osiguravaju da su FOJ-evi ovlašteni u bilo kojem trenutku ukinuti suspenziju ako zaključe da da suspenzija više nije potrebna za ispunjenje ciljeva iz prvog podstavka.

Države članice osiguravaju da su FOJ-evi ovlašteni za suspenziju upotrebe računa ili suspenziju poslovnog odnosa, kako je navedeno u ovom stavku, na zahtjev FOJ-a iz druge države članice.

3. Izricanje suspenzije ili uskraćivanje suglasnosti u skladu s ovim člankom ne podrazumijeva nikakvu odgovornost FOJ-a, njegovih direktora ni zaposlenika.

Članak 25.

Nalozi za praćenje transakcija ili aktivnosti

Države članice osiguravaju da su FOJ-evi ovlašteni naložiti obveznicima da tijekom razdoblja koje FOJ odredi prate transakcije ili aktivnosti koje se provode putem jednog ili više bankovnih računa ili računa za plaćanje ili računa kriptoimovine ili drugih poslovnih odnosa kojima obveznik upravlja kad je riječ o osobama koje predstavljaju znatan rizik od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma. Države članice osiguravaju i da su FOJ-evi ovlašteni naložiti obvezniku da podnese izvješće o rezultatima praćenja.

Države članice osiguravaju da su FOJ-evi ovlašteni za izricanje mjera praćenja, kako je navedeno u ovom članku, na zahtjev FOJ-a iz druge države članice.

Članak 26.

Upozoravanje obveznika

1. Države članice osiguravaju da FOJ-evi mogu upozoriti obveznike na informacije relevantne za provedbu dubinske analize stranke na temelju poglavlja III. Uredbe (EU) 2024/1624. Te informacije uključuju:

(a) vrste transakcija ili aktivnosti koje predstavljaju znatan rizik od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma;

(b) konkretne osobe koje predstavljaju znatan rizik od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma;

(c) konkretna zemljopisna područja koja predstavljaju znatan rizik od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela i financiranja terorizma.

2. Zahtjev iz stavka 1. primjenjuje se tijekom razdoblja utvrđenog u nacionalnom pravu, koje ne premašuje šest mjeseci.

3. FOJ-evi obveznicima jedanput godišnje dostavljaju strateške informacije o tipologijama, pokazateljima rizika i trendovima u području pranja novca i financiranja terorizma.

Članak 27.

Godišnje izvješće FOJ-a

Svaka država članica osigurava da njezin FOJ objavljuje godišnje izvješće o svojim aktivnostima. Izvješće sadržava statističke podatke o sljedećem:

(a) daljnjem postupanju FOJ-a u vezi s prijavama sumnjivih transakcija i aktivnosti koje je primio;

(b) prijavama sumnjivih transakcija koje su podnijeli obveznici;

(c) objavama nadzornika i središnjih registara;

(d) distribuciji informacija nadležnim tijelima i daljnjem postupanju u vezi s tom distribucijom;

(e) zahtjevima podnesenima drugim FOJ-evima i zaprimljenima od njih;

(f) zahtjevima podnesenima nadležnim tijelima iz članka 2. stavka 1. točke 44. podtočke (c) Uredbe (EU) 2024/1624 i zaprimljenima od njih;

(g) dodijeljenim ljudskim resursima;

(h) podacima o prekograničnim fizičkim prijenosima gotovine koji su dobiveni od carinskih tijela na temelju članka 9. Uredbe (EU) 2018/1672.

Izvješće iz prvog stavka sadržava i informacije o trendovima i tipologijama utvrđenima u predmetima distribuiranima drugim nadležnim tijelima. Informacije sadržane u izvješću ne smiju omogućiti identifikaciju nijedne fizičke ili pravne osobe.

Članak 28.

Povratne informacije koje dostavlja FOJ

1. Države članice osiguravaju da FOJ-evi obveznicima dostavljaju povratne informacije o prijavama na temelju članka 69. Uredbe (EU) 2024/1624. U takvim povratnim informacijama navodi se barem kvaliteta dostavljenih informacija, pravodobnost prijave, opis sumnje i dokumentacija dostavljena u fazi podnošenja.

Dostavljanje povratnih informacija na temelju ovog članka ne tumači se na način da obuhvaća svaku prijavu koju obveznici podnesu.

FOJ dostavlja povratne informacije najmanje jedanput godišnje, bez obzira na to dostavlja li ih pojedinačnom obvezniku ili skupinama ili kategorijama obveznika, uzimajući u obzir ukupni broj sumnjivih transakcija koje su obveznici prijavili.

Povratne informacije stavljaju se na raspolaganje i nadzornicima kako bi im se omogućilo provođenje nadzora koji se temelji na procjeni rizika u skladu s člankom 40.

FOJ-evi svake godine izvješćuju AMLA-u o dostavljanju povratnih informacija obveznicima na temelju ovog članka i dostavljaju joj statističke podatke o broju prijava sumnjivih transakcija koje su dostavile kategorije obveznika.

AMLA do 10. srpnja 2028. FOJ-evima izdaje preporuke o najboljoj praksi i pristupima kad je riječ o dostavljanju povratnih informacija, među ostalim o vrsti i učestalosti povratnih informacija.

Obvezom dostavljanja povratnih informacija ne smiju se ugroziti tekuće analize koje provode FOJ-evi ni istrage ili administrativne mjere koje se poduzimaju nakon što FOJ-evi distribuiraju informacije te se ne utječe na primjenjivost zahtjeva u pogledu zaštite podataka i povjerljivosti.

2. Države članice osiguravaju da FOJ-evi carinskim tijelima barem jedanput godišnje dostave povratne informacije o učinkovitosti informacija dostavljenih na temelju članka 9. Uredbe (EU) 2018/1672 i daljnjem postupanju u vezi s njima.

Članak 29.

Suradnja među FOJ-evima

Države članice osiguravaju da FOJ-evi međusobno surađuju u najvećoj mogućoj mjeri, neovisno o njihovu organizacijskom statusu.

Članak 30.

Zaštićeni komunikacijski kanali

1. Uspostavlja se sustav za razmjenu informacija među FOJ-evima država članica („FIU.net”). Sustavom FIU.net osiguravaju se sigurna komunikacija i razmjena informacija te on omogućuje stvaranje pisanog zapisa svih aktivnosti obrade. Sustav FIU.net može se upotrebljavati i za komunikaciju s ekvivalentima FOJ-eva u trećim zemljama i s drugim tijelima, kao i s tijelima, uredima i agencijama Unije. Sustavom FIU.net upravlja AMLA.

Sustav FIU.net upotrebljava se za razmjenu informacija između FOJ-eva i AMLA-e za potrebe zajedničkih analiza na temelju članka 32. ove Direktive i članka 40. Uredbe (EU) 2024/1620.

2. Države članice osiguravaju da FOJ-evi razmjenjuju informacije na temelju članaka 31. i 32. putem sustava FIU.net. U slučaju tehničkog kvara sustava FIU.net informacije se prenose putem nekog drugog odgovarajućeg sredstva koje osigurava visoku razinu sigurnosti podataka i zaštite podataka.

Razmjena informacija između FOJ-eva i njihovih ekvivalenata u trećim zemljama koji nisu povezani na sustav FIU.net odvija se putem zaštićenih komunikacijskih kanala.

3. Države članice osiguravaju da njihovi FOJ-evi u što većoj mjeri surađuju u primjeni najsuvremenijih tehnologija u skladu s njihovim nacionalnim pravom kako bi ispunili svoje zadaće utvrđene u ovoj Direktivi.

Države članice osiguravaju i da FOJ-evi u što većoj mjeri surađuju u primjeni rješenja koja je razvila i kojima upravlja AMLA u skladu s člankom 5. stavkom 5. točkom i., člankom 45. stavkom 1. točkom (d) i člankom 47. Uredbe (EU) 2024/1620.

4. Države članice osiguravaju da FOJ-evi mogu upotrebljavati funkcionalnosti sustava FIU.net za unakrsnu usporedbu podataka koje stavljaju na raspolaganje na sustavu FIU.net s podacima koje su na taj sustav stavili drugi FOJ-evi te tijela, uredi i agencije Unije, pri čemu se prikazuje je li rezultat pronađen ili nije, u mjeri u kojoj je takva unakrsna usporedba u skladu s odgovarajućim mandatima tih tijela, ureda i agencija Unije.

5. AMLA može FOJ-u ili ekvivalentnom tijelu u trećoj zemlji ili tijelu, uredu ili agenciji Unije suspendirati pristup sustavu FIU.net ako ima razloga vjerovati da bi takav pristup ugrozio provedbu ovog poglavlja te sigurnost i povjerljivost informacija kojima raspolažu FOJ-evi i koje se razmjenjuju putem sustava FIU.net, među ostalim ako postoje zabrinutosti u pogledu neovisnosti i samostalnosti FOJ-a.

Članak 31.

Razmjena informacija među FOJ-evima

1. Države članice osiguravaju da FOJ-evi razmjenjuju, samoinicijativno ili na zahtjev, sve informacije koje mogu biti relevantne za FOJ-evu obradu ili analizu informacija povezanih s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima ili financiranjem terorizma te uključenim fizičkim ili pravnim osobama, neovisno o vrsti eventualnih predikatnih kaznenih djela, čak i ako vrsta eventualnih predikatnih kaznenih djela nije utvrđena u trenutku razmjene.

Zahtjev sadržava sve relevantne činjenice, osnovne informacije, razloge za zahtjev, veze sa zemljom FOJ-a kojem je upućen zahtjev i način na koji će se tražene informacije upotrijebiti.

Kad FOJ zaprimi prijavu na temelju članka 69. stavka 1. prvog podstavka točke (a) Uredbe (EU) 2024/1624 koja se odnosi na drugu državu članicu, odmah prosljeđuje prijavu ili sve relevantne informacije iz prijave FOJ-u te druge države članice.

2. AMLA do 10. srpnja 2026. izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda i dostavlja ga Komisiji na donošenje. U tom nacrtu provedbenih tehničkih standarda utvrđuje se format koji treba upotrebljavati za razmjenu informacija iz stavka 1.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 53. Uredbe (EU) 2024/1620.

3. AMLA do 10. srpnja 2026. izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda i dostavlja ga Komisiji na donošenje. U tom nacrtu regulatornih tehničkih standarda utvrđuju se kriteriji relevantnosti i kriteriji za odabir koji se primjenjuju kada se utvrđuje odnosi li se prijava podnesena na temelju članka 69. stavka 1. prvog podstavka točke (a) Uredbe (EU) 2024/1624 na drugu državu članicu, kako je navedeno u stavku 1. trećem podstavku ovog članka.

Komisija se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 49. do 52. Uredbe (EU) 2024/1620.

4. AMLA do 10. srpnja 2028. izdaje smjernice za FOJ-eve o postupcima koje treba uspostaviti pri prosljeđivanju i primanju prijave na temelju članka 69. stavka 1. prvog podstavka točke (a) Uredbe (EU) 2024/1624 koja se odnosi na drugu državu članicu te o daljnjem postupanju koje treba poduzeti u vezi s tom prijavom.

5. Države članice osiguravaju da se FOJ kojem je podnesen zahtjev, kad odgovara na zahtjev za informacijama iz stavka 1. koji mu je uputio drugi FOJ, obvezno služi svim ovlastima koje su mu na raspolaganju i kojima bi se obično služio u domaćem kontekstu za primanje i analizu informacija.

Kad FOJ želi dobiti dodatne informacije od obveznika s poslovnim nastanom u drugoj državi članici koji djeluje na državnom području države članice tog FOJ-a, upućuje zahtjev FOJ-u države članice na čijem državnom području obveznik ima poslovni nastan. Taj FOJ pribavlja informacije u skladu s člankom 69. stavkom 1. Uredbe (EU) 2024/1624 i odmah prosljeđuje odgovore.

6. Države članice osiguravaju da, ako se od FOJ-a zatraži da dostavi informacije na temelju stavka 1., on odgovara na zahtjev što je prije moguće, a u svakom slučaju najkasnije pet radnih dana nakon primitka zahtjeva, ako su tražene informacije u posjedu FOJ-a ili se nalaze u bazi podataka ili registru kojima FOJ kojem je upućen zahtjev može izravno pristupiti. U iznimnim i opravdanim slučajevima taj se rok može produljiti na najviše deset radnih dana. Ako FOJ kojem je upućen zahtjev ne može pribaviti tražene informacije, o tome obavješćuje FOJ koji je uputio zahtjev.

7. Države članice osiguravaju da u iznimnim, opravdanim i hitnim slučajevima te, odstupajući od stavka 6., ako se na temelju stavka 1. od FOJ-a zatraži dostava informacija koje se nalaze u bazi podataka ili registru kojima FOJ kojem je upućen zahtjev može izravno pristupiti ili koje su već u njegovu posjedu, FOJ kojem je upućen zahtjev dostavlja te informacije najkasnije jedan radni dan nakon primitka zahtjeva.

Ako FOJ kojem je upućen zahtjev ne može odgovoriti u roku od jednog radnog dana ili ne može izravno pristupiti informacijama, dostavlja obrazloženje za to. Ako bi dostavljanje traženih informacija u roku od jednog radnog dana nerazmjerno opteretilo FOJ kojem je upućen zahtjev, on može odgoditi dostavljanje tih informacija. U tom slučaju FOJ kojem je upućen zahtjev odmah obavješćuje FOJ koji je uputio zahtjev o toj odgodi. FOJ kojem je upućen zahtjev može produljiti rok za odgovor na zahtjev za informacijama na najviše tri radna dana.

8. FOJ može odbiti razmjenu informacija samo u iznimnim okolnostima u kojima bi razmjena bila u suprotnosti s temeljnim načelima njegova nacionalnog prava. Te se iznimne okolnosti pobliže određuju tako da se spriječe zloupotreba i nepotrebna ograničenja slobodne razmjene informacija u analitičke svrhe.

Države članice do 10. srpnja 2028. obavješćuju Komisiju o iznimnim okolnostima iz prvog podstavka. Države članice ažuriraju takve obavijesti ako se iznimne okolnosti utvrđene na nacionalnoj razini promijene.

Komisija objavljuje konsolidirani popis obavijesti iz drugog podstavka.

9. Komisija do 10. srpnja 2029. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem procjenjuje jesu li iznimne okolnosti o kojima je obaviještena na temelju stavka 8. opravdane.

Članak 32.

Zajedničke analize

1. Države članice osiguravaju da njihovi FOJ-evi mogu provoditi zajedničke analize sumnjivih transakcija i aktivnosti.

2. Za potrebe stavka 1. ovog članka relevantni FOJ-evi, kojima pomaže AMLA u skladu s člankom 40. Uredbe (EU) 2024/1620, osnivaju zajednički tim za analizu za konkretnu svrhu i na ograničeno razdoblje, koje se može produljiti zajedničkom suglasnošću, radi provedbe operativnih analiza sumnjivih transakcija ili aktivnosti u kojima sudjeluje jedan ili više FOJ-eva koji su osnovali tim.

3. Zajednički tim za analizu može se osnovati u sljedećim slučajevima:

(a) ako su za operativne analize koje provodi FOJ potrebne složene i zahtjevne analize koje su povezane s drugim državama članicama;

(b) ako više FOJ-eva provodi operativne analize u kojima je zbog okolnosti slučaja opravdano usklađeno djelovanje u uključenim državama članicama.

Zahtjev za osnivanje zajedničkog tima za analizu može podnijeti bilo koji od uključenih FOJ-eva ili AMLA na temelju članka 44. Uredbe (EU) 2024/1620.

4. Države članice osiguravaju da član osoblja njihova FOJ-a koji je raspoređen u zajednički tim za analizu može, u skladu s primjenjivim nacionalnim pravom i u granicama svoje nadležnosti, staviti timu na raspolaganje informacije koje su dostupne njegovu FOJ-u za potrebe analize koju provodi tim.

5. Ako je zajedničkom timu za analizu potrebna pomoć FOJ-a koji nije dio tima, može od tog FOJ-a zatražiti:

(a) da se pridruži zajedničkom timu za analizu;

(b) da zajedničkom timu za analizu dostavi financijske informacije.

6. Države članice osiguravaju da FOJ-evi mogu pozvati treće strane, uključujući tijela, urede i agencije Unije, da sudjeluju u zajedničkim analizama ako je to relevantno za svrhu zajedničkih analiza i ako je takvo sudjelovanje u okviru mandata tih trećih strana.

Države članice osiguravaju da FOJ-evi koji sudjeluju u zajedničkim analizama odrede uvjete koji se primjenjuju na sudjelovanje trećih strana i da uspostave mjere kojima se jamči povjerljivost i sigurnost razmijenjenih informacija. Države članice osiguravaju da se razmijenjene informacije upotrebljavaju isključivo u svrhe za koje je ta zajednička analiza provedena.

Članak 33.

Način na koji FOJ-evi upotrebljavaju informacije koje međusobno razmjenjuju

Informacije i dokumenti primljeni na temelju članaka 29., 31. i 32. upotrebljavaju se za obavljanje zadaća FOJ-a utvrđenih u ovoj Direktivi. Pri razmjeni informacija i dokumenata na temelju članaka 29. i 31. FOJ koji prenosi informacije može uvesti ograničenja i uvjete za upotrebu tih informacija, osim ako se prenošenje informacija odnosi na prijavu koju je podnio obveznik na temelju članka 69. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/1624 ili informacije iz nje, a koja se odnosi na drugu državu članicu u kojoj obveznik posluje na temelju slobode pružanja usluga i koja ne uključuje nikakvu vezu s državom članicom FOJ-a koji prenosi informacije. FOJ koji prima informacije poštuje ta ograničenja i uvjete.

Države članice osiguravaju da FOJ-evi imenuju barem jednu osobu za kontakt ili kontaktnu točku odgovornu za zaprimanje zahtjeva za informacijama od FOJ-eva iz drugih država članica.

Članak 34.

Suglasnost za daljnju distribuciju informacija koje razmjenjuju FOJ-evi

1. Države članice osiguravaju da se informacije koje se razmjenjuju na temelju članaka 29., 31. i 32. upotrebljavaju samo u svrhu za koju su zatražene ili dostavljene i da svaka distribucija tih informacija od strane FOJ-a koji prima informacije bilo kojem drugom tijelu, agenciji ili odjelu, odnosno svaka upotreba tih informacija u svrhe koje nisu prvotno odobrene, podliježe prethodnoj suglasnosti FOJ-a koji je dostavio informacije.

Zahtjevi iz prvog podstavka ovog stavka ne primjenjuju se ako se informacije koje je dostavio FOJ odnose na prijavu koju je podnio obveznik na temelju članka 69. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/1624, a koja se odnosi na drugu državu članicu u kojoj obveznik posluje na temelju slobode pružanja usluga i koja ne uključuje nikakvu vezu s državom članicom FOJ-a koji prenosi informacije.

2. Države članice osiguravaju da FOJ kojem je upućen zahtjev odmah i u što većoj mjeri dâ prethodnu suglasnost za distribuciju informacija nadležnim tijelima, neovisno o vrsti povezanih predikatnih kaznenih djela i o tome je li predikatno kazneno djelo utvrđeno. FOJ kojem je upućen zahtjev ne uskraćuje suglasnost za takvu distribuciju, osim ako bi to bilo izvan područja primjene njegovih odredaba o SPNFT-u ili bi moglo omesti istragu ili na neki drugi način ne bi bilo u skladu s temeljnim načelima nacionalnog prava te države članice. Svako takvo uskraćivanje suglasnosti na odgovarajući se način obrazlaže. Slučajevi u kojima FOJ-evi mogu uskratiti suglasnost pobliže se određuju tako da se spriječe zlouporaba i nepotrebna ograničenja distribucije informacija nadležnim tijelima.

3. Države članice do 10. srpnja 2028. obavješćuju Komisiju o iznimnim okolnostima u kojima distribucija ne bi bila u skladu s temeljnim načelima nacionalnog prava iz stavka 2. Države članice ažuriraju takve obavijesti ako se iznimne okolnosti utvrđene na nacionalnoj razini promijene.

Komisija objavljuje konsolidirani popis obavijesti iz prvog podstavka.

4. Komisija do 10. srpnja 2029. podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću u kojem procjenjuje jesu li iznimne okolnosti o kojima je obaviještena na temelju stavka 3. opravdane.

Članak 35.

Učinak kaznenopravnih odredaba

Razlike u definicijama predikatnih kaznenih djela u nacionalnim pravima ne smiju narušiti sposobnost FOJ-eva da pruže pomoć drugom FOJ-u niti ograničiti razmjenu, distribuciju i upotrebu informacija na temelju članaka 31., 32., 33. i 34.

Članak 36.

Povjerljivost prijava

1. Države članice osiguravaju da FOJ-evi imaju uspostavljene mehanizme za zaštitu identiteta obveznika i njihovih zaposlenika ili osoba na istovjetnom položaju, što uključuje zastupnike i distributere, koji prijave sumnje na temelju članka 69. stavka 1. prvog podstavka točke (a) Uredbe (EU) 2024/1624.

2. Države članice osiguravaju da FOJ-evi pri odgovaranju na zahtjeve nadležnih tijela za informacijama na temelju članka 22. ili pri distribuciji rezultata svojih analiza na temelju članka 19. ne otkrivaju izvor prijave iz stavka 1. ovog članka. Ovim se stavkom ne dovodi u pitanje primjenjivo nacionalno kazneno procesno pravo.

POGLAVLJE IV.

NADZOR SUZBIJANJA PRANJA NOVCA

ODJELJAK 1.

Opće odredbe

Članak 37.

Ovlasti i resursi nacionalnih nadzornika

1. Svaka država članica osigurava da svi obveznici s poslovnim nastanom na njezinu državnom području, osim u okolnostima iz članka 38., podliježu odgovarajućem i učinkovitom nadzoru. U tu svrhu svaka država članica imenuje jednog ili više nadzornika zaduženih za učinkovito praćenje usklađenosti obveznika s uredbama (EU) 2024/1624 i (EU) 2023/1113, kao i za poduzimanje mjera koje su potrebne kako bi se osigurala ta usklađenost.

Ako su države članice zbog prevladavajućeg općeg interesa uvele posebne zahtjeve u pogledu izdavanja odobrenja obveznicima za poslovanje na njihovu državnom području na temelju slobode pružanja usluga, one osiguravaju da njihovi nacionalni nadzornici nadziru aktivnosti koje ti obveznici obavljaju na temelju tih posebnih odobrenja, bez obzira na to obavljaju li se odobrene aktivnosti putem infrastrukture na njihovu državnom području ili na daljinu. Države članice osiguravaju i da se o nadzoru na temelju ovog podstavka obavijeste nadzornike države članice u kojoj se nalazi sjedište obveznika.

Ovaj stavak ne primjenjuje se kad AMLA djeluje kao nadzornik.

2. Države članice osiguravaju da nadzornici imaju odgovarajuće financijske, ljudske i tehničke resurse za obavljanje svojih zadaća navedenih u stavku 5. Države članice osiguravaju da je osoblje tih tijela visokog integriteta, da ima odgovarajuće vještine i da održava visoke profesionalne standarde, uključujući standarde povjerljivosti i zaštite podataka te standarde u pogledu sukoba interesa.

3. U slučaju obveznika iz članka 3. točke 3. podtočaka (a) i (b) Uredbe (EU) 2024/1624 države članice mogu dopustiti da funkciju iz stavka 1. ovog članka obavljaju samoregulatorna tijela ako ta samoregulatorna tijela imaju ovlasti iz stavka 6. ovog članka i odgovarajuće financijske, ljudske i tehničke resurse za obavljanje svojih funkcija. Države članice osiguravaju da je osoblje tih tijela visokog integriteta, da ima odgovarajuće vještine i da održava visoke profesionalne standarde, uključujući standarde povjerljivosti i zaštite podataka te standarde u pogledu sukoba interesa.

4. Ako je država članica nadzor nad određenom kategorijom obveznika povjerila više nadzornika, ona osigurava da ti nadzornici nadziru obveznike na dosljedan i učinkovit način u cijelom sektoru. Ta država članica u tu svrhu imenuje vodećeg nadzornika ili uspostavlja mehanizam za koordinaciju među tim nadzornicima.

Ako je država članica nadzor nad svim obveznicima povjerila više nadzornika, ona uspostavlja mehanizam za koordinaciju među tim nadzornicima kako bi se osigurao učinkovit nadzor obveznika u skladu s najvišim standardima. Takav mehanizam za koordinaciju uključuje sve nadzornike, osim u sljedećim slučajevima:

(a) ako je nadzor povjeren samoregulatornom tijelu, u mehanizmu za koordinaciju sudjeluje javno tijelo iz članka 52.;

(b) ako je nadzor nad određenom kategorijom obveznika povjeren više nadzornika, u mehanizmu za koordinaciju sudjeluje vodeći nadzornik; ako nije imenovan vodeći nadzornik, nadzornici među sobom imenuju svojeg predstavnika.

5. Za potrebe stavka 1. države članice osiguravaju da nacionalni nadzornici obavljaju sljedeće zadaće:

(a) distribuiraju relevantne informacije obveznicima na temelju članka 39.;

(b) odlučuju o slučajevima u kojima su specifični rizici koji su svojstveni određenom sektoru jasni i razumljivi te nisu potrebne pojedinačne dokumentirane procjene rizika na temelju članka 10. Uredbe (EU) 2024/1624;

(c) provjeravaju primjerenost i provedbu unutarnjih politika, postupaka i kontrola obveznika na temelju poglavlja II. Uredbe (EU) 2024/1624 te ljudskih resursa dodijeljenih za obavljanje zadaća koje se zahtijevaju tom uredbom, a u slučaju nadzornika subjekata za zajednička ulaganja odlučuju i o slučajevima u kojima subjekt za zajednička ulaganja može eksternalizirati prijavljivanje sumnjivih aktivnosti na temelju članka 18. stavka 7. Uredbe (EU) 2024/1624 nekom pružatelju usluga;

(d) redovito procjenjuju i prate rizike od pranja novca i financiranja terorizma, kao i rizike od neprovođenja i izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija, kojima su obveznici izloženi;

(e) prate ispunjavaju li obveznici svoje obveze u pogledu ciljanih financijskih sankcija;

(f) provode sve potrebne neizravne istrage, izravne inspekcije i tematske provjere i druga ispitivanja, procjene i analize potrebne za provjeru usklađenosti obveznika s Uredbom (EU) 2024/1624, i sa svim drugim administrativnim mjerama poduzetima na temelju članka 56.;

(g) poduzimaju odgovarajuće nadzorne mjere kako bi odgovorila na sve situacije utvrđene tijekom postupka nadzorne procjene u kojima su obveznici prekršili primjenjive zahtjeve i prate provedbu takvih mjera.

6. Države članice osiguravaju da nadzornici imaju odgovarajuće ovlasti za obavljanje zadaća iz stavka 5., uključujući ovlast za sljedeće:

(a) primoravanje obveznika da dostave sve informacije koje su relevantne za praćenje i provjeru usklađenosti s Uredbom (EU) 2024/1624 ili Uredbom (EU) 2023/1113 i za provođenje provjera, što uključuje i pružatelje usluga kojima je obveznik eksternalizirao dio svojih zadaća kako bi ispunio zahtjeve iz tih uredbi;

(b) primjenu odgovarajućih i proporcionalnih administrativnih mjera za ispravljanje situacije u slučaju kršenja, među ostalim izricanjem novčanih kazni u skladu s odjeljkom 4. ovog poglavlja.

7. Države članice osiguravaju da financijski nadzornici i nadzornici zaduženi za pružatelje usluga igara na sreću imaju dodatne ovlasti uz ovlasti iz stavka 6., uključujući ovlast za inspekciju poslovnih prostora obveznika bez prethodne najave kad je to potrebno za pravilno provođenje i učinkovitost inspekcije, te da imaju sva potrebna sredstva za provođenje takve inspekcije.

Za potrebe prvog podstavka nadzornici mogu barem:

(a) pregledati knjige i evidenciju obveznika i uzeti preslike ili izvatke iz tih knjiga i evidencije;

(b) dobiti pristup softveru, bazama podataka, informatičkim alatima ili drugim elektroničkim sredstvima za evidentiranje informacija koje obveznik upotrebljava;

(c) dobiti pisane ili usmene informacije od osoba odgovornih za unutarnje politike, postupke i kontrole u području SPNFT-a ili od njihovih predstavnika ili zaposlenika te od predstavnika ili zaposlenika subjekata kojima je obveznik eksternalizirao zadaće na temelju članka 18. Uredbe (EU) 2024/1624 te obaviti razgovor s drugim osobama koje pristanu na razgovor za potrebe prikupljanja informacija koje se odnose na predmet istrage.

Članak 38.

Nadzor nad oblicima infrastrukture određenih posrednika koji posluju na temelju slobode pružanja usluga

1. Ako se djelatnosti sljedećih obveznika obavljaju na njihovu državnom području na temelju slobode pružanja usluga preko zastupnika ili distributera ili putem drugih vrsta infrastrukture, među ostalim i kada se te djelatnosti obavljaju na temelju odobrenja za rad izdanog na temelju Direktive 2013/36/EU, države članice osiguravaju da takve djelatnosti podliježu nadzoru njihovih nacionalnih nadzornika:

(a) izdavatelja elektroničkog novca kako su definirani u članku 2. točki 3. Direktive 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([42]);

(b) pružatelja platnih usluga kako su definirani u članku 4. točki 11. Direktive (EU) 2015/2366; i

(c) pružatelja usluga povezanih s kriptoimovinom.

Za potrebe prvog podstavka nadzornici države članice u kojoj se djelatnosti obavljaju djelotvorno prate i osiguravaju usklađenost s uredbama (EU) 2024/1624 i (EU) 2023/1113.

2. Odstupajući od stavka 1., nadzor nad zastupnicima, distributerima ili drugim vrstama infrastrukture iz tog stavka provodi nadzornik države članice u kojoj se nalazi sjedište obveznika ako:

(a) kriteriji utvrđeni u regulatornom tehničkom standardu iz članka 41. stavka 2. nisu ispunjeni; i

(b) nadzornik države članice u kojoj se nalaze ti zastupnici, distributeri ili druge vrste infrastrukture obavijesti nadzornika države članice u kojoj se nalazi sjedište obveznika da, s obzirom na ograničenu infrastrukturu subjekta na njezinu državnom području, nadzor nad djelatnostima iz stavka 1. treba provesti nadzornik države članice u kojoj se nalazi sjedište obveznika.

3. Za potrebe ovog članka nadzornik države članice u kojoj se nalazi sjedište obveznika i nadzornik države članice u kojoj obveznik posluje na temelju slobode pružanja usluga putem zastupnika ili distributera ili putem drugih vrsta infrastrukture međusobno si dostavljaju sve informacije potrebne za procjenu jesu li ispunjeni kriteriji iz stavka 2. točke (a), među ostalim o svakoj promjeni okolnosti obveznika koja može utjecati na ispunjavanje tih kriterija.

([42]) Direktiva 2009/110/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. rujna 2009. o osnivanju, obavljanju djelatnosti i bonitetnom nadzoru poslovanja institucija za elektronički novac te o izmjeni direktiva 2005/60/EZ i 2006/48/EZ i stavljanju izvan snage Direktive 2000/46/EZ (SL L 267, 10.10.2009., str. 7.).

4. Države članice osiguravaju da nadzornik države članice u kojoj se nalazi sjedište obveznika obavijesti obveznika u roku od dva tjedna od primitka obavijesti iz stavka 2. točke (b) da će provoditi nadzor nad aktivnostima zastupnika, distributera ili drugih vrsta infrastrukture putem kojih obveznici posluju na temelju slobode pružanja usluga u drugoj državi članici te o svim naknadnim promjenama njihova nadzora.

5. Ovaj članak ne primjenjuje se kad AMLA djeluje kao nadzornik.

Članak 39.

Pružanje informacija obveznicima

1. Države članice osiguravaju da nadzornici stavljaju informacije o pranju novca i financiranju terorizma na raspolaganje obveznicima pod svojim nadzorom.

2. Informacije iz stavka 1. uključuju sljedeće:

(a) procjenu rizika na razini Unije koju provede Komisija na temelju članka 7. i sve relevantne preporuke Komisije na temelju tog članka;

(b) nacionalne ili sektorske procjene rizika provedene na temelju članka 8.;

(c) relevantne smjernice, preporuke i mišljenja koja izdaje AMLA u skladu s člancima 54. i 55. Uredbe (EU) 2024/1620;

d) informacije o trećim zemljama identificiranima na temelju poglavlja III. odjeljka 2. Uredbe (EU) 2024/1624;

(e) sve smjernice i izvješća koje izrađuju AMLA, drugi nadzornici i, prema potrebi, javno tijelo koje nadgleda samoregulatorna tijela, FOJ ili bilo koje drugo nadležno tijelo ili međunarodne organizacije i stručnjaci za određivanje standarda, o metodama pranja novca i financiranja terorizma koje bi se mogle primjenjivati u određenom sektoru i naznakama koje bi mogle olakšati identifikaciju transakcija ili aktivnosti za koje postoji rizik da su povezane s pranjem novca i financiranjem terorizma u tom sektoru, kao i smjernice o obvezama obveznika u vezi s ciljanim financijskim sankcijama.

3. Države članice osiguravaju da nadzornici prema potrebi provode aktivnosti informiranja kako bi obavijestili obveznike pod svojim nadzorom o njihovim obvezama.

4. Države članice osiguravaju da nadzornici informacije o osobama ili subjektima imenovanima u vezi s ciljanim financijskim sankcijama i financijskim sankcijama UN-a odmah stave na raspolaganje obveznicima pod svojim nadzorom.

Članak 40.

Nadzor koji se temelji na procjeni rizika

1. Države članice osiguravaju da nadzornici primjenjuju pristup nadzoru koji se temelji na procjeni rizika. U tu svrhu države članice osiguravaju da nadzornici:

(a) jasno razumiju rizik od pranja novca i financiranja terorizma prisutan u svojoj državi članici;

(b) procjenjuju sve relevantne informacije o specifičnim domaćim i međunarodnim rizicima povezanima sa strankama, proizvodima i uslugama obveznika;

(c) temelje učestalost i intenzitet izravnog, neizravnog i tematskog nadzora na profilu rizičnosti obveznika te na rizicima od pranja novca i financiranja terorizma prisutnima u dotičnoj državi članici.

Za potrebe prvog podstavka točke (c) ovog stavka nadzornici izrađuju godišnje nadzorne programe u kojima se uzimaju u obzir vrijeme i resursi potrebni za brzu reakciju u slučaju objektivnih i znatnih naznaka kršenja uredbi (EU) 2024/1624 i (EU) 2023/1113.

2. AMLA do 10. srpnja 2026. izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda i dostavlja ga Komisiji na donošenje. U tom nacrtu regulatornih tehničkih standarda utvrđuju se referentne vrijednosti i metodologija za procjenu i klasifikaciju profila inherentne i preostale rizičnosti obveznika te učestalost preispitivanja takvog profila rizičnosti. Pri određivanju te učestalosti uzimaju se u obzir svi važni događaji i promjene u upravljanju i poslovanju obveznika te priroda i veličina poslovanja.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 49. do 52. Uredbe (EU) 2024/1620.

3. AMLA do 10. srpnja 2028. izdaje smjernice za nadzornike o sljedećem:

(a) značajkama pristupa nadzoru koji se temelji na procjeni rizika;

(b) mjerama koje treba uspostaviti u okviru nadzornika kako bi se osigurao odgovarajući i učinkovit nadzor, među ostalim za osposobljavanje njihova osoblja;

(c) koracima koje treba poduzeti pri provedbi nadzora koji se temelji na procjeni rizika.

Prema potrebi, u smjernicama iz prvog podstavka uzimaju se u obzir rezultati procjena provedenih na temelju članaka 30. i 35. Uredbe (EU) 2024/1620.

4. Države članice osiguravaju da nadzornici uzimaju u obzir stupanj diskrecije dopušten obvezniku te prikladno preispituju procjene rizika na kojima se temelji ta diskrecija te primjerenost njegovih unutarnjih politika, postupaka i kontrola.

5. Države članice osiguravaju da nadzornici pripreme detaljno godišnje izvješće o radu te da sažetak tog izvješća bude javno objavljen. Taj sažetak ne sadržava povjerljive informacije i uključuje:

(a) kategorije obveznika pod nadzorom i broj obveznika po kategoriji;

(b) opis ovlasti koje su povjerene nadzornicima i zadaća koje su im dodijeljene te, prema potrebi, mehanizama iz članka 37. stavka 4. u kojima sudjeluju te, za vodećeg nadzornika, sažetak provedenih koordinacijskih aktivnosti;

(c) pregled provedenih nadzornih aktivnosti.

Članak 41.

Središnje kontaktne točke

1. Za potrebe članka 37. stavka 1. i članka 38. stavka 1. države članice mogu zahtijevati da izdavatelji elektroničkog novca, pružatelji platnih usluga i pružatelji usluga povezanih s kriptoimovinom koji upravljaju poslovnim nastanima na njihovu državnom području, osim društva kćeri ili podružnice, ili koji posluju na njihovu državnom području preko zastupnika ili distributera ili putem drugih vrsta infrastrukture na temelju slobode pružanja usluga, imenuju središnju kontaktnu točku na njihovu državnom području. Ta središnja kontaktna točka osigurava u ime obveznika usklađenost s pravilima o SPNFT-u i nadzornicima olakšava nadzor, među ostalim tako da im na zahtjev dostavi dokumente i informacije.

2. AMLA do 10. srpnja 2026. izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda i dostavlja ga Komisiji na donošenje. U tom nacrtu regulatornih tehničkih standarda utvrđuju se kriteriji na temelju kojih se utvrđuju okolnosti u kojima je primjereno imenovati središnju kontaktnu točku na temelju stavka 1. te funkcije središnjih kontaktnih točaka.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 49. do 52. Uredbe (EU) 2024/1620.

Članak 42.

Otkrivanje informacija FOJ-evima

1. Države članice osiguravaju da nadzornici koji tijekom provjera obveznika ili na neki drugi način otkriju činjenice koje bi mogle biti povezane s pranjem novca, povezanim predikatnim kaznenim djelima ili financiranjem terorizma o tome odmah obavijeste FOJ.

2. Države članice osiguravaju da nadzornici koji su ovlašteni za nadzor tržišta dionica, deviznog tržišta i tržišta financijskih izvedenica obavijeste FOJ ako otkriju informacije koje bi mogle biti povezane s pranjem novca ili financiranjem terorizma.

3. Države članice osiguravaju da usklađenost sa zahtjevima iz ovog članka ne zamjenjuje obvezu nadzornih tijela da izvješćuju relevantna nadležna tijela o svakoj kriminalnoj aktivnosti koju otkriju ili za koju saznaju u kontekstu svojih nadzornih aktivnosti.

Članak 43.

Pružanje informacija FOJ-evima

Države članice osiguravaju da nadzornici FOJ-u dostavljaju barem sljedeće informacije:

(a) popis poslovnih nastana koji posluju u dotičnoj državi članici i popis infrastrukture pod njihovim nadzorom na temelju članka 38. stavka 1. te sve promjene tih popisa;

(b) sve relevantne rezultate koji upućuju na ozbiljne nedostatke u sustavima izvješćivanja obveznika;

(c) rezultate procjena rizika provedenih na temelju članka 40., u agregiranom obliku.

Članak 44.

Opća načela u vezi sa suradnjom u području nadzora

Države članice osiguravaju da nadzornici tijela međusobno surađuju u najvećoj mogućoj mjeri, bez obzira na njihovu prirodu ili status. Takva suradnja može uključivati provedbu, u okviru ovlasti nadzornika kojem je upućen zahtjev, ispitivanja u ime nadzornika koji podnosi zahtjev i naknadnu razmjenu informacija dobivenih tim ispitivanjima, ili olakšavanje provedbe takvih ispitivanja nadzorniku koji podnosi zahtjev.

Članak 45.

Pružanje informacija o prekograničnim aktivnostima

1. Države članice osiguravaju da nadzornici matične države članice obavijeste nadzornike države članice domaćina što je prije moguće, a u svakom slučaju u roku od tri mjeseca od primitka obavijesti na temelju članka 8. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/1624, o aktivnostima koje obveznik namjerava provoditi u državi članici domaćinu.

O svakoj naknadnoj promjeni o kojoj su obaviješteni nadzornici matične države članice na temelju članka 8. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/1624 nadzornici države članice domaćina obavješćuju se što je prije moguće, a u svakom slučaju u roku od mjesec dana od primitka.

2. Države članice osiguravaju da nadzornici matične države članice s nadzornicima države članice domaćina razmjenjuju informacije o aktivnostima koje obveznik stvarno provodi na državnom području države članice domaćina koje primaju u kontekstu svojih nadzornih aktivnosti, uključujući informacije koje su dostavili obveznici kao odgovor na upitnike u vezi s nadzorom, i sve relevantne informacije povezane s aktivnostima koje se provode u državi članici domaćinu.

Informacije iz prvog podstavka razmjenjuju se najmanje jednom godišnje. Ako se te informacije dostavljaju u agregiranom obliku, države članice osiguravaju da nadzornici matične države članice odmah odgovore na svaki zahtjev nadzornika države članice domaćina za dodatne informacije.

Odstupajući od drugog podstavka ovog stavka, države članice osiguravaju da nadzornici matične države članice obavijeste nadzornike države članice domaćina odmah po primitku obavijesti obveznika na temelju članka 8. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/1624 o početku aktivnosti u državi članici domaćinu.

Članak 46.

Odredbe o suradnji u kontekstu nadzora grupe

1. U slučaju kreditnih institucija i financijskih institucija koje su dio grupe, države članice osiguravaju da, za potrebe utvrđene u članku 37. stavku 1., financijski nadzornici matične države članice i financijski nadzornici države članice domaćina međusobno surađuju u najvećoj mogućoj mjeri, bez obzira na njihovu prirodu ili status. Oni surađuju i s AMLA-om kad djeluje kao nadzornik.

2. Osim kad AMLA djeluje kao nadzornik, države članice osiguravaju da financijski nadzornici matične države članice nadziru učinkovitu provedbu politika, postupaka i kontrola na razini grupe iz poglavlja II. odjeljka 2. Uredbe (EU) 2024/1624. Države članice osiguravaju i da financijski nadzornici države članice domaćina nadziru usklađenost poslovnih nastana koji se nalaze na njihovu državnom području s uredbama (EU) 2024/1624 i (EU) 2023/1113.

3. Za potrebe ovog članka, osim u slučajevima kad su uspostavljeni kolegiji nadzornika za SPNFT u skladu s člankom 49., države članice osiguravaju da financijski nadzornici razmjenjuju sve informacije koje su im potrebne za obavljanje nadzornih zadaća, na zahtjev ili na vlastitu inicijativu. Financijski nadzornici posebno razmjenjuju sve informacije koje bi mogle znatno utjecati na procjenu inherentne ili preostale izloženosti riziku kreditne institucije ili financijske institucije u drugoj državi članici, uključujući:

(a) informacije o utvrđivanju pravne, upravljačke i organizacijske strukture grupe, među ostalim svih društava kćeri i podružnica;

(b) relevantne informacije o stvarnim vlasnicima i višem rukovodstvu, uključujući ishode provjera primjerenosti, bez obzira na to provode li se na temelju ove Direktive ili drugih pravnih akata Unije;

(c) informacije o politikama, postupcima i kontrolama uspostavljenima unutar grupe;

(d) informacije o dubinskoj analizi stranke, uključujući dosjee o stranci i evidencije o transakcijama;

(e) informacije o nepovoljnim kretanjima povezanima s matičnim društvom, društvima kćerima ili podružnicama koja bi mogla ozbiljno utjecati na druge dijelove grupe;

(f) informacije o novčanim kaznama koje financijski nadzornici namjeravaju izreći i administrativnim mjerama koje financijski nadzornici namjeravaju primijeniti u skladu s odjeljkom 4. ovog poglavlja.

Države članice osiguravaju i da financijski nadzornici mogu, u okviru svojih ovlasti, provoditi ispitivanja u ime nadzornika koji podnosi zahtjev i podijeliti informacije dobivene takvim ispitivanjima, ili olakšati nadzorniku koji podnosi zahtjev provedbu takvih ispitivanja.

4. AMLA do 10. srpnja 2026. izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda i dostavlja ga Komisiji na donošenje. U tom nacrtu regulatornih tehničkih standarda detaljno se navode dužnosti nadzornika matične države i nadzornika države domaćina te načini njihove suradnje.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 49. do 52. Uredbe (EU) 2024/1620.

5. Financijski nadzornici mogu se obratiti AMLA-i u bilo kojoj od sljedećih situacija:

(a) ako financijski nadzornik nije dostavio informacije iz stavka 3.;

(b) ako je zahtjev za suradnju odbijen ili se na njega nije odgovorilo u razumnom roku;

(c) ako postoji neslaganje na temelju objektivnih razloga o utvrđenim kršenjima i o novčanim kaznama koje treba izreći ili administrativnim mjerama koje treba primijeniti prema obvezniku ili grupi radi otklanjanja tih kršenja.

AMLA može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene na temelju članka 33. Uredbe (EU) 2024/1620. U tom slučaju AMLA daje mišljenje o predmetu zahtjeva u roku od mjesec dana.

6. Države članice osiguravaju da se ovaj članak primjenjuje i na nadzor:

(a) grupa obveznika u nefinancijskom sektoru;

(b) obveznika koji posluju na temelju slobode pružanja usluga bez ikakve infrastrukture u državi članici koja nije država članica u kojoj imaju poslovni nastan, ako nadzor nad aktivnostima u toj drugoj državi članici provode nadzornici te druge države članice na temelju članka 37. stavka 1. drugog podstavka.

Ako se situacije iz stavka 5. pojave u vezi s nefinancijskim nadzornicima, AMLA može djelovati u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene na temelju članka 38. Uredbe (EU) 2024/1620.

Države članice osiguravaju i da u slučajevima kada su obveznici u nefinancijskom sektoru dio struktura koje imaju zajedničko vlasništvo, upravu ili nadzor usklađenosti, uključujući mreže ili partnerstva, nefinancijski nadzornici surađuju i razmjenjuju informacije.

Članak 47.

Suradnja u području nadzora u vezi s obveznicima koji obavljaju prekogranične aktivnosti

1. Ako obveznici koji nisu dio grupe obavljaju prekogranične aktivnosti iz članka 54. stavka 1. i nadzor dijele nadzornici matične države članice i države članice domaćina na temelju članka 37. stavka 1. i članka 38. stavka 1., države članice osiguravaju da ti nadzornici surađuju u najvećoj mogućoj mjeri i da si međusobno pomažu u provedbi nadzora na temelju članka 37. stavka 1. i članka 38. stavka 1.

Za potrebe prvog podstavka, osim u slučajevima kada su kolegiji nadzornika za SPNFT uspostavljeni u skladu s člankom 49., države članice osiguravaju da nadzornici:

(a) razmjenjuju sve informacije koje su im potrebne za obavljanje njihovih nadzornih zadaća, na zahtjev ili na vlastitu inicijativu, uključujući informacije iz članka 46. stavka 3. prvog podstavka točaka (a), (b) i (d), ako su te informacije potrebne za obavljanje nadzornih zadaća;

(b) međusobno se obavješćuju o svakom nepovoljnom razvoju događaja povezanom s obveznikom, njegovim poslovnim nastanima ili vrstama infrastrukture koji bi mogao ozbiljno utjecati na usklađenost obveznika s primjenjivim zahtjevima te o novčanim kaznama koje namjeravaju izreći ili administrativnim mjerama koje namjeravaju poduzeti u skladu s odjeljkom 4. ovog poglavlja;

(c) mogu, u okviru svojih ovlasti, provoditi ispitivanja u ime nadzornika koji podnosi zahtjev i podijeliti informacije dobivene takvim ispitivanjima, ili olakšati nadzorniku koji podnosi zahtjev provedbu takvih ispitivanja.

Ovaj stavak primjenjuje se i u slučaju obveznika koji imaju poslovni nastan u jednoj državi članici i posluju na temelju slobode pružanja usluga u drugoj državi članici bez ikakve infrastrukture u njoj, ako nadzor nad aktivnostima u toj drugoj državi članici provode nadzornici te države članice na temelju članka 37. stavka 1. drugog podstavka.

2. Ako je nadzor obveznika i bilo koje od njegovih vrsta infrastrukture u drugim državama članicama povjeren nadzornicima matične države članice na temelju članka 38. stavka 2., države članice osiguravaju da nadzornici matične države članice redovito obavješćuju nadzornike države članice domaćina o mjerama koje su na snazi unutar obveznika i o usklađenosti tog obveznika s primjenjivim zahtjevima, uključujući one koji su na snazi u državi članici domaćinu. Ako se utvrde ozbiljna, opetovana ili sustavna kršenja, nadzornici matične države članice odmah obavješćuju nadzornike države članice domaćina o tim kršenjima i o svim novčanim kaznama koje namjeravaju izreći i administrativnim mjerama koje namjeravaju primijeniti kako bi ih otklonili.

Države članice osiguravaju da nadzornici države članice domaćina pružaju pomoć nadzornicima matične države članice kako bi se osigurali provjera usklađenosti obveznika s pravnim zahtjevima. Države članice osobito osiguravaju da nadzornici države članice domaćina obavijeste nadzornike matične države članice o svim ozbiljnim sumnjama koje imaju u pogledu usklađenosti obveznika s primjenjivim zahtjevima te da sve informacije koje posjeduju u tom pogledu razmjenjuju s nadzornicima matične države članice.

Ovaj stavak primjenjuje se i u slučaju obveznika koji imaju poslovni nastan u jednoj državi članici i posluju na temelju slobode pružanja usluga u drugoj državi članici bez ikakve infrastrukture u njoj, osim u slučajevima kad nadzor nad aktivnostima u toj drugoj državi članici provode nadzornici te države članice na temelju članka 37. stavka 1. drugog podstavka.

3. Nadzornici se mogu obratiti AMLA-i u bilo kojoj od sljedećih situacija:

(a) ako nadzornik nije dostavio informacije iz stavka 1. drugog podstavka točaka (a) i (b) ili stavka 2. prvog i drugog podstavka;

(b) ako je zahtjev za suradnju odbijen ili se na njega nije odgovorilo u razumnom roku;

(c) ako postoji neslaganje na temelju objektivnih razloga o utvrđenim kršenjima i o novčanim kaznama koje treba izreći ili administrativnim mjerama koje treba primijeniti prema obvezniku radi otklanjanja tih kršenja.

AMLA djeluje u skladu s ovlastima koje su joj dodijeljene na temelju članaka 33. i 38. Uredbe (EU) 2024/1620. AMLA daje mišljenje o predmetu zahtjeva u roku od mjesec dana.

Članak 48.

Razmjena informacija o provedbi politika na razini grupe u trećim zemljama

Nadzornici, uključujući AMLA-u, međusobno se obavješćuju o slučajevima u kojima pravom treće zemlje nije dopuštena provedba politika, postupaka i kontrola iz članka 16. Uredbe (EU) 2024/1624. U takvim slučajevima nadzornici mogu poduzeti koordinirana djelovanja kako bi se iznašlo rješenje. Kad procjenjuju koje treće zemlje ne dopuštaju provedbu politika, postupaka i kontrola iz članka 16.Uredbe (EU) 2024/1624, nadzornici uzimaju u obzir sva pravna ograničenja koja bi mogla ometati pravilnu provedbu tih politika, postupaka i kontrola, uključujući poslovne tajne, nedostatnu razinu zaštite podataka i druga ograničenja razmjene informacija koja bi u tu svrhu mogla biti relevantna.

ODJELJAK 2.

Suradnja s kolegijima nadzornika za SPNFT i s ekvivalentnim tijelima u trećim zemljama

Članak 49.

Kolegiji nadzornika za SPNFT u financijskom sektoru

1. Države članice osiguravaju da financijski nadzornik zadužen za matično društvo grupe kreditnih institucija ili financijskih institucija ili sjedište kreditne institucije ili financijske institucije uspostavi namjenske kolegije nadzornika za SPNFT u bilo kojoj od sljedećih situacija:

(a) ako je kreditna institucija ili financijska institucija, uključujući grupe tih institucija, osnovala poslovne nastane u najmanje dvjema različitim državama članicama koje nisu država članica u kojoj se nalazi njezino sjedište;

(b) ako je kreditna institucija ili financijska institucija iz treće zemlje osnovala poslovne nastane u najmanje trima državama članicama.

2. Stalni članovi kolegija su financijski nadzornik zadužen za matično društvo ili sjedište, financijski nadzornici zaduženi za poslovne nastane u državama članicama domaćinima i financijski nadzornici zaduženi za infrastrukturu u državama članicama domaćinima na temelju članka 38.

3. Ovaj članak ne primjenjuje se kad AMLA djeluje kao nadzornik.

4. Aktivnosti kolegija nadzornika za SPNFT razmjerne su razini rizika od pranja novca i financiranja terorizma kojima je izložena kreditna institucija ili financijska institucija ili grupa te opsegu njezinih prekograničnih aktivnosti.

5. Za potrebe stavka 1. države članice osiguravaju da financijski nadzornici utvrde:

(a) sve kreditne institucije ili financijske institucije koje imaju odobrenje za rad u svojoj državi članici i koje imaju poslovne nastane u drugim državama članicama ili trećim zemljama;

(b) sve poslovne nastane koje su kreditne institucije ili financijske institucije osnovale u drugim državama članicama ili trećim zemljama;

(c) poslovne nastane koje su na njihovu državnom području osnovale kreditne institucije ili financijske institucije iz drugih država članica ili trećih zemalja.

6. U situacijama koje nisu obuhvaćene člankom 38., u kojima kreditne institucije ili financijske institucije obavljaju aktivnosti u drugim državama članicama na temelju slobode pružanja usluga, financijski nadzornik matične države članice može pozvati financijske nadzornike tih država članica da sudjeluju u kolegiju kao promatrači.

7. Ako grupa kreditnih institucija ili financijskih institucija uključuje bilo kojeg od obveznika u nefinancijskom sektoru, financijski nadzornik koji uspostavlja kolegij poziva nadzornike tih obveznika da sudjeluju u kolegiju.

8. Države članice mogu dopustiti uspostavu kolegijâ nadzornika za SPNFT ako je kreditna institucija ili financijska institucija s poslovnim nastanom u Uniji osnovala poslovne nastane u najmanje dvjema trećim zemljama. Financijski nadzornici mogu pozvati ekvivalentna tijela u tim trećim zemljama da uspostave takav kolegij. Financijski nadzornici koji sudjeluju u kolegiju sklapaju pisani sporazum s pojedinostima o uvjetima i postupcima za suradnju i razmjenu informacija.

9. Države članice osiguravaju da kolegiji služe, među ostalim, za razmjenu informacija, pružanje uzajamne pomoći ili koordinaciju nadzornog pristupa grupi ili instituciji, uključujući, prema potrebi, poduzimanje odgovarajućih i proporcionalnih mjera za odgovaranje na ozbiljna kršenja uredbi (EU) 2024/1624 i (EU) 2023/1113 koja su otkrivena na razini grupe ili kreditne institucije ili financijske institucije ili u poslovnim nastanima koje je osnovala grupa ili institucija u jurisdikciji nadzornika koji sudjeluje u kolegiju.

10. AMLA može prisustvovati sastancima kolegija nadzornika za SPNFT i olakšava njihov rad u skladu s člankom 31. Uredbe (EU) 2024/1620. Ako AMLA odluči sudjelovati na sastancima kolegija nadzornika za SPNFT, ima status promatrača.

11. Financijski nadzornici mogu dopustiti ekvivalentnim tijelima u trećim zemljama da kao promatrači sudjeluju na kolegijima nadzornika za SPNFT u slučaju iz stavka 1. točke (b) ili ako grupe ili kreditne institucije ili financijske institucije iz Unije upravljaju podružnicama i društvima kćerima u tim trećim zemljama, pod sljedećim uvjetima:

(a) ekvivalentna tijela iz trećih zemalja podnose zahtjev za sudjelovanje i članovi kolegija slažu se s njihovim sudjelovanjem ili se članovi kolegija slažu da će pozvati ta ekvivalentna tijela iz trećih zemalja;

(b) poštuju se pravila Unije o zaštiti podataka koja se odnose na prijenos podataka;

(c) ekvivalentna tijela iz trećih zemalja potpisuju pisani sporazum iz stavka 8. treće rečenice i unutar kolegija razmjenjuju relevantne informacije koje posjeduju za nadzor kreditnih institucija ili financijskih institucija ili grupe;

(d) otkrivene informacije podliježu zahtjevima u pogledu čuvanja poslovne tajne koji su barem istovjetni onima iz članka 67. stavka 1. te se upotrebljavaju isključivo u svrhe obavljanja nadzornih zadaća uključenih financijskih nadzornika ili ekvivalentnih tijela u trećim zemljama.

Države članice osiguravaju da financijski nadzornici koji osnivaju kolegije provedu procjenu toga jesu li ispunjeni uvjeti iz prvog podstavka i podnesu je stalnim članovima kolegija. Ta se procjena provodi prije nego što se ekvivalentnom tijelu iz treće zemlje dopusti da se pridruži kolegiju i nakon toga se može ponoviti prema potrebi. Financijski nadzornici matične države članice za provedbu te procjene zatražiti potporu AMLA-e.

12. Ako stalni članovi kolegija to smatraju potrebnim, mogu se pozvati dodatni promatrači, pod uvjetom da se poštuju zahtjevi u pogledu povjerljivosti. Promatrači mogu obuhvaćati bonitetne nadzornike, uključujući ESB koji djeluje u skladu s Uredbom Vijeća (EU) br. 1024/2013 ([43]), kao i europska nadzorna tijela i FOJ-eve.

13. Ako se članovi kolegija ne slažu oko mjera koje treba poduzeti u vezi s obveznikom, mogu uputiti predmet AMLA-i i zatražiti njezinu pomoć u skladu s člankom 33. Uredbe (EU) 2024/1620.

14. AMLA do 10. srpnja 2026. izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda i dostavlja ga Komisiji na donošenje. U tom nacrtu regulatornih tehničkih standarda utvrđuju se:

(a) opći uvjeti za funkcioniranje, na temelju procjene rizika, kolegija nadzornika za SPNFT u financijskom sektoru, uključujući uvjete suradnje među stalnim članovima i s promatračima, i za operativno funkcioniranje takvih kolegija;

(b) predložak pisanog sporazuma koji trebaju potpisati financijski nadzornici na temelju stavka 8.;

(c) sve dodatne mjere koje kolegiji trebaju provesti ako grupe uključuju obveznike u nefinancijskom sektoru;

(d) uvjeti za sudjelovanje financijskih nadzornika u trećim zemljama.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 49. do 52. Uredbe (EU) 2024/1620.

Članak 50.

Kolegiji nadzornika za SPNFT u nefinancijskom sektoru

1. Države članice osiguravaju da nefinancijski nadzornici zaduženi za matično društvo grupe obveznika u nefinancijskom sektoru ili za sjedište obveznika u nefinancijskom sektoru mogu uspostaviti namjenske kolegije nadzornika za SPNFT u bilo kojoj od sljedećih situacija:

(a) ako je obveznik u nefinancijskom sektoru, ili grupa takvih obveznika, osnovao poslovne nastane u najmanje dvjema različitim državama članicama koje nisu država članica u kojoj se nalazi njegovo sjedište;

(b) ako je subjekt iz treće zemlje koji podliježe zahtjevima za SPNFT i koji nije kreditna institucija ili financijska institucija osnovao poslovne nastane u najmanje trima državama članicama.

Ovaj stavak primjenjuje se i na strukture koje imaju zajedničko vlasništvo, upravu ili nadzor usklađenosti, uključujući mreže ili partnerstva na koje se primjenjuju zahtjevi na razini grupe na temelju članka 16. Uredbe (EU) 2024/1624.

Stalni su članovi kolegija nefinancijski nadzornik zadužen za matično društvo ili sjedište i nefinancijski nadzornici zaduženi za poslovne nastane u državama članicama domaćinima ili za nadzor tog obveznika u drugim državama članicama u slučajevima obuhvaćenima člankom 37. stavkom 1. drugim podstavkom.

2. Države članice osiguravaju da, ako nefinancijski nadzornik zadužen za matično društvo grupe ili sjedište obveznika ne uspostavi kolegij, nefinancijski nadzornici iz stavka 1. drugog podstavka točke (b) mogu dostaviti mišljenje da, uzimajući u obzir rizike od pranja novca i financiranja terorizma kojima su izloženi obveznik ili grupa te opseg njihovih prekograničnih aktivnosti, treba uspostaviti kolegij. To mišljenje dostavljaju najmanje dva nefinancijska nadzornika i ono se upućuje:

(a) nefinancijskom nadzorniku zaduženom za matično društvo grupe ili sjedište obveznika;

([43]) Uredba Vijeća (EU) br. 1024/2013 od 15. listopada 2013. o dodjeli određenih zadaća Europskoj središnjoj banci u vezi s politikama bonitetnog nadzora kreditnih institucija (SL L 287, 29.10.2013., str. 63.).

(b) AMLA-i;

(c) svim drugim nefinancijskim nadzornicima.

Ako je nefinancijski nadzornik iz prvog podstavka točke (a) ovog stavka samoregulatorno tijelo, to se mišljenje dostavlja i javnom tijelu zaduženom za nadgledanje tog samoregulatornog tijela na temelju članka 52.

3. Ako nakon dostavljanja mišljenja na temelju stavka 2. nefinancijski nadzornik zadužen za matično društvo grupe ili sjedište obveznika i dalje smatra da nije potrebno uspostaviti kolegij, države članice osiguravaju da drugi nefinancijski nadzornici mogu uspostaviti kolegij, pod uvjetom da ga čine najmanje dva člana. U tim slučajevima ti nefinancijski nadzornici među sobom odlučuju o tome koji je nadzornik među njima zadužen za kolegij. Nefinancijski nadzornik zadužen za matično društvo grupe ili sjedište obveznika obavješćuje se o aktivnostima kolegija i može se u bilo kojem trenutku pridružiti kolegiju.

4. Za potrebe stavka 1. države članice osiguravaju da nefinancijski nadzornici utvrde:

(a) sve obveznike u nefinancijskom sektoru koji imaju sjedište u njihovoj državi članici i koji imaju poslovne nastane u drugim državama članicama ili trećim zemljama;

(b) sve poslovne nastane koje su ti obveznici osnovali u drugim državama članicama ili trećim zemljama;

(c) poslovne nastane koje su na njihovu državnom području osnovali obveznici u nefinancijskom sektoru iz drugih država članica ili trećih zemalja.

5. Ako obveznici u nefinancijskom sektoru obavljaju aktivnosti u drugim državama članicama na temelju slobode pružanja usluga, nefinancijski nadzornik matične države članice može pozvati nefinancijske nadzornike tih država članica da sudjeluju u kolegiju kao promatrači.

6. Ako grupa u nefinancijskom sektoru uključuje bilo koju kreditnu instituciju ili financijsku instituciju, ali njihova prisutnost u grupi ne doseže prag za uspostavu kolegija na temelju članka 49., nadzornik koji uspostavlja kolegij poziva financijske nadzornike tih kreditnih institucija ili financijskih institucija da sudjeluju u kolegiju.

7. Države članice mogu dopustiti uspostavu kolegija nadzornika za SPNFT ako je obveznik u nefinancijskom sektoru s poslovnim nastanom u Uniji osnovao poslovne nastane u najmanje dvjema trećim zemljama. Nefinancijski nadzornici mogu pozvati ekvivalentna nadzorna tijela u tim trećim zemljama da uspostave takav kolegij. Nefinancijski nadzornici koji sudjeluju u kolegiju sklapaju pisani sporazum s pojedinostima o uvjetima i postupcima za suradnju i razmjenu informacija.

Ako se kolegij uspostavlja u odnosu na obveznike iz članka 3. točke 3. podtočaka (a) i (b) Uredbe (EU) 2024/1624 ili grupe tih obveznika, pisani sporazum iz prvog podstavka ovog stavka uključuje i postupke kojima se osigurava da se nikakve informacije prikupljene na temelju članka 21. stavka 2. Uredbe (EU) 2024/1624 ne dijele, osim ako se primjenjuje članak 21. stavak 2. drugi podstavak.

8. Države članice osiguravaju da kolegiji služe, među ostalim, za razmjenu informacija, pružanje uzajamne pomoći ili koordinaciju nadzornog pristupa grupi ili obvezniku, uključujući, prema potrebi, poduzimanje odgovarajućih i proporcionalnih mjera za odgovaranje na ozbiljna kršenja uredbi (EU) 2024/1624 i (EU) 2023/1113 koja su otkrivena na razini grupe ili obveznika ili u poslovnim nastanima koje je osnovala grupa ili obveznik u jurisdikciji nadzornika koji sudjeluje u kolegiju.

9. AMLA može prisustvovati sastancima kolegija nadzornika za SPNFT i olakšava njihov rad u skladu s člankom 36. Uredbe (EU) 2024/1620. Ako AMLA odluči sudjelovati na sastancima kolegija nadzornika za SPNFT, ima status promatrača.

10. Nefinancijski nadzornici mogu dopustiti ekvivalentnim tijelima u trećim zemljama da sudjeluju u kolegijima nadzornika za SPNFT kao promatrači u slučaju iz stavka 1. točke (b) ili ako obveznici u nefinancijskom sektoru ili grupe tih obveznika iz Unije upravljaju podružnicama i društvima kćerima u tim trećim zemljama, pod sljedećim uvjetima:

(a) ekvivalentna tijela iz trećih zemalja podnose zahtjev za sudjelovanje i članovi kolegija suglasni su s njihovim sudjelovanjem ili se članovi kolegija usuglase da će pozvati ta ekvivalentna tijela iz trećih zemalja;

(b) poštuju se pravila Unije o zaštiti podataka koja se odnose na prijenos podataka;

(c) ekvivalentna tijela iz trećih zemalja potpisuju pisani sporazum iz stavka 7. i unutar kolegija razmjenjuju relevantne informacije koje posjeduju za nadzor obveznika ili grupe;

(d) otkrivene informacije podliježu zahtjevima u pogledu čuvanja poslovne tajne koji su barem istovjetni onima iz članka 67. stavka 1. te se upotrebljavaju isključivo u svrhe obavljanja nadzornih zadaća uključenih nefinancijskih nadzornika ili ekvivalentnih tijela u trećim zemljama.

Države članice osiguravaju da nefinancijski nadzornici zaduženi za matično društvo grupe ili sjedište obveznika ili, u slučajevima obuhvaćenima stavkom 3., za kolegij provedu procjenu toga jesu li ispunjeni uvjeti iz prvog podstavka ovog stavka i podnesu je stalnim članovima kolegija. Ta se procjena provodi prije nego što se ekvivalentnom tijelu iz treće zemlje dopusti da se pridruži kolegiju i nakon toga se može ponoviti prema potrebi. Nefinancijski nadzornici zaduženi za procjenu mogu zatražiti potporu AMLA-e za provedbu te procjene.

11. Ako stalni članovi kolegija to smatraju potrebnim, mogu se pozvati dodatni promatrači, pod uvjetom da se poštuju zahtjevi u pogledu povjerljivosti. Promatrači mogu uključivati FOJ-eve.

12. Ako se članovi kolegija ne slažu oko mjera koje treba poduzeti u vezi s obveznikom, mogu uputiti predmet AMLA-i i zatražiti njezinu pomoć u skladu s člankom 38. Uredbe (EU) 2024/1620. AMLA u roku od dva mjeseca dostavlja mišljenje o predmetu neslaganja.

13. AMLA do 10. srpnja 2026. izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda i dostavlja ga Komisiji na donošenje. U tom nacrtu regulatornih tehničkih standarda utvrđuju se:

(a) opći uvjeti za funkcioniranje kolegija nadzornika za SPNFT u nefinancijskom sektoru, uključujući uvjete suradnje stalnih članova i s promatračima, i za operativno funkcioniranje takvih kolegija;

(b) predložak pisanog sporazuma koji trebaju potpisati nefinancijski nadzornici na temelju stavka 7.;

(c) uvjeti za sudjelovanje nefinancijskih nadzornika u trećim zemljama;

(d) sve dodatne mjere koje kolegiji trebaju provesti ako grupe uključuju kreditne institucije ili financijske institucije.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 49. do 52. Uredbe (EU) 2024/1620.

14. AMLA do 10. srpnja 2029. i svake dvije godine nakon toga izdaje mišljenje o funkcioniranju kolegija nadzornika za SPNFT u nefinancijskom sektoru. To mišljenje uključuje:

(a) pregled kolegija koje su uspostavili nefinancijski nadzornici;

(b) procjenu djelovanja koja su poduzeli ti kolegiji i postignutu razinu suradnje, uključujući poteškoće na koje se naišlo u funkcioniranju kolegija.

Članak 51.

Suradnja s nadzornicima u trećim zemljama

1. Države članice osiguravaju da nadzornici mogu sklapati sporazume o suradnji kojima se predviđa suradnja i razmjena povjerljivih informacija s ekvivalentnim tijelima u trećim zemljama. Takvi sporazumi o suradnji u skladu su s primjenjivim pravilima o zaštiti podataka i sklapaju se na temelju reciprociteta te podliježu zahtjevima u pogledu čuvanja poslovne tajne

koji su barem istovjetni onima iz članka 67. stavka 1. Povjerljive informacije razmijenjene u skladu s tim sporazumima o suradnji upotrebljavaju se u svrhu obavljanja nadzornih zadaća samo tih tijela.

Ako razmijenjene informacije potječu iz druge države članice, otkrivaju se samo uz izričitu suglasnost nadzornika koji je te informacije podijelilo te, ovisno o slučaju, isključivo u svrhe za koje je taj nadzornik dao svoju suglasnost.

2. Za potrebe stavka 1. AMLA pruža pomoć potrebnu za procjenu istovjetnosti zahtjeva u pogledu čuvanja poslovne tajne koji se primjenjuju na drugu stranu u trećoj zemlji.

3. Države članice osiguravaju da nadzornici obavješćuju AMLA-u o svakom sporazumu potpisanom na temelju ovog članka u roku od mjesec dana od njegova potpisivanja.

4. AMLA do 10. srpnja 2029. izrađuje nacrt provedbenih tehničkih standarda i dostavlja ga Komisiji na donošenje. U tom nacrtu provedbenih tehničkih standarda utvrđuje se predložak koji će se upotrebljavati za sklapanje sporazuma o suradnji iz stavka 1.

Komisiji se dodjeljuje ovlast za donošenje provedbenih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člankom 53. Uredbe (EU) 2024/1620.

ODJELJAK 3.

Posebne odredbe o samoregulatornim tijelima

Članak 52.

Nadgledanje samoregulatornih tijela

1. Ako države članice odluče na temelju članka 37. stavka 3. ove Direktive dopustiti samoregulatornim tijelima da nadziru obveznike iz članka 3. točke 3. podtočaka (a) i (b) Uredbe (EU) 2024/1624, osiguravaju da aktivnosti tih samoregulatornih tijela u obavljanju takvih funkcija nadgleda javno tijelo.

2. Javno tijelo koje nadgleda samoregulatorna tijela odgovorno je za osiguravanje odgovarajućeg i učinkovitog nadzornog sustava za obveznike iz članka 3. točke 3. podtočaka (a) i (b) Uredbe (EU) 2024/1624, među ostalim:

(a) provjeravanjem je li svako samoregulatorno tijelo koje obavlja funkcije iz članka 37. stavka 1. ili ih želi obavljati ispunjava zahtjeve iz stavka 3. tog članka;

(b) izdavanjem smjernica o obavljanju funkcija iz članka 37. stavka 1.;

(c) osiguravanjem da samoregulatorna tijela na odgovarajući i učinkovit način obavljaju svoje funkcije iz odjeljka 1. ovog poglavlja;

(d) preispitivanjem izuzeća koja su odobrila samoregulatorna tijela od obveze izrade pojedinačne dokumentirane procjene rizika na temelju članka 37. stavka 5. točke (b);

(e) redovitim obavješćivanjem samoregulatornih tijela o svim planiranim aktivnostima ili zadaćama koje provodi AMLA i koje su relevantne za obavljanje njihove nadzorne funkcije, a osobito o planiranju istorazinskog ocjenjivanja u skladu s člankom 35. Uredbe (EU) 2024/1620.

3. Države članice osiguravaju da javno tijelo koje nadgleda samoregulatorna tijela dobije odgovarajuće ovlasti za izvršavanje svojih odgovornosti u skladu sa stavkom 2. Države članice osiguravaju da to javno tijelo ima barem ovlasti za sljedeće:

(a) prinudno dobivanje svih informacija koje su relevantne za praćenje usklađenosti sa zahtjevima i provođenje provjera, osim informacija koje su prikupili obveznici iz članka 3. točke 3. podtočaka (a) i (b) Uredbe (EU) 2024/1624 tijekom utvrđivanja pravnog položaja svojeg klijenta, podložno uvjetima iz članka 21. stavka 2. te uredbe ili prilikom obavljanja zadaća povezanih s obranom ili zastupanjem tog klijenta u sudskim postupcima ili u vezi sa sudskim postupcima,

uključujući davanje savjeta o pokretanju ili izbjegavanju takvih postupaka, te jesu li takve informacije prikupljene prije, tijekom ili nakon takvih postupaka;

(b) davanje uputa samoregulatornom tijelu u svrhu ispravljanja propusta u obavljanju njegovih funkcija u skladu s člankom 37. stavkom 1., radi ispunjavanja zahtjeva iz stavka 6. tog članka ili radi sprečavanja takvih propusta.

Pri davanju uputa samoregulatornom tijelu u skladu s prvim podstavkom točkom (b) javno tijelo uzima u obzir sve relevantne smjernice koje je ono pružilo ili koje je pružila AMLA.

4. Države članice osiguravaju da javno tijelo koje nadgleda samoregulatorna tijela obavlja svoje funkcije bez neprimjerenog utjecaja.

Države članice također osiguravaju da osoblje javnog tijela koje nadgleda samoregulatorna tijela podliježe zahtjevima u pogledu čuvanja poslovne tajne koji su istovjetni onima utvrđenima u članku 67. te da ono održava visoke profesionalne standarde, uključujući visoke profesionalne standarde povjerljivosti i zaštite podataka, i da je visokog integriteta. Države članice osiguravaju da javno tijelo koje nadgleda samoregulatorna tijela ima uspostavljene postupke za sprečavanje sukoba interesa i upravljanje njima.

5. Države članice mogu predvidjeti učinkovite, proporcionalne i odvraćajuće mjere ili sankcije ako samoregulatorna tijela ne ispune bilo koji zahtjev ili uputu ili drugu mjeru koju je tijelo donijelo na temelju stavka 2. ili 3.

6. Države članice osiguravaju da javno tijelo koje nadgleda samoregulatorna tijela pravodobno obavijesti tijela nadležna za istragu i progon kriminalnih aktivnosti, izravno ili putem FOJ-a, o svim kršenjima koja podliježu kaznenim sankcijama koja to tijelo otkrije pri obavljanju svojih zadaća.

7. Javno tijelo koje nadgleda samoregulatorna tijela objavljuje godišnje izvješće koje sadržava informacije o sljedećem:

(a) broju i prirodi kršenja koje je otkrilo pojedino samoregulatorno tijelo te novčanim kaznama izrečenima ili administrativnim mjerama primijenjenima prema obveznicima;

(b) broju sumnjivih transakcija koje su obveznici koji podliježu nadzoru pojedinog samoregulatornog tijela prijavili FOJ-u, neovisno o tome je li priopćen izravno u na temelju članka 69. stavka 1. Uredbe (EU) 2024/1624 ili ga svako samoregulatorno tijelo prosljeđuje FOJ-u na temelju članka 70. stavka 1. te uredbe;

(c) broju i opisu novčanih kazni i periodičnih penala koje je izreklo ili administrativnih mjera koje je primijenilo pojedino samoregulatorno tijelo na temelju odjeljka 4. ovog poglavlja radi osiguranja usklađenosti obveznika sa Uredbom (EU) 2024/1624 na koje se upućuje u članku 55. stavku 1. ove Direktive;

(d) broju i opisu mjera koje je poduzelo javno tijelo koje nadgleda samoregulatorna tijela u skladu s ovim člankom te broju uputa izdanih samoregulatornim tijelima.

Izvješće iz prvog podstavka objavljuje se na internetskim stranicama javnog tijela koje nadgleda samoregulatorna tijela te se dostavlja Komisiji i AMLA-i.

ODJELJAK 4.

Novčane kazne i administrativne mjere

Članak 53.

Opće odredbe

1. Države članice osiguravaju da se obveznici mogu smatrati odgovornima za kršenja uredbi (EU) 2024/1624 i (EU) 2023/1113 u skladu s ovim odjeljkom.

2. Ne dovodeći u pitanje pravo država članica da predvide i izriču kaznene sankcije, države članice utvrđuju pravila o novčanim kaznama i administrativnim mjerama, osiguravaju da nadzornici mogu izricati te novčane kazne i primjenjivati administrativne mjere zbog kršenja Uredbe (EU) 2024/1624 ili Uredbe (EU) 2023/1113 te osiguravaju njihovo izvršenje. Svaka sankcija koja je izrečena ili mjera koja je primijenjena na temelju ovog odjeljka mora biti učinkovita, proporcionalna i odvraćajuća.

3. Odstupajući od stavka 2., ako pravnim sustavom države članice nisu predviđene administrativne sankcije, ovaj se članak može primjenjivati tako da postupak kažnjavanja pokrene nadzornik, a da novčanu kaznu izriče pravosudno tijelo, pri čemu se osigurava djelotvornost tih pravnih lijekova i učinak istovjetan novčanim kaznama koje izriču nadzornici. U svakom slučaju novčane kazne koje se izriču moraju biti djelotvorne, proporcionalne i odvraćajuće.

Države članice iz prvog podstavka do 10. srpnja 2027. obavješćuju Komisiju o mjerama nacionalnog prava koje donesu u skladu s ovim stavkom te je bez odgode obavješćuju o svim naknadnim izmjenama tih mjera.

4. U slučaju kršenja uredbi (EU) 2024/1624 i (EU) 2023/1113 države članice osiguravaju da su, ako se obveze primjenjuju na pravne osobe, izricanje novčanih kazni i primjena administrativnih mjera mogući ne samo u odnosu na pravnu osobu, već i na više rukovodstvo i druge fizičke osobe koje su u skladu s nacionalnim pravom odgovorne za kršenje.

Države članice osiguravaju da nadzornici, ako utvrde kršenja koja podliježu kaznenim sankcijama, o tome pravodobno obavijeste tijela nadležna za istragu i progon kriminalnih aktivnosti.

5. U skladu s ovom Direktivom i nacionalnim pravom novčane se kazne izriču te se administrativne mjere primjenjuju na bilo koji od sljedećih načina:

(a) izravno ih izriču odnosno primjenjuju nadzornici;

(b) u suradnji između nadzornika i drugih tijela;

(c) u okviru odgovornosti nadzornika delegiranjem na ta druga tijela;

(d) podnošenjem zahtjeva nadzornika nadležnim pravosudnim tijelima.

Države članice do 10. listopada 2027. dostavljaju Komisiji i AMLA-i informacije o aranžmanima koji se odnose na izricanje novčanih kazni ili primjenu administrativnih mjera na temelju ovog stavka, uključujući, prema potrebi, informacije o tome je li za određene kazne ili mjere potrebno provesti poseban postupak.

6. Države članice osiguravaju da prilikom određivanja vrste i razine novčanih kazni ili administrativnih mjera nadzornici uzimaju u obzir sve relevantne okolnosti, uključujući ako je primjenjivo:

(a) težinu i trajanje kršenja;

(b) broj slučajeva ponavljanja kršenja;

(c) stupanj odgovornosti fizičke ili pravne osobe koja se smatra odgovornom;

(d) financijsku snagu fizičke ili pravne osobe koja se smatra odgovornom, među ostalim s obzirom na njezin ukupni promet ili godišnji prihod;

(e) korist koju je kršenjem ostvarila fizička ili pravna osoba koja se smatra odgovornom, ako ju je moguće utvrditi;

(f) gubitke koje su treće osobe snosile zbog kršenja, ako ih je moguće utvrditi;

(g) razinu suradnje fizičke ili pravne osobe koja se smatra odgovornom i nadležnog tijela;

(h) prethodna kršenja koja je počinila fizička ili pravna osoba koja se smatra odgovornom.

7. Države članice osiguravaju da se pravne osobe mogu smatrati odgovornima za kršenja Uredbe (EU) 2024/1624 ili Uredbe (EU) 2023/1113 koja u njihovu korist počini bilo koja osoba djelujući samostalno ili kao dio tijela te pravne osobe i čiji se rukovodeći položaj u pravnoj osobi temelji na bilo čemu od sljedećeg:

(a) ovlaštenju za zastupanje pravne osobe;

(b) ovlasti za donošenje odluka u ime pravne osobe;

(c) ovlasti za provedbu kontrole unutar pravne osobe.

8. Države članice osiguravaju da se pravne osobe mogu smatrati odgovornima ako je nedostatak nadzora ili kontrole koju provodi osoba iz stavka 7. ovog članka omogućio da osoba koja je pod njihovom nadležnosti počini kršenje Uredbe (EU) 2024/1624 ili Uredbe (EU) 2023/1113 u ime ili u korist pravne osobe.

9. Pri izvršavanju svojih ovlasti za izricanje novčanih kazni i primjenu administrativnih mjera nadzornici blisko surađuju te, ako je potrebno, i koordiniraju svoja djelovanja s ostalim tijelima, kako bi osigurali da te novčane kazne ili administrativne mjere daju željene rezultate te koordiniraju svoje djelovanje kad je riječ o prekograničnim slučajevima.

10. AMLA do 10. srpnja 2026. izrađuje nacrt regulatornih tehničkih standarda i dostavlja ga Komisiji na donošenje. U tom nacrtu regulatornih tehničkih standarda utvrđuju se:

(a) pokazatelji za klasifikaciju stupnja težine kršenja;

(b) kriteriji koje treba uzeti u obzir pri određivanju razine novčanih kazni ili primjeni administrativnih mjera na temelju ovog odjeljka;

(c) metodologija za izricanje periodičnih penala na temelju članka 57., uključujući njihovu učestalost.

Komisiji se delegira ovlast za dopunu ove Direktive donošenjem regulatornih tehničkih standarda iz prvog podstavka u skladu s člancima od 49. do 52. Uredbe (EU) 2024/1620.

11. AMLA do 10. srpnja 2026. izdaje smjernice o osnovnim iznosima za izricanje novčanih kazni povezanih s prometom, raščlanjenih prema vrsti kršenja i kategoriji obveznika.

Članak 54.

Nadzorne mjere usmjerene na poslovne nastane obveznika i određene djelatnosti koje se obavljaju na temelju slobode pružanja usluga

1. U slučaju poslovnih nastana obveznika koji se kao takve ne smatraju kreditnim institucijama ili financijskim institucijama ili vrstama infrastrukture obveznika nad kojima nadzornik države članice domaćina provodi nadzor na temelju članka 38. stavka 1., primjenjuju se stavci od 2. do 5. ovog članka.

2. Ako nadzornici države članice domaćina utvrde kršenja primjenjivih zahtjeva, od obveznika koji posluju putem poslovnih nastana ili vrsta infrastrukture iz stavka 1. zahtijevaju da se usklade s primjenjivim zahtjevima i obavijeste nadzornike matične države članice o kršenjima utvrđenima u tim obveznicima i o zahtjevu za usklađivanje.

3. Ako obveznici ne poduzmu potrebna djelovanja, nadzornici države članice domaćina o tome obavješćuju nadzornike matične države članice.

Nadzornici matične države članice djeluju odmah i poduzimaju sve odgovarajuće mjere kako bi osigurali da dotični obveznik otkloni kršenja otkrivena u njegovim poslovnim nastanima ili vrstama infrastrukture u državi članici domaćinu. Nadzornici matične države članice obavješćuju nadzornike države članice domaćina o svim djelovanja poduzetima na temelju ovog stavka.

4. Odstupajući od stavka 3., u situacijama ozbiljnih, opetovanih ili sustavnih kršenja koja počine obveznici koji posluju putem poslovnih nastana ili drugih vrsta infrastrukture na njihovu državnom području kako je navedeno u stavku 1. i koja zahtijevaju hitno djelovanje, nadzornicima države članice domaćina dopušteno je da na vlastitu inicijativu poduzmu odgovarajuće i proporcionalne mjere za odgovaranje na ta kršenja. Te su mjere privremene i obustavlja ih se kada se odgovori na kršenja uklone, među ostalim uz pomoć nadzornika matične države članice obveznika ili u suradnji s njima.

Države članice osiguravaju da nadzornici države članice domaćina obavijeste nadzornika matične države članice obveznika odmah nakon utvrđivanja ozbiljnih, opetovanih ili sustavnih kršenja i nakon poduzimanja bilo koje mjere na temelju prvog podstavka, osim ako se mjere poduzmu u suradnji s nadzornicima matične države članice.

5. Ako se nadzornici matične države članice i države članice domaćina ne slažu oko mjera koje treba poduzeti u vezi s obveznikom, mogu uputiti predmet AMLA-i i zatražiti njezinu pomoć u skladu s člancima 33. i 38. Uredbe (EU) 2024/1620. AMLA u roku od mjesec dana dostavlja mišljenje o predmetu neslaganja.

Članak 55.

Novčane kazne

1. Države članice osiguravaju da se novčane kazne izriču obveznicima za ozbiljna, opetovana ili sustavna kršenja, bez obzira na to jesu li počinjena namjerno ili nepažnjom, zahtjeva utvrđenih u sljedećim odredbama Uredbe (EU) 2024/1624:

(a) poglavlju II. (Unutarnje politike, postupci i kontrole obveznika);

(b) poglavlju III. (Dubinska analiza stranke);

(c) poglavlju V. (Obveze prijavljivanja);

(d) članku 77. (Čuvanje evidencije).

Države članice također osiguravaju da se novčane kazne mogu izreći ako obveznici ne poštuju administrativne mjere koje se na njih primjenjuju na temelju članka 56. ove Direktive ili za kršenja koja nisu ozbiljna, opetovana ili sustavna.

2. Države članice osiguravaju da u slučajevima iz stavka 1. prvog podstavka najviše novčane kazne koje se mogu izreći budu najmanje dvostruko više od iznosa koristi ostvarene kršenjem, ako je tu korist moguće utvrditi, ili da iznose najmanje 1 000 000 EUR, ovisno o tome što je više.

Za države članice čija valuta nije euro, vrijednost iz prvog podstavka jednaka je odgovarajućoj vrijednosti u nacionalnoj valuti 9. srpnja 2024.

3. Odstupajući od stavka 2., države članice osiguravaju da se, ako je dotični obveznik kreditna institucija ili financijska institucija, mogu izreći i sljedeće novčane kazne:

(a) u slučaju pravne osobe, najviše novčane kazne u iznosu od najmanje 10 000 000 EUR ili, u slučaju država članica čija valuta nije euro, odgovarajuće vrijednosti u nacionalnoj valuti 9. srpnja 2024., ili 10 % ukupnog godišnjeg prometa na temelju posljednjih dostupnih financijskih izvještaja koje je odobrilo upravljačko tijelo, ovisno o tome što je više; ako je obveznik matično društvo ili društvo kći matičnog društva koje je obvezno sastavljati konsolidirane financijske izvještaje u skladu s člankom 22. Direktive 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća ([44]), odgovarajući ukupni godišnji promet jest ukupni godišnji promet ili odgovarajuća vrsta prihoda prema relevantnom računovodstvenom sustavu, u skladu s posljednjim raspoloživim konsolidiranim izvještajima koje je odobrilo upravljačko tijelo krajnjeg matičnog društva;

(b) u slučaju fizičke osobe, najviše novčane kazne u iznosu od najmanje 5 000 000 EUR ili, u državama članicama čija valuta nije euro, odgovarajuće vrijednosti u nacionalnoj valuti 9. srpnja 2024.

4. Države članice mogu ovlastiti nadležna tijela za izricanje novčanih kazni koje premašuju iznose iz stavaka 2. i 3.

5. Države članice osiguravaju da se pri određivanju iznosa novčane kazne u obzir uzme sposobnost obveznika za plaćanje kazne i da se, ako novčana kazna može utjecati na usklađenost s bonitetnim propisima, nadzornici savjetuju s tijelima nadležnima za nadzor usklađenosti obveznika s relevantnim pravnim aktima Unije.

([44]) Direktiva 2013/34/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 26. lipnja 2013. o godišnjim financijskim izvještajima, konsolidiranim financijskim izvještajima i vezanim izvješćima za određene vrste poduzeća, o izmjeni Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća i o stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ (SL L 182, 29.6.2013., str. 19.).

Članak 56.

Administrativne mjere

1. Države članice osiguravaju da nadzornici mogu primijeniti administrativne mjere prema obvezniku ako utvrde:

(a) kršenja Uredbe (EU) 2024/1624 ili Uredbe (EU) 2023/1113, bilo u kombinaciji s novčanim kaznama za ozbiljna, opetovana i sustavna kršenja, ili samostalno;

(b) slabosti u unutarnjim politikama, postupcima i kontrolama obveznika za koje je vjerojatno da će dovesti do kršenja zahtjeva iz točke (a), a administrativnim mjerama može se spriječiti nastanak tih kršenja ili smanjiti rizik od tih kršenja;

(c) da obveznik ima unutarnje politike, postupke i kontrole koji nisu razmjerni rizicima od pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma kojima je obveznik izložen.

2. Države članice osiguravaju da nadzornici mogu barem:

(a) izdati preporuke;

(b) naložiti obveznicima usklađivanje, kao i uvesti određene korektivne mjere;

(c) dati javnu izjavu kojom se utvrđuje fizička ili pravna osoba te priroda kršenja;

(d) izdati nalog kojim se od fizičke ili pravne osobe traži da prekine takvo postupanje i da se suzdrži od ponavljanja takvog postupanja;

(e) suziti ili ograničiti poslovanje, operacije ili mrežu institucija koje čine obveznika ili zahtijevati prestanak aktivnosti;

(f) ako obveznik podliježe odobrenju, povući ili suspendirati odobrenje;

(g) zahtijevati promjene upravljačke strukture.

3. Države članice osiguravaju da nadzornici mogu, administrativnim mjerama iz stavka 2., poduzeti sljedeće:

(a) zahtijevati dostavljanje svih podataka ili informacija potrebnih za obavljanje njihovih zadaća na temelju ovog poglavlja bez nepotrebne odgode, zahtijevati podnošenje bilo kojeg dokumenta ili uvesti zahtjeve za dodatno ili češće izvješćivanje;

(b) zahtijevati jačanje unutarnjih politika, postupaka i kontrola;

(c) zahtijevati od obveznika da primijeni određenu politiku ili zahtjeve koji se odnose na kategorije klijenata ili pojedine klijente, transakcije, aktivnosti ili kanale dostave koji predstavljaju veliki rizik;

(d) zahtijevati uvođenje mjera za smanjenje rizika od pranja novca ili financiranja terorizma koji su svojstveni aktivnostima i proizvodima obveznika;

(e) izreći privremenu zabranu svakoj osobi koja obavlja upravljačke dužnosti u obvezniku ili drugoj fizičkoj osobi koja se smatra odgovornom za kršenje da obavlja takve upravljačke dužnosti u obveznicima.

4. Uz administrativne mjere iz stavka 2. utvrđuju se, prema potrebi, obvezujući rokovi za njihovu provedbu. Države članice osiguravaju da nadzornici prate i procjenjuju je li obveznik proveo tražene mjere.

5. Države članice mogu ovlastiti nadzornike da primijene dodatne vrste administrativnih mjera uz one iz stavka 2.

Članak 57.

Periodični penali

1. Države članice osiguravaju da, ako obveznici ne poštuju administrativne mjere koje nadzornik primjenjuje na temelju članka 56. stavka 2. točaka (b), (d), (e) i (g) u primjenjivim rokovima, nadzornici mogu izreći periodične penale kako bi primorali na poštovanje tih administrativnih mjera.

2. Periodični penali moraju biti učinkoviti i proporcionalni. Periodični penali izriču se sve dok dotični obveznik ili dotična osoba ne postupi u skladu s relevantnim administrativnim mjerama.

3. Neovisno o stavku 2., u slučaju pravnih osoba iznos periodičnih penala ne premašuje 3 % njihova prosječnog dnevnog prometa u prethodnoj poslovnoj godini, a u slučaju fizičkih osoba taj iznos ne premašuje 2 % njihova prosječnog dnevnog dohotka u prethodnoj kalendarskoj godini.

4. Periodični penali izriču se za razdoblje od najviše šest mjeseci nakon odluke nadzornika. Ako nakon isteka tog razdoblja obveznik još nije postupio u skladu s administrativnom mjerom, države članice osiguravaju da nadzornici mogu izreći periodične penale za dodatno razdoblje od najviše šest mjeseci.

5. Države članice osiguravaju da se odluka kojom se izriče periodični penal može donijeti počevši od datuma početka primjene administrativne mjere.

Periodični penal primjenjuje se od datuma donošenja te odluke.

Članak 58.

Objavljivanje novčanih kazni, administrativnih mjera i periodičnih penala

1. Države članice osiguravaju da nadzornici na svojim internetskim stranicama u pristupačnom obliku objavljuju odluke kojima se izriču novčane kazne, primjenjuju administrativne mjere iz članka 56. stavka 2. točaka od (c) do (g), na temelju članka 56. stavka 1. točke (a) ili kojima se izriču periodični penali.

2. Države članice osiguravaju da nadzornik objavi odluke iz stavka 1. čim se osobe odgovorne za kršenje obavijesti o tim odlukama.

Odstupajući od prvog podstavka, ako se objava odnosi na administrativne mjere koje su predmet žalbe i čiji cilj nije ispravljanje ozbiljnih, opetovanih i sustavnih kršenja, države članice mogu dopustiti odgodu objave tih administrativnih mjera do isteka roka za podnošenje žalbe.

Ako se objava odnosi na odluke koje su predmet žalbe, nadzornici na svojim internetskim stranicama odmah objavljuju i te informacije i sve kasnije informacije o žalbi i o ishodu žalbe. Objavljuje se i svaka odluka kojom se ukida prethodna odluka o izricanju novčane kazne, primjeni administrativne mjere ili izricanju periodičnog penala.

3. Objava obuhvaća barem informacije o vrsti i prirodi kršenja i identitetu odgovornih osoba te, za novčane kazne i periodične penale, njihov iznos. Države članice nisu dužne primijeniti ovaj podstavak na odluke kojima se primjenjuju administrativne mjere istražne naravi, ili koje se donose na temelju članka 56. stavka 2. točaka (a) i (c).

Ako na temelju pojedinačne procjene smatraju da je objava identiteta odgovornih osoba iz prvog podstavka ili osobnih podataka tih osoba neproporcionalna ili ako ta objava ugrožava stabilnost financijskih tržišta ili istragu u tijeku, nadzornici:

(a) odgađaju objavu odluke do trenutka kada prestanu postojati razlozi za njezino neobjavljivanje;

(b) anonimno objavljuju odluku na način koji je u skladu s nacionalnim pravom ako se takvom anonimnom objavom osigurava učinkovita zaštita dotičnih osobnih podataka; u tom se slučaju objavljivanje relevantnih podataka može odgoditi za razumno razdoblje ako se može predvidjeti da će u tom razdoblju prestati postojati razlozi za anonimnu objavu;

(c) uopće ne objavljuju odluku ako smatraju da mogućnosti iz točaka (a) i (b) nisu dostatne kako bi se osiguralo jedno od sljedećeg:

i. da stabilnost financijskih tržišta ne bude ugrožena;

ii. proporcionalnost objave odluke u odnosu na novčane kazne i administrativne mjere za kršenja koja se smatraju blažima.

4. Države članice osiguravaju da sav sadržaj objavljen u skladu s ovim člankom ostane na internetskim stranicama nadzornika pet godina nakon objave. Međutim, osobni podaci sadržani u objavi pohranjuju se samo na internetskim stranicama nadzornika u trajanju koje se zahtijeva primjenjivim pravilima o zaštiti podataka, a u svakom slučaju ne dulje od pet godina.

Članak 59.

Razmjena informacija o novčanim kaznama i administrativnim mjerama

1. Države članice osiguravaju da njihovi nadzornici i, prema potrebi, javno tijelo koje nadgleda samoregulatorna tijela u obavljanju nadzornih funkcija obavješćuju AMLA-u o svim novčanim kaznama koje su izrečene i administrativnim mjerama koje su primijenjene u skladu s ovim odjeljkom, među ostalim i o svim povezanim žalbama i njihovu ishodu. Takve se informacije razmjenjuju i s drugim nadzornicima kada se novčana kazna ili administrativna mjera odnosi na subjekt koji posluje u dvije ili više država članica.

2. AMLA na svojim internetskim stranicama objavljuje poveznice na svaku objavu nadzornika o izrečenim novčanim kaznama i primijenjenim administrativnim mjerama u skladu s člankom 58. te navodi razdoblje za koje svaka država članica objavljuje novčane kazne i administrativne mjere.

ODJELJAK 5.

Prijava povreda

Članak 60.

Prijava povreda i zaštita prijavitelja povreda

1. Direktiva (EU) 2019/1937 primjenjuje se na prijave povreda uredbi (EU) 2024/1624 i (EU) 2023/1113 te ove Direktive te na zaštitu osoba koje prijavljuju takve povreda i osoba na koje se te prijave odnose.

2. Nadzorna tijela jesu tijela nadležna za uspostavu kanala za vanjsko prijavljivanje i za daljnje postupanje s prijavama, u mjeri u kojoj se to odnosi na zahtjeve koji se primjenjuju na obveznike, u skladu s Direktivom (EU) 2019/1937.

3. Javna tijela koja nadgledaju samoregulatorna tijela iz članka 52. tijela su nadležna za uspostavu kanala za vanjsko prijavljivanje i za daljnje postupanje u vezi s prijavama samoregulatornih tijela i njihova osoblja u mjeri u kojoj se to odnosi na zahtjeve koji se primjenjuju na samoregulatorna tijela pri izvršavanju nadzornih funkcija.

4. Države članice osiguravaju da nadzorna tijela u nefinancijskom sektoru svake godine izvješćuju AMLA-u o sljedećem:

(a) broju prijava primljenih na temelju stavka 1. i informacijama o udjelu prijava u vezi s kojima se dalje postupalo ili u vezi s kojima se trenutačno postupa, među ostalim o tome jesu li zaključene ili su i dalje otvorene, te o odbačenim prijavama;

(b) vrstama prijavljenih nepravilnosti;

(c) ako se dalje postupalo u vezi s prijavama, opisu djelovanja koje je nadzornik poduzeo i, za prijave koje su još otvorene, djelovanja koje nadzornik namjerava poduzeti;

(d) ako su prijave odbačene, razlozima za njihovo odbacivanje.

Godišnja izvješća iz prvog podstavka ne sadržavaju nikakve informacije o identitetu ili zanimanju prijavitelja ni druge informacije koje bi mogle dovesti do njihove identifikacije.

POGLAVLJE V.

SURADNJA

ODJELJAK 1.

Suradnja u području SPNFT-a

Članak 61.

Opće odredbe

1. Države članice osiguravaju da oblikovatelji politika, FOJ-evi, nadzornici, uključujući AMLA-u, i druga nadležna tijela, kao i porezna tijela, imaju učinkovite mehanizme koji im omogućuju domaću suradnju i koordinaciju koja se tiče razvoja i provedbe politika i aktivnosti za suzbijanje pranja novca i financiranja terorizma te za sprečavanje neprovođenja i izbjegavanja ciljanih financijskih sankcija, među ostalim radi ispunjavanja obveza na temelju članka 8.

2. Kad je riječ o informacijama o stvarnom vlasništvu dobivenima od nadležnih tijela na temelju poglavlja IV. Uredbe (EU) 2024/1624 i poglavlja II. odjeljka 1. ove Direktive, države članice osiguravaju da nadležna tijela mogu pravodobno i bez naknade te informacije dostaviti ekvivalentnim nadležnim tijelima drugih država članica ili trećih zemalja.

3. Države članice ne zabranjuju niti postavljaju nerazumne ili neopravdano restriktivne uvjete za razmjenu informacija ili pomoć među nadležnim tijelima i njihovim ekvivalentnim tijelima u svrhe ove Direktive. Države članice osiguravaju da nadležna tijela ne odbiju zahtjev za pomoć iz sljedećih razloga:

(a) smatra se da zahtjev uključuje i porezna pitanja;

(b) u nacionalnom pravu od obveznika se zahtijeva da čuvaju tajnost ili povjerljivost, osim u slučajevima u kojima su relevantne informacije koje se traže zaštićene odvjetničkom tajnom ili u kojima se primjenjuje pravna obveza čuvanja poslovne tajne, kako je predviđeno u članku 70. stavku 2. Uredbe (EU) 2024/1624;

(c) u državi članici kojoj se podnosi zahtjev u tijeku je ispitivanje, istraga, postupak ili analiza koju provodi FOJ, osim ako bi pomoć omela to ispitivanje, istragu, postupak ili analizu koju provodi FOJ;

(d) priroda ili status ekvivalentnog nadležnog tijela koje podnosi zahtjev razlikuje se od prirode ili statusa nadležnog tijela kojem se podnosi zahtjev.

Članak 62.

Dostava popisa nadležnih tijela

1. Kako bi se olakšala i promicala učinkovita suradnja, a posebno razmjena informacija, države članice Komisiji i AMLA-i dostavljaju:

(a) popis nadzornika odgovornih za nadgledanje usklađenosti obveznika s Uredbom (EU) 2024/1624 te prema potrebi naziv javnog tijela koje nadgleda samoregulatorna tijela u obavljanju nadzornih funkcija na temelju ove Direktive, kao i njihove podatke za kontakt;

(b) podatke za kontakt njihova FOJ-a;

(c) popis drugih nadležnih nacionalnih tijela.

2. Za potrebe stavka 1. dostavljaju se sljedeći podaci za kontakt:

(a) kontaktna točka ili, ako to nije moguće, ime i funkcija osobe za kontakt;

(b) e-adresa i telefonski broj kontaktne točke ili, ako to nije moguće, službena e-adresa i telefonski broj osobe za kontakt.

3. Države članice osiguravaju da se informacije koje se dostavljaju Komisiji i AMLA-i na temelju stavka 1. ažuriraju čim dođe do promjene.

4. AMLA na svojim internetskim stranicama objavljuje registar tijelâ iz stavka 1. i olakšava razmjenu informacija iz stavka 2. među nadležnim tijelima. Tijela upisana u registar u okviru svojih ovlasti služe kao kontaktna točka za ekvivalentna nadležna tijela. FOJ-evi i nadzorna tijela također služe kao kontaktna točka za AMLA-u.

Članak 63.

Suradnja s AMLA-om

FOJ i nadzorna tijela surađuju s AMLA-om i dostavljaju joj sve potrebne informacije kako bi ona mogla obavljati svoje dužnosti na temelju ove Direktive te na temelju uredbi (EU) 2024/1624 i (EU) 2024/1620.

ODJELJAK 2.

Suradnja s drugim tijelima i razmjena povjerljivih informacija

Članak 64.

Suradnja u vezi s kreditnim institucijama ili financijskim institucijama

1. Države članice osiguravaju da financijski nadzornici, FOJ-evi i tijela nadležna za nadzor kreditnih institucija ili financijskih institucija na temelju drugih pravnih akata Unije blisko surađuju u okviru svojih nadležnosti i jedni drugima dostavljaju informacije relevantne za obavljanje zadaća. Takva suradnja i razmjena informacija ne ometaju ispitivanje, analizu koju provodi FOJ, istragu ili postupak koji su u tijeku u skladu s kaznenim ili upravnim pravom države članice u kojoj se nalazi financijski nadzornik ili tijelo kojemu su povjerene ovlasti za nadzor kreditnih institucija ili financijskih institucija na temelju drugih pravnih akata i ne utječu na zahtjeve u pogledu čuvanja poslovne tajne kako je predviđeno u članku 67. stavku 1.

2. Države članice osiguravaju da, ako financijski nadzornici utvrde nedostatke u sustavu unutarnje kontrole SPNFT-a te načinu na koji kreditna institucija primjenjuje zahtjeve iz Uredbe (EU) 2024/1624 kojima se značajno povećavaju rizici kojima je institucija izložena ili bi mogla biti izložena, financijski nadzornik odmah o tome obavješćuje Europsko nadzorno tijelo za bankarstvo (EBA) i tijelo koje nadzire kreditnu instituciju u skladu s Direktivom 2013/36/EU, uključujući ESB koji djeluje u skladu s Uredbom (EU) br. 1024/2013.

U slučaju potencijalnog povećanog rizika financijski nadzornici mogu surađivati i razmjenjivati informacije s tijelima koja nadziru instituciju u skladu s Direktivom 2013/36/EU i izraditi zajedničku procjenu o kojoj nadzornik koji je prvi poslao obavijest obavješćuje EBA-u. AMLA-i se priopćuju sve takve obavijesti.

3. Države članice osiguravaju da, ako financijski nadzornici utvrde da je kreditna institucija odbila uspostaviti poslovni odnos ili ga je odlučila raskinuti, ali dokumentiranom dubinskom analizom stranke na temelju članka 21. stavka 3. Uredbe (EU) 2024/1624 takvo odbijanje nije opravdano, ona obavješćuju tijelo odgovorno za osiguravanje usklađenosti te kreditne institucije s Direktivom 2014/92/EU ili Direktivom (EU) 2015/2366.

4. Države članice osiguravaju da financijski nadzornici surađuju sa sanacijskim tijelima kako su definirana u članku 2. stavku 1. točki 18. Direktive 2014/59/EU ili imenovanim tijelima kako su definirana u članku 2. stavku 1. točki 18. Direktive 2014/49/EU.

Financijski nadzornici obavješćuju tijela iz prvog podstavka ako pri izvršavanju svojih nadzornih aktivnosti utvrde, iz razloga povezanih sa SPNFT-om, bilo koju od sljedećih situacija:

(a) povećanu vjerojatnost da će depoziti postati nedostupni;

(b) rizik da se za kreditnu instituciju ili financijsku instituciju utvrdi da propada ili da joj prijeti propast u skladu s člankom 32. stavkom 4. Direktive 2014/59/EU.

Na zahtjev tijela iz prvog podstavka ovog stavka, ako postoji povećana vjerojatnost da će depoziti postati nedostupni ili ako postoji rizik da se za kreditnu instituciju ili financijsku instituciju utvrdi da propada ili da joj prijeti propast u skladu s člankom 32. stavkom 4. Direktive 2014/59/EU, financijski nadzornici obavješćuju ta tijela o svakoj transakciji, računu ili poslovnom odnosu pod upravom te kreditne institucije ili financijske institucije koje je FOJ suspendirao na temelju članka 24.

5. Financijski nadzornici jednom godišnje izvješćuju AMLA-u o svojoj suradnji s drugim tijelima na temelju ovog članka, među ostalim o uključenosti FOJ-eva u takvu suradnju.

6. AMLA do 10. srpnja 2029., uz savjetovanje s EBA-om, izdaje smjernice o suradnji između financijskih nadzornika i tijela iz stavaka 2., 3. i 4., među ostalim o stupnju uključenosti FOJ-eva u takvu suradnju.

Članak 65.

Suradnja u vezi s revizorima

1. Države članice osiguravaju da nadzornici zaduženi za revizore i, prema potrebi, javna tijela koja nadgledaju samoregulatorna tijela na temelju poglavlja IV. ove Direktive, njihovi FOJ-evi i javna tijela nadležna za nadzor ovlaštenih revizora i revizorskih društava na temelju članka 32. Direktive 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća ([45]) i članka 20. Uredbe (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća ([46]) međusobno blisko surađuju u okviru svojih nadležnosti i jedni drugima dostavljaju informacije relevantne za obavljanje zadaća.

Tijela iz prvog podstavka upotrebljavaju povjerljive informacije razmijenjene u na temelju ovog članka isključivo za izvršavanje svojih funkcija u okviru područja primjene ove Direktive ili drugih pravnih akata Unije iz prvog podstavka i u kontekstu upravnih ili sudskih postupaka koji su posebno povezani s izvršavanjem tih funkcija.

2. Države članice mogu tijelima iz stavka 1. zabraniti suradnju ako bi takva suradnja, uključujući razmjenu informacija, ometala ispitivanje, analizu koju provodi FOJ, istragu ili postupak koji su u tijeku u skladu s kaznenim ili upravnim pravom države članice u kojoj se tijela nalaze.

Članak 66.

Suradnja s tijelima zaduženima za provođenje ciljanih financijskih sankcija

1. Države članice osiguravaju da nadzornici, njihov FOJ i tijela zadužena za provođenje ciljanih financijskih sankcija blisko surađuju u okviru svojih nadležnosti i jedni drugima dostavljaju informacije relevantne za obavljanje zadaća.

Tijela iz prvog podstavka upotrebljavaju povjerljive informacije razmijenjene na temelju ovog članka isključivo za izvršavanje svojih funkcija u okviru područja primjene ove Direktive ili drugih pravnih akata Unije i u kontekstu upravnih ili sudskih postupaka koji su posebno povezani s izvršavanjem tih funkcija.

2. Države članice mogu tijelima iz stavka 1. zabraniti suradnju ako bi takva suradnja, uključujući razmjenu informacija, ometala ispitivanje, istragu ili postupak koji su u tijeku u skladu s kaznenim ili upravnim pravom države članice u kojoj se tijela nalaze.

([45]) Direktiva 2006/43/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. svibnja 2006. o zakonskim revizijama godišnjih financijskih izvještaja i konsolidiranih financijskih izvještaja, kojom se mijenjaju direktive Vijeća 78/660/EEZ i 83/349/EEZ i stavlja izvan snage Direktiva Vijeća 84/253/EEZ (SL L 157, 9.6.2006., str. 87.).

([46]) Uredba (EU) br. 537/2014 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. travnja 2014. o posebnim zahtjevima u vezi zakonske revizije subjekata od javnog interesa i stavljanju izvan snage Odluke Komisije 2005/909/EZ (SL L 158, 27.5.2014., str. 77.).

Članak 67.

Zahtjevi u pogledu čuvanja poslovne tajne

1. Države članice zahtijevaju da sve osobe koje rade ili su radile za nadzornike i javna tijela iz članka 52., kao i revizori ili stručnjaci koji djeluju u ime tih nadzornika ili tijela podliježu obvezi čuvanja poslovne tajne.

Ne dovodeći u pitanje slučajeve koji su obuhvaćeni kaznenim istragama i progonima u skladu s pravom Unije i pravom država članica te informacije koje su FOJ-u dostavljene na temelju članaka 42. i 43., povjerljive informacije koje osobe iz prvog podstavka dobiju tijekom obavljanja svojih dužnosti na temelju ove Direktive mogu se otkriti samo u sažetom ili agregiranom obliku, na način da nije moguće identificirati pojedinačne obveznike.

2. Stavkom 1. ovog članka ne sprečava se razmjena informacija:

(a) među nadzornicima, u istoj državi članici ili više njih, uključujući AMLA-u kad djeluje kao nadzornik, ili javnim tijelima iz članka 52. ove Direktive;

(b) između nadzornika te javnih tijela iz članka 52. ove Direktive i FOJ-eva;

(c) između nadzornka te javnih tijela iz članka 52. ove Direktive i nadležnih tijela iz članka 2. stavka 1. točke 44. podtočaka (c) i (d) Uredbe (EU) 2024/1624;

(d) između financijskih nadzornika i tijela zaduženih za nadzor kreditnih institucija i financijskih institucija u skladu s drugim pravnim aktima Unije koji se odnose na nadzor kreditnih institucija i financijskih institucija, uključujući ESB koji djeluje u skladu s Uredbom (EU) br. 1024/2013, u istoj državi članici ili više njih.

Za potrebe prvog podstavka točke (d) ovog stavka razmjena informacija podliježe zahtjevima u pogledu čuvanja poslovne tajne predviđenima u stavku 1.

3. Svako tijelo ili samoregulatorno tijelo koje primi povjerljive informacije na temelju stavka 2. te informacije upotrebljava samo:

(a) pri obavljanju svojih dužnosti u skladu s ovom Direktivom ili drugim pravnim aktima Unije u području SPNFT-a, bonitetnih propisa te nadzora kreditnih institucija i financijskih institucija, među ostalim pri određivanju sankcija;

(b) u žalbi protiv odluke tijela ili samoregulatornog tijela, među ostalim u sudskim postupcima;

(c) u sudskim postupcima pokrenutima na temelju posebnih odredaba prava Unije donesenih u području ove Direktive ili u području bonitetnih propisa te nadzora kreditnih institucija i financijskih institucija.

Članak 68.

Razmjena informacija među nadzornicima i s drugim tijelima

1. Uz iznimku slučajeva koji su obuhvaćeni člankom 70. stavkom 2. Uredbe (EU) 2024/1624, države članice odobravaju razmjenu informacija između:

(a) nadzornika i javnih tijela koja nadgledaju samoregulatorna tijela na temelju poglavlja IV. ove Direktive, u istoj državi članici ili više njih;

(b) nadzornika i tijela koja su na temelju zakona odgovorna za nadzor financijskih tržišta pri obavljanju svojih nadzornih funkcija;

(c) nadzornika zaduženih za revizore i, prema potrebi, javnih tijela koja nadgledaju samoregulatorna tijela na temelju poglavlja IV. ove Direktive te javnih tijela nadležnih za nadzor ovlaštenih revizora i revizorskih društava na temelju članka 32. Direktive 2006/43/EZ i članka 20. Uredbe (EU) br. 537/2014, uključujući tijela u različitim državama članicama.

Zahtjevima u pogledu čuvanja poslovne tajne utvrđenima u članku 67. stavcima 1. i 3. ne sprečava se razmjena informacija iz prvog podstavka ovog stavka.

Povjerljive informacije razmijenjene na temelju ovog stavka upotrebljavaju se samo pri obavljanju dužnosti dotičnih tijela i u kontekstu upravnih ili sudskih postupaka koji se posebno odnose na izvršavanje tih funkcija. Na primljene informacije u svakom se slučaju primjenjuju zahtjevi u pogledu čuvanja poslovne tajne koji su barem istovjetni onima iz članka 67. stavka 1.

2. Države članice mogu odobriti otkrivanje određenih informacija drugim nacionalnim tijelima koja su na temelju zakona odgovorna za nadzor financijskih tržišta ili koja imaju dodijeljene odgovornosti u području suzbijanja ili istraživanja pranja novca, povezanih predikatnih kaznenih djela ili financiranja terorizma. Zahtjevima u pogledu čuvanja poslovne tajne utvrđenima u članku 67. stavcima 1. i 3. ne sprečava se takvo otkrivanje.

Međutim, povjerljive informacije razmijenjene u skladu s ovim stavkom upotrebljavaju se samo u svrhu obavljanja pravnih zadaća dotičnih tijela. Osobe koje imaju pristup takvim informacijama podliježu zahtjevima u pogledu čuvanja poslovne tajne koji su barem istovjetni onima iz članka 67. stavka 1.

3. Države članice mogu odobriti da se određene informacije koje se odnose na nadzor nad obveznicima radi usklađivanja s Uredbom (EU) 2024/1624 otkriju parlamentarnim istražnim odborima, revizorskim sudovima i drugim subjektima zaduženima za istraživanja u njihovoj državi članici, pod sljedećim uvjetima:

(a) da ti subjekti prema nacionalnom pravu imaju točno utvrđen mandat za istraživanje ili ispitivanje djelovanja nadzornika ili tijela odgovornih za zakone kojima se regulira taj nadzor;

(b) da su te informacije nužne za izvršavanje mandata iz točke (a);

(c) da se na osobe koje imaju pristup informacijama primjenjuju zahtjevi u pogledu čuvanja poslovne tajne koji su barem istovjetni onima iz stavka 1.;

(d) da se informacije koje potječu iz druge države članice mogu otkriti samo uz izričitu suglasnost nadzornika koji je te informacije otkrilo i isključivo u svrhe za koje je taj nadzornik dao suglasnost.

Države članice također mogu odobriti otkrivanje informacija na temelju prvog podstavka ovog stavka privremenim istražnim odborima koje osniva Europski parlament u skladu s člankom 226. UFEU-a i člankom 2. Odluke 95/167/EZ, Euratom, EZUČ Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije ([47]), ako je to otkrivanje potrebno za obavljanje aktivnosti tih odbora.

ODJELJAK 3.

Smjernice o suradnji

Članak 69.

Smjernice o suradnji u području SPNFT-a

AMLA do 10. srpnja 2029., u suradnji s ESB-om, europskim nadzornim tijelima, Europolom, Eurojustom i EPPO-om, izdaje smjernice o sljedećem:

(a) suradnji nadležnih tijela na temelju odjeljka 1. ovog poglavlja te suradnji s tijelima iz odjeljka 2. ovog poglavlja i tijelima zaduženima za središnje registre radi sprečavanja pranja novca i financiranja terorizma;

(b) postupcima koje trebaju primjenjivati tijela koja su na temelju drugih pravnih akata Unije nadležna za nadzor obveznika kako bi pri obavljanju svojih dužnosti na temelju tih pravnih akata Unije uzela u obzir zabrinutosti povezane s pranjem novca i financiranjem terorizma.

([47]) Odluka 95/167/EZ, Euratom, EZUČ Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije od 19. travnja 1995. o detaljnim odredbama o izvršavanju prava Europskog parlamenta na istragu (SL L 113, 19.5.1995., str. 1.).

POGLAVLJE VI.

ZAŠTITA PODATAKA

Članak 70.

Obrada određenih kategorija osobnih podataka

1. U mjeri u kojoj je to potrebno za potrebe ove Direktive, nadležna tijela mogu obrađivati posebne kategorije osobnih podataka iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EU) 2016/679 i osobne podatke koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela iz članka 10. te uredbe podložno odgovarajućim zaštitnim mjerama za prava i slobode ispitanika, uz sljedeće zaštitne mjere:

(a) da obradu takvih podataka samo na pojedinačnoj osnovi provodi osoblje svakog nadležnog tijela koje je posebno imenovano i ovlašteno za obavljanje tih zadaća;

(b) da osoblje nadležnih tijela održava visoke profesionalne standarde povjerljivosti i zaštite podataka, da je visokog integriteta i da ima odgovarajuće vještine, među ostalim u vezi s etičkim postupanjem sa skupovima velike količine podataka;

(c) da se uvedu tehničke i organizacijske mjere kako bi se osigurala sigurnost podataka u skladu s visokim tehnološkim standardima.

2. Zaštitne mjere iz stavka 1. ovog članka primjenjuju se i na obradu, za potrebe ove Direktive, posebnih kategorija podataka iz članka 10. stavka 1. Uredbe (EU) 2018/1725 i osobnih podataka koji se odnose na kaznene osude i kažnjiva djela iz članka 11. te uredbe koju provode institucije, tijela, uredi ili agencije Unije.

POGLAVLJE VII.

ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 71.

Izvršavanje delegiranja ovlasti 1.

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.

2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz članka 10. dodjeljuje se Komisiji na neodređeno vrijeme počevši od 9. srpnja 2024.

3. Europski parlament ili Vijeće u svakom trenutku mogu opozvati delegiranje ovlasti iz članka 10. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave spomenute odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.

4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.

5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju članka 10. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od tri mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za tri mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 72.

Postupak odbora

1. Komisiji pomaže Odbor za sprečavanje pranja novca i financiranja terorizma uspostavljen člankom 34. Uredbe (EU) 2023/1113. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.

2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 73.

Prijelazno upravljanje sustavom FIU.net

Komisija do 10. srpnja 2027. prenosi na AMLA-u upravljanje sustavom FIU.net.

Do završetka tog prijenosa Komisija pruža potrebnu pomoć za funkcioniranje sustava FIU.net i razmjenu informacija među FOJ-evima unutar Unije. U tu svrhu Komisija redovito saziva sastanke u okviru platforme EU-a za FOJ-eve koja se sastoji od predstavnika FOJ-eva iz država članica kako bi nadgledala funkcioniranje sustava FIU.net.

Članak 74.

Izmjene Direktive (EU) 2015/849

Direktiva (EU) 2015/849 mijenja se kako slijedi:

1. u članku 30. stavku 5. prvi i drugi podstavak zamjenjuju se sljedećim:

„5. Države članice osiguravaju da su informacije o stvarnom vlasništvu u svim slučajevima dostupne:

(a) nadležnim tijelima i FOJ-evima bez ikakvog ograničenja;

(b) obveznicima, u okviru dubinske analize stranke u skladu s poglavljem II.;

(c) svim osobama ili organizacijama koje mogu dokazati legitimni interes.

Osobama ili organizacijama iz prvog podstavka točke (c) dopušta se pristup barem informacijama o imenu, mjesecu i godini rođenja, zemlji boravišta i državljanstvu stvarnog vlasnika te prirodi i opsegu vlasničkog udjela koji drži.”;

2. u članku 31. stavku 4. prvi i drugi podstavak zamjenjuju se sljedećim:

„4. Države članice osiguravaju da su informacije o stvarnom vlasništvu trusta ili sličnog pravnog aranžmana u svim slučajevima dostupne:

(a) nadležnim tijelima i FOJ-evima bez ikakvog ograničenja;

(b) obveznicima, u okviru dubinske analize stranke u skladu s poglavljem II.;

(c) svakoj fizičkoj ili pravnoj osobi koja može dokazati legitimni interes za pristup informacijama o stvarnom vlasništvu.

Informacije dostupne fizičkim ili pravnim osobama iz prvog podstavka točke (c) obuhvaćaju ime, mjesec i godinu rođenja te zemlju boravišta i državljanstvo stvarnog vlasnika, kao i prirodu i opseg vlasničkog udjela koji drži.”.

Članak 75.

Izmjena Direktive (EU) 2019/1937

U Direktivi (EU) 2019/1937, u Prilogu, u dijelu II. odjeljku A točki 2. dodaje se sljedeća podtočka:

„iii. Uredba (EU) 2024/1624 Europskog parlamenta i Vijeća od 31. svibnja 2024. o sprečavanju korištenja financijskog sustava u svrhu pranja novca ili financiranja terorizma (SL L, 2024/1624, 19.6.2024., ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1624/oj).".

Članak 76.

Preispitivanje

Komisija do 10. srpnja 2032., a nakon toga svake tri godine, podnosi izvješće Europskom parlamentu i Vijeću o provedbi ove Direktive.

Članak 77.

Stavljanje izvan snage

Direktiva (EU) 2015/849 stavlja se izvan snage s učinkom od 10. srpnja 2027.

Upućivanja na direktivu stavljenu izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i na Uredbu (EU) 2024/1624 i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga ovoj Direktivi.

Članak 78.

Prenošenje

1. Države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s ovom Direktivom do 10. srpnja 2027. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Odstupajući od prvog podstavka, države članice stavljaju na snagu zakone i druge propise koji su potrebni radi usklađivanja s člankom 74. do 10. srpnja 2025., s člancima 11., 12., 13. i 15.do 10. srpnja 2026. te s člankom 18. do 10. srpnja 2029. One o tome odmah obavješćuju Komisiju.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. Načine tog upućivanja određuju države članice.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih mjera nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 79.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 80.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu 31. svibnja 2024.

Za Europski parlament	*Za Vijeće*
Predsjednica	*Predsjednica*
R. METSOLA	H. LAHBIB

PRILOG

Korelacijska tablica

Direktiva (EU) 2015/849	Ova Direktiva	Uredba (EU) 2024/1624
Članak 1. stavak 1.	—	—
Članak 1. stavak 2.	—	—
Članak 1. stavak 3.	—	Članak 2. stavak 1. točka 1.
Članak 1. stavak 4.	—	Članak 2. stavak 1. točka 1.
Članak 1. stavak 5.	—	Članak 2. stavak 1. točka 2.
Članak 1. stavak 6.	—	Članak 2. stavak 1. točke 1. i 2.
Članak 2. stavak 1.	—	Članak 3.
Članak 2. stavak 2.	—	Članak 4.
Članak 2. stavak 3.	—	Članak 6. stavak 1.
Članak 2. stavak 4.	—	Članak 6. stavak 2.
Članak 2. stavak 5.	—	Članak 6. stavak 3.
Članak 2. stavak 6.	—	Članak 6. stavak 4.
Članak 2. stavak 7.	—	Članak 6. stavak 5.
Članak 2. stavak 8.	—	Članak 7.
Članak 2. stavak 9.	—	Članak 4. stavak 3. i članak 6. stavak 6.
Članak 3. točka 1.	—	Članak 2. stavak 1. točka 5.
Članak 3. točka 2.	—	Članak 2. stavak 1. točka 6.
Članak 3. točka 3.	—	Članak 2. stavak 1. točka 4.
Članak 3. točka 4.	—	Članak 2. stavak 1. točka 3.
Članak 3. točka 5.	—	Članak 2. stavak 1. točka 47.
Članak 3. točka 6.	—	Članak 2. stavak 1. točka 28.
Članak 3. točka 6. podtočka (a)	—	Članci od 51. do 55.
Članak 3. točka 6. podtočka (b)	—	Članak 58.
Članak 3. točka 6. podtočka (c)	—	Članak 57.
Članak 3. točka 7.	—	Članak 2. stavak 1. točka 11.
Članak 3. točka 8.	—	Članak 2. stavak 1. točka 22.
Članak 3. točka 9.	—	Članak 2. stavak 1. točka 34. i članak 2. stavak 2.
Članak 3. točka 10.	—	Članak 2. stavak 1. točka 35. i članak 2. stavak 5.

Direktiva (EU) 2015/849	Ova Direktiva	Uredba (EU) 2024/1624
Članak 3. točka 11.	—	Članak 2. stavak 1. točka 36.
Članak 3. točka 12.	—	Članak 2. stavak 1. točka 40.
Članak 3. točka 13.	—	Članak 2. stavak 1. točka 19.
Članak 3. točka 14.	—	Članak 2. stavak 1. točka 12.
Članak 3. točka 15.	—	Članak 2. stavak 1. točka 41.
Članak 3. točka 16.	—	Članak 2. stavak 1. točka 17.
Članak 3. točka 17.	—	Članak 2. stavak 1. točka 23.
Članak 3. točka 18.	—	Članak 2. stavak 1. točka 7.
Članak 3. točka 19.	—	—
Članak 4.	Članak 3.	—
Članak 5.	—	—
Članak 6.	Članak 7.	—
Članak 7.	Članak 8.	—
Članak 8. stavak 1.	—	Članak 10. stavak 1.
Članak 8. stavak 2.	—	Članak 10. stavci 2. i 3.
Članak 8. stavak 3.	—	Članak 9. stavak 1.
Članak 8. stavak 4.	—	Članak 9. stavak 2.
Članak 8. stavak 5.	—	Članak 9. stavci 2. i 3.
Članak 9.	—	Članak 29.
Članak 10. stavak 1.	—	Članak 79. stavak 1.
Članak 10. stavak 2.	—	Članak 79. stavak 3.
Članak 11.	—	Članak 19. stavci 1., 2. i 5.
Članak 12.	—	Članak 19. stavak 7. i članak 79. stavak 2.
Članak 13. stavak 1.	—	Članak 20. stavak 1.
Članak 13. stavak 2.	—	Članak 20. stavak 2.
Članak 13. stavak 3.	—	Članak 20. stavak 2.
Članak 13. stavak 4.	—	Članak 20. stavak 4.
Članak 13. stavak 5.	—	Članak 47.
Članak 13. stavak 6.	—	Članak 22. stavak 4.
Članak 14. stavak 1.	—	Članak 23. stavci 1. i 4.
Članak 14. stavak 2.	—	Članak 23. stavak 2.

Direktiva (EU) 2015/849	Ova Direktiva	Uredba (EU) 2024/1624
Članak 14. stavak 3.	—	Članak 23. stavak 3.
Članak 14. stavak 4.	—	Članak 21.stavci 1. i 2.
Članak 14. stavak 5.	—	Članak 26.stavci 2. i 3.
Članak 15.	—	Članak 20. stavak 2. drugi podstavak i članak 33.
Članak 16.	—	Članak 33. stavci 1. i 8.
Članak 17.	—	—
Članak 18. stavak 1.	—	Članak 34. stavak 1.
Članak 18. stavak 2.	—	Članak 34. stavak 2.
Članak 18. stavak 3.	—	Članak 34. stavak 3.
Članak 18. stavak 4.	—	—
Članak 18.a stavak 1.	—	Članak 29. stavak 4.
Članak 18.a stavak 2.	—	Članak 29. stavci 5. i 6. i članak 35. točka (a)
Članak 18.a stavak 3.	—	Članak 29. stavci 5. i 6. i članak 35. točka (b)
Članak 18.a stavak 4.	—	—
Članak 18.a stavak 5.	—	Članak 29. stavak 6.
Članak 19.	—	Članak 36.
Članak 20.	—	Članak 9. stavak 2., članak 20. stavak 1. i članak 42. stavak 1.
Članak 20. točka (a)	—	Članak 9. stavak 2. točka (a) alineja iii. i članak 20. stavak 1. točka (g)
Članak 20. točka (b)	—	Članak 42. stavak 1.
Članak 20.a	—	Članak 43.
Članak 21.	—	Članak 44.
Članak 22.	—	Članak 45.
Članak 23.	—	Članak 46.
Članak 24.	—	Članak 39.
Članak 25.	—	Članak 48. stavak 1.
Članak 26.	—	Članak 48.
Članak 27.	—	Članak 49.
Članak 28.	—	Članak 48. stavak 3.
Članak 29.	—	—

Direktiva (EU) 2015/849	Ova Direktiva	Uredba (EU) 2024/1624
Članak 30. stavak 1.	—	Članak 63. stavak 1., stavak 2. drugi podstavak i stavak 4. i članak 68.
Članak 30. stavak 2.	—	Članak 63. stavak 5.
Članak 30. stavak 3.	Članak 10. stavak 1.	—
Članak 30. stavak 4.	Članak 10. stavci 7. i 10.	Članak 24.
Članak 30. stavak 5. prvi podstavak	Članak 11. i članak 12. stavak 2.	—
Članak 30. stavak 5. drugi podstavak	Članak 12. stavak 1.	—
Članak 30. stavak 5. treći podstavak	—	—
Članak 30. stavak 5.a	Članak 11. stavak 4. i članak 13. stavak 12.	—
Članak 30. stavak 6.	Članak 11. stavci 1., 2. i 3.	—
Članak 30. stavak 7.	Članak 61. stavak 2.	—
Članak 30. stavak 8.	—	Članak 22. stavak 7.
Članak 30. stavak 9.	Članak 15.	—
Članak 30. stavak 10.	Članak 10. stavci 19. i 20.	—
Članak 31. stavak 1.	—	Članak 58., članak 64. stavak 1. i članak 68.
Članak 31. stavak 2.	—	Članak 64. stavak 3.
Članak 31. stavak 3.	—	Članak 64. stavak 5.
Članak 31. stavak 3.a	Članak 10. stavci 1., 2. i 3.	Članak 67.
Članak 31. stavak 4. prvi podstavak	Članak 11. i članak 12. stavak 2.	—
Članak 31. stavak 4. drugi podstavak	Članak 12. stavak 1.	—
Članak 31. stavak 4. treći podstavak	—	—
Članak 31. stavak 4. četvrti podstavak	Članak 11. stavak 2.	—
Članak 31. stavak 4.a	Članak 11. stavak 4. i članak 13. stavak 12.	—
Članak 31. stavak 5.	Članak 10. stavci 7. i 10.	Članak 24.
Članak 31.stavak 6.	—	Članak 22. stavak 7.
Članak 31. stavak 7.	Članak 61. stavak 2.	—
Članak 31. stavak 7.a	Članak 15.	—
Članak 31. stavak 9.	Članak 10.stavci 19. i 20.	—
Članak 31. stavak 10.	—	Članak 58. stavak 4.
Članak 31.a	Članak 17. stavak 1.	—
Članak 32. stavak 1.	Članak 19. stavak 1.	—

Direktiva (EU) 2015/849	Ova Direktiva	Uredba (EU) 2024/1624
Članak 32. stavak 2.	Članak 62. stavak 1.	—
Članak 32. stavak 3.	Članak 19. stavak 2., stavak 3. prvi podstavak, i stavci 4. i 5.	—
Članak 32. stavak 4.	Članak 21. stavak 1. i članak 22. stavak 1. prvi podstavak	—
Članak 32. stavak 5.	Članak 22. stavak 1. drugi podstavak	—
Članak 32. stavak 6.	Članak 22. stavak 2.	—
Članak 32. stavak 7.	Članak 24. stavak 1.	—
Članak 32. stavak 8.	Članak 19. stavak 3. drugi podstavak	—
Članak 32. stavak 9.	Članak 21. stavak 4.	—
Članak 32.a stavak 1.	Članak 16. stavak 1.	—
Članak 32.a stavak 2.	Članak 16. stavak 2.	—
Članak 32.a stavak 3.	Članak 16. stavak 3.	—
Članak 32.a stavak 4.	Članak 16. stavak 5.	—
Članak 32.b	Članak 18.	—
Članak 33. stavak 1.	—	Članak 69. stavak 1.
Članak 33. stavak 2.	—	Članak 69. stavak 6.
Članak 34. stavak 1.	—	Članak 70. stavak 1.
Članak 34. stavak 2.	—	Članak 70. stavak 2.
Članak 34. stavak 3.	Članak 40. stavak 5.	—
Članak 35.	—	Članak 7. stavak 1
Članak 36.	Članak 42.	—
Članak 37.	—	Članak 7 stavak 2.
Članak 38.	Članak 60.	Članak 11. stavak 2. četvrti podstavak, i stavak 4., članak 14. i članak 69. stavak 7.
Članak 39.	—	Članak 7. stavak 3
Članak 40.	—	Članak 7. stavak 7
Članak 41.	Članak 70.	Članak 7. stavak 6
Članak 42.	—	Članak 7. stavak 8
Članak 43.	—	—
Članak 44. stavak 1.	Članak 9. stavak 1.	—
Članak 44. stavak 2.	Članak 9. stavak 2.	—

Direktiva (EU) 2015/849	Ova Direktiva	Uredba (EU) 2024/1624
Članak 44. stavak 3.	—	—
Članak 44. stavak 4.	Članak 9. stavci 3. i 6.	—
Članak 45. stavak 1.	—	Članak 16. stavak 1.
Članak 45. stavak 2.	—	Članak 8. stavci 3., 4. i 5.
Članak 45. stavak 3.	—	Članak 17. stavak 1.
Članak 45. stavak 4.	Članak 48.	—
Članak 45. stavak 5.	—	Članak 17. stavak 2.
Članak 45. stavak 6.	—	Članak 17. stavak 3.
Članak 45. stavak 7.	—	Članak 17. stavak 4.
Članak 45. stavak 8.	—	Članak 16. stavak 3.
Članak 45. stavak 9.	Članak 41. stavak 1.	—
Članak 45. stavak 10.	Članak 41. stavak 2.	—
Članak 45. stavak 11.	Članak 41. stavak 3.	—
Članak 46. stavak 1.	—	Članci 12. i 15.
Članak 46. stavak 2.	Članak 39. stavak 2.	—
Članak 46. stavak 3.	Članak 28. stavak 1.	—
Članak 46. stavak 4.	—	Članak 11. stavak 1.
Članak 47. stavak 1.	Članak 4. stavci 1. i 2.	—
Članak 47. stavak 2.	Članak 6. stavak 1.	—
Članak 47. stavak 3.	Članak 6. stavak 2.	—
Članak 48. stavak 1.	Članak 37. stavak 1.	—
Članak 48. stavak 1.a	Članak 37. stavak 5. i članak 62. stavak 1.	—
Članak 48. stavak 2.	Članak 37. stavci 2. i 6.	—
Članak 48. stavak 3.	Članak 37. stavak 7.	—
Članak 48. stavak 4.	Članak 37. stavak 1. prvi podstavak, članak 46. i članak 54. stavak 4.	—
Članak 48. stavak 5.	Članak 46. stavci 2. i 3. i članak 47.	—
Članak 48. stavak 6.	Članak 40. stavak 1.	—
Članak 48. stavak 7.	Članak 40. stavak 2.	—
Članak 48. stavak 8.	Članak 40. stavak 4.	—
Članak 48. stavak 9.	Članak 37. stavak 3.	—

Direktiva (EU) 2015/849	Ova Direktiva	Uredba (EU) 2024/1624
Članak 48. stavak 10.	Članak 40. stavak 3.	—
Članak 49.	Članak 61. stavak 1.	—
Članak 50.	Članak 63.	—
Članak 50.a	Članak 61. stavak 3.	—
Članak 51.	—	—
Članak 52.	Članak 29.	—
Članak 53.	Članak 31.	—
Članak 54.	Članak 33.	—
Članak 55.	Članak 34.	—
Članak 56.	Članak 30. stavci 2. i 3.	—
Članak 57.	Članak 35.	—
Članak 57.a stavak 1.	Članak 67. stavak 1.	—
Članak 57.a stavak 2.	Članak 67. stavak 2.	—
Članak 57.a stavak 3.	Članak 67. stavak 3.	—
Članak 57.a stavak 4.	Članak 44., članak 46. stavak 1. i članak 47. stavak 1.	—
Članak 57.a stavak 5.	Članak 51.	—
Članak 57.b	Članak 68.	—
Članak 58. stavak 1.	Članak 53. stavak 1.	—
Članak 58. stavak 2.	Članak 53. stavci 2. i 3.	—
Članak 58. stavak 3.	Članak 53. stavak 4.	—
Članak 58. stavak 4.	—	—
Članak 58. stavak 5.	Članak 53. stavak 5.	—
Članak 59. stavak 1.	Članak 55. stavak 1.	—
Članak 59. stavak 2.	Članak 55. stavak 2. i članak 56. stavci 2. i 3.	—
Članak 59. stavak 3.	Članak 55. stavak 3.	—
Članak 59. stavak 4.	Članak 55. stavak 4.	—
Članak 60. stavak 1.	Članak 58. stavak 1., stavak 2. prvi podstavak i stavak 3.	—
Članak 60. stavak 2.	Članak 58. stavak 2. treći podstavak	—
Članak 60. stavak 3.	Članak 58. stavak 4.	—
Članak 60. stavak 4.	Članak 53. stavak 6.	—

Direktiva (EU) 2015/849	Ova Direktiva	Uredba (EU) 2024/1624
Članak 60. stavak 5.	Članak 53. stavak 7.	—
Članak 60. stavak 6.	Članak 53. stavak 8.	—
Članak 61.	Članak 60.	—
Članak 62. stavak 1.	Članak 59. stavak 1.	—
Članak 62. stavak 2.	Članak 6. stavak 6.	—
Članak 62. stavak 3.	Članak 59. stavak 2.	—
Članak 63.	—	—
Članak 64.	—	Članak 85.
Članak 64.a	Članak 72.	Članak 86.
Članak 6.5	—	—
Članak 66.	—	—
Članak 67.	—	—
Članak 68.	—	—
Članak 69.	—	—
Prilog I.	—	Prilog I.
Prilog II.	—	Prilog II.
Prilog III.	—	Prilog III.
Prilog IV.	—	—